

i domo iusti: c' edificatō ptin3 ad bonorū opm
pfectōz. fossio ad pceptū frenorū siue paupertatē
fudatō ad meditātōez celestiuū 7 amorē. īpullsio
ad tēptatōnū īpugnātōz. īmobilitas ad finalez
pseueratiā. Dom' īpij ē mala pscia. de q̄ in mi-
chea. adhuc īgis ī domo īpij: c' ērēa edificatō p
tinet ad frenorū amorē. fudamēti puatō ad mē-
tis īstabilitatē. fluis īnūdatō ad carnaliū deliti-
arū fluxibilitatē. cal' celeritas ad peccābi pni-
tatē ruse magnitudo ad etnā dānatōez. Dom'
etiā pcutit ī tēptatōe. īclinat ī delectatōe. cabit
ī pscisu. Et ē cal' magn' ī pscisu. qz sic cadit a
grā. maior ī ope. qz sic cadit a vita. max' ī ob-
stinatōe. qz sic cadit a misericōdia. Sapiēs q̄ au-
dita ope pplet 7 pficit. structurā firmā erigit.
qz p cumulū bonorū opm de' grāz dat. q̄ nra me-
rita absqz ruia cal' p solidat 7 firmat. Per grāz
ei bñ opando meremur pseueratiā ī bono. ut
spūale nrm edificatū ī pet' fidei fudatū. p spem
erectū. p caritatē solidatū. nec pluuiā. nec flu-
mīlō. nec vētis potēnt euerit. xpo suā grām do-
nat. Stult' vō q̄ audit 7 n̄ opat. s3 audita bis-
simulās. obliuiof' auditōz fct'. tāq̄ sup arenā
op' edificatōis īpedit. 7 qz auē pceptū op' n̄ fir-
mat statī tēptatōibz supueniētibz ruit 7 euane-
scit. Nō. n. auditōez legis iusti sūt apd deū s3 fa-
ctores. Sūt at' tria genera hoīm edificatiū.
Sūt ei q̄ amāt solū deū. et bi edificāt aux. ar-
gētū 7 lapides psciosos. ī amorē vututis aux. ī co-
gnitōe vututis argētū. ī coopatōe boni opis la-
pides psciosos. Sūt alij q̄ amāt qdā pē deūz. tñ
nūl p deū. nec aliqd plusq̄ deū. 7 ī his fudamētū
qdē maēt. qz amor dei n̄ dstruit. tñ qz ex affcū
eorū q̄ pif amāt. qdaz corruptō dicit lignū 7 fe-
num 7 stipula supedificat. ī ligno pscm illiciti
opis. ī feno siue ope pscm pue delectatōis. ī sti-
pula pscm illicite cogitatōis. Sūt alij q̄ amāt
qdā p deū. 7 ī his oīno dstruit fudamētū. qz a-
mor dei ē n̄ p. ubi vel sol' v' lūm' n̄ ē. Tgīf ad
prios ptin3 laudari 7 saluari. ad scōs corripī
7 liberari. ad ecios argui 7 dānari. Tē s' fū-
damētū fidei qdā edificāt aux pceptatōis. argē-
tū pscatōis. qdā lapides psciosos bonorū opm.
Isti qdē saluāt 7 mēto fudamēti 7 bonorū opm
Alij vō edificāt ligna. s. amorē ardētiorē tpali-
um. alij fenū. s. simū delectatōnū carnaliū. alij
stipulā. s. ociosorū vborū 7 opm infirmorū. Isti
etiā saluāt merito fudamēti. 7 tñ qsi p ignē q̄
exurit edificatiū: tāto fudamēto n̄ pdoneū. Deīn
ad pclusionē oīm pceptatōis subiūgiē. Et factū ē
cū psumasset ihs vba hec. s. fmdēs istos ī mōte
hītos. q̄ bñ dicit psumati. qz nihil īpfectōis ha-
bēt. 7 oīa salutī necia ptinēt. admirabāt tur-
be sup doctria ei' 7 d' excellētia sapie ei'. qz nū
q̄ sic hō ē locutus. Et bñ admirabāt. qz (ut ait
Crisp) qdqd digne laudat n̄ possū' admiramur
Abi oñdīf eminētia doctrie xpi. qz admirabāt
turbe. eoq̄ eminētissias vututis docebat 7 ipse
ctōem legis supplebat. 7 n̄ solū frena bona: s3 ce-
lestia pmittebat. ac docēnā suā mirabilē pfi-
mabat. Tñ cāz admiratōis sūdit. dicēs. Erat ei
docēs eos sic pātē bñs. s. p seipm ī fmdē pferē

to pscilia pceptis. 7 q̄ min' viderbāt ī lege abbēto
obscuritates legis explanādo. ī iure pcedo 7 ad
libitū suū sic auctor 7 pbitōz iuris sui mutādo
v' illd sic nemi subiect' cū vellet reuocādo. vel
sic pātē bñs īfirmos sanādi. 7 miracla faciēdi
vel sic pātē bñs īpmēdi. 7 corda audientiū ab
se puerēdi. n̄ sic scribe 7 pharisei eorū. q̄ ea q̄ p
legē dīdicerāt pcepta pplis dabāt. nec eis aliqd
de his mutare licebat. Sic nec etiā moyses aliqd
q̄ dñs iusserat patuit loq̄. 7 nihil de pceptis ei'
mutare v' sctice. Abi Cris. Admirabāt vō ei'
inf mltā alia pscipue pātē. Nō ei qsi ex alteri'
psona pcepta poēbat sic moyses fecerat 7 pphē
s3 fere ubiqz se dīcabat eē q̄ ipandi auctatē te-
nēt. Deniqz cū pcepta ipa sctieret. sepe dicebat
ego at' dico vob. Et tribit illi' iuditij faciēs mē-
tōem. se mōstrabat eē iudicē de pmijs atqz sup-
plitijs. hec Cris. Cōspice nūc 7 pscidera dñm ihs
ī fmdē isto quō affcūose benigne 7 efficacit lo-
q̄ auditoribz. 7 eos ad act' vututū īducit. pspice
etiā disciplos quō reuerēt hūilē 7 cū tota mē-
tis īctōe eū aspiciūt. 7 vba illa mirifica auscul-
tāt. 7 ea mēdie pmedāt. et cū iocūditate mag-
tā ī vbijs q̄ ī aspctū fruūt. erat ei specios' fofa
p filijs hoīm. 7 diffusa ē grā ī labijs suis. in hac
at' psciderat iocūderis 7 tu aspiciēdo 7 auscul-
tādo ac si eū videris 7 loquētē audies. 7 appropi-
mādo eis si forte vocat' fuēs. 7 īmorādo ibides
ut dñs tibi dabit. Deīn pspice eū vna cū disci-
pulis de mōte descēdētē. 7 cū eis familiarit' etiā p
viā eūdo loqūtē. 7 quō ille siplitiū cet' gregati
seq̄ eū n̄ curiose ordiat. s3 sic pulli p' gallinā
7 q̄libz ut meli' audiat magis eidē nitit' appropi-
qre. Seqre 7 tu psciosū illū thesaurū v' alōge si
forte micas v' reliqas aliqz īte catētes p' ter-

D gum taz pij mgrī valeas colligē. Ozo
Omīe ihu xpe clemētissie. fac me p artā
viā iustitiae 7 agustaz portā pnie ītrare
ad aulā salutis. 7 vitā glie. doce me vitare dece-
ptorū fallatiā. 7 da mihi imitari spūal' ouis sim-
plicitatē 7 īnocētiā. fac me radicē cordis celo
n̄ terre affligē. ne ī folijs vborū tñ s3 poti' ī fru-
ctibz bonorū opm fidel' merear īueniri: fac ut
volūtātē pris celestis faciā. 7 vba tua audiens
ope adimpleā ut ī te firmat' null' a te separer tē-
ptatōibz. Amē. De curatōe leprosi. Ca. XLj.

Ege g euāgelica in mō-
te data. psequēter ponit ei' pscirma-
tio p miracula: qz boni mgrī est do-
ctrinā suā pprobare p facta. Cum
itaqz ppleto fmdē bñs ascēdisset d' mōte. secu-
te sūt eū turbe multe. ppter qz edificatōnem 7
rogātis ppli deuotōem. mouebāt ad faciendūz
miraculū. Tñ Hiero. p' pscatōem atqz doctri-
nā signorū offerē occasio. ut p vututū miracla
pserit' apud audietes fmo firme. Et Criso.
Post fmonē īmediatē pcebit ad miracula. ut v-
bis pcedentibz auctoritatē pscaret. ut mirabil' ī
verbis mirabil' apparēt ī ope. Et Theophilus.
Doctrie aut opatōez īmiscuit. nisi em̄ oñderet
miracula. ei' fmoni nō credet. Sic 7 tu p' do-

etrinā opare ut nō sit in te vacuus tuus fmo.

Mistice. Cū descēdisset ih̄s de mōte. s. diuine excellētie in vallē hūanitatis. manēdo qd erat assumēdo qd nō erat. tūc enī de mōte descēdit. qñ se exinanīuit formā suā accipiēs. tūc p' de scensū secute sūt eū turbe multe. qz nisi deus de scēdisset hō ab seq̄lā suā nō ascēdisset. qz magna gl'ia et dignitas ē hōi sequi hūc dñm. **Et fm Au gusti.** p'io leprosu mūdauit. ut ex hoc apparēt nouū testamētū i monte datū. et grām euāge lij sup legē esse. q leprosu excludēbat n̄ sanabat. **E**ndē aut hīc p'ietas in eo qd math. dicit. Cū descēdisset de mōte. **L**ucas hō dicit. Cū esset in vna ciuitatē. **A**b hoc dicendū fm glo. q p' de scensū de mōte fuit aliqd iterualli anq̄ intrarē ciuitatē. et i illo interuallo fuit sanat' leprosus. qd math. suo loco ponit. **L**ucas hō dicit. Cū esset in vna ciuitatē. s. capharnaū. qz erat ibi ipe ad leucā et bimbā contra orientē. leprosus g' veniēs nō tam passib' corpis q' fide cordis genu flexo p'cides in faciē suā adorabat eū cu3 huilitate corpis et rogauit eum cu3 orōne oris. **E**bi tria ista p'currūt. s. fides. huilitas. orō. nihil negat a deo. p'cidit i faciē sicut huilia maculas suas nō tegēs: s3 huilit' p'stās et publicās: iō ex audiri meruit et mūdari. **S**ic et tu huilieris ut exaudiri et mūdari merearis. **U**n' **Ambro.** Qz i faciē p'cidit huilitatis est et pudoris. ut vnusq'sq' de vite sue maculis erubescat. s3 cōfessionē de recūdia nō rep'ssit. vulnus ondit. remediū postulat. **A**dorabat g' eū dicens. **D**ñe p' quē oīa facta sūt. si vis potes me mūdare. **E**olūtas tua op' ē. et opa tue voluntati obediunt. **N**ō dixit. **M**ūda me: s3 in volūtate ei sicut deo p'fatem et auctoritatē curādi tribuit. et ei totū cōcedit qñ diceret. **Q**uicqd vis potes. sicut omī potēs. **E**bi t'ptus. **A**bbiscam' ex verbis leprosi corpaliū i firmitatē melā nō q'rere: s3 diuino bñplacito totū p'mittere: q nouit oportuna et oīa iuditio disponit. **L**eprosus g' p'stendo i xpo diuinā potentia et p'fatis auctoritatē ac suā ondendo fidē et deuotōem. meruit curatōez. **I**hs enī miser tus ei? p' cōpassionē et affectū. et extendens manū suā qd fuit liberalitatis cōtra auaros. tetigit eū qd fuit huilitatis cōtra supbos: dicens. **V**olo qd fuit pietatis cōtra inuidos. mūdare qd fuit p'fatis cōtra incredulos. **E**bi notandū q' leprā corpālē quicq' modis curatā legim'. **P**ri mo p' ablutōem sicut patet in naaman. et significat lacrimarū effusionē. **S**ecūdo p' onfionē sicut p3 in decē leprosis q' eundo ad onfendū se sacerdotib' mūdati sūt. et significat cōfessionē. **T**ertio p' sepatōez sicut p3 i maria sorore moy si et significat excōmunicatōez. q' instar cauterij debet esse medicinal'. **Q**uarto p' inclusionē sicut p3 in manu **M**oy si. q' de sinu extracta leprosa apparuit. s3 in sinū reposita curata fuit. sic mlti q' in seculo spūaliter erāt leprosi: mūdantur claustrū ingressi. **Q**uinto p' tactū sicut p3 hic. ubi man' xpi carnē leprosi tetigit et mūdauit. **E**bi notandū q' triplex ē dei tactus valde vir

tuosus. s. tactus pure corpalis. et tactus pure spūalis. et tactus p'tim corpalis et p'tim spūalis. **T**actus pure corpalis ē. i q' qd tangit et qd t'gitur ē pure corpale. et iste fuit i xpo valde vtuosus. qz omēm infirmitatē sanabat. sicut de multis p3 in euāgelio. **T**actus p'tim spūalis et p'ti corpalis ē. in q' qd t'gitur ē spūs: s3 qd t'gitur ē corpale v' spūale. **H**ic ē tact' cōbulatōis. et iste tactus ē s'lr valde virtuosus: valet nāq' ad cōstringēdū p'ccōz duritiā et ad reprimēdū carnis p'cupiscētiā. et ad p'bandū iustoz patiam. **T**actus pure spūalis est. in q' qd tangit et qd tangit' est spūs. et hic ē tactus int'ne inspiratōis. et iste s'lr ē valde virtuosus. **V**irtus autē eius ad septē effect' est fm septē dona spūal' acti. **P**rim' effect' est boni p'positi inspiratio siue cōceptio. et h' p'tinet ad donū tioris a q' p'cip' spūs salutis. **S**ecūdo ē p' grām p'ccōz remissio. et h'ic potest referri ad donū pietatis. fm illud dñi. p'ccā tua elemosinis redime. **T**ertio ē utiliū siue nēciorū ad salutē instructō. et hoc referē ad donū sciē. q' docet recte p'uersari. **Q**uart' ē ad bñ opandū et ardua aggrediendū roboratō. et hoc q'tū ad donū p'slij qd respicit maxie opa superogātōis. **Q**uint' effect' ē in tribulatōe p'solatō p' quā aīa fortificat' ad tolerandū aduersa. et hoc q'tū ad donū fortitudinis. q' p'cipue attēdit i tolerātia aduersoz. **S**extus ē caritatis et dilectōis dei inflāmatō. et hoc q'tū ad donū itellect' q' docet intelligē. i. int' legē dei bñficia. p' q' aīa in ei' amorē accendit' et inflāmat'. **S**eptim' ē a terrenis eleuatio et celestiu p'teplatio. et hoc q'tuz ad donū sapie. q' ē de eternis. s. donis q' sursum sūt sapere nō q' sup terrā. **E**t p'sestum mūdātā ē lepra eius ad dñi impiū et voluntatē statim op' ē secutum. fm **C**irillū. ista dictio p'sestum tardius p'ferē op' sanatōis fuerit factū. **C**ū aut hīc magna appareat dñi p'fās. nō minor eius declarat' humilitas. leprosu enī quē lex extra castra eijciebat. quē scribe et pharisei vir respicē dignabant'. ipe tangere nō recusauit. nō solū p'pter ec cultū rei misteriū: sed ut nobis formā huilitatis p'beret. et cōpassionis exemplū. ne quis hominē p' quacūq' corpis maculatōne vel infirmitate sperneret vel obhorret. **I**tem tetigit eū ut se nō esse sub lege: s3 supra legem que leprosum tangere prohibuerat: nec seruū sed domini legis ostenderet: qui cum fm legem ambulasset: etiam supra legem sanaret eos. quos remedia legis nō sanauerant. **I**tem ut lepra que contaminare tangentē solebat. econtra tactu domini fugaret' et recederet: neq' enī manus a lepra facta ē immūda: s3 corpus leprosu a manu tactuz est mūdātū. **L**ex namq' q' facere nō potuit ut lepra tangentē nō sordidaret. iō leprā tangi p'hibuit. nō ut leprosi nō sanarent: s3 ut tangentes nō inquinarent. nō aut inquinari a lepra potuit. q' eam mūdauit. et iō quis l'ram legis soluerit. tñ p'hibitiō legis nō obuiauit: nec p'positū eius soluit: qz nō erat prohibitum t'gere leprosu ei qui ex tactu suo poterat

curare eum. sicut helyas et helyzeus non fecerunt contra legem. tangendo mortuum ad resuscitandum. **L**icet etiam dominus posset solo verbo curare leprosum. tamen apposuit manum: quia humanitas christi erat quasi instrumentum ipsius divinitatis. et ideo sicut artifex mediante instrumento operatur. sic virtus divina in christo per applicationem humanitatis aliquid faciebat. ut eam coniunctam divinitati declararet.

Et precepit ei dominus quod miraculum faceretur nemini diceret. ne iactans se sanatum esse predicaret. ut daret nobis exemplum. et nos doceret non diligere ostentationem et honorem et bona que facimus non esse divulganda: sed subtrahenda. ut non solum abstineamus a mercede pecunie sed etiam gratie ac laudis humane et vane glorie. et ista non queramus in operibus nostris. ne unquam aliqua sinistra manus se admisceat dextere in eis. **T**amen ait **Christo**. **E**t nulli hoc eum iussit fateri. docens quod esset alienus ab aura glorie et pompa iactantie. **E**t certe novum erat ille quod non esset taciturnus: sed passim tamgrat de beneficiis predicaturus. et tamen quantum in ipso est fugit ostentare quod fecerat. **E**t alibi publicari talia ipse precepit. non contra se veniens: sed curatos a se gratos esse precipiens. **N**on enim semetipsum predicari iussit: sed dari gloriam deo. ut et per leprosum nos non esse inane gloriosos. et glorie ac iactantie renuntiandum doceret. et per illud quod a legione mundaverat non esse ingratos: sed gratias nos deo referre commonerat. cuiusque beneficia profiteri. atque ut ostenderet semper ex mirabilibus suis. laudem non nisi deo referendam. **Q**uia enim homines qui diu egritudine detinentur. dei semper meminerunt. a morbo autem liberati gravius obliduntur longuore desidia. ideocirco precipiens. ut et egroti et sani dei iugiter recorderentur. ei quod curaverat: ait. da gloriam deo. **D**ec **Christo**. **A**bi notandum quod triplex est preceptum. scilicet. cautele. probationis et obediencie. **I**n primo non interdicitur actus qui optimus est: sed gloria que immiscet se bonis actibus et honestis. tale preceptum fuit hic. **I**n secundo non vult deus actum: sed omissionem virtutis que latet in eo cui datur preceptum. et est utilis sibi et alijs omissionis virtutis eius. sicut in precepto facto abrahe de immolatione filii. cui dicitur nunc cognovi. id est. te et alios cognoscere feci. quod timeas deum. **I**n tertio autem vult deus actum ut per **E**rod. **xv. p. totum**. **E**l iussit ut nemini diceret. propter credentium sponte maiorem utilitatem: quia meliores sunt que spontanee quam qui speratis beneficiis credunt. **E**l ut nemini diceret. scilicet. antequam ea que in lege sunt compleret: quia prius expectandum erat iudicium sacerdotum. ad quos secundum legem pertinebat iudicare de lepra. **T**amen **Christus**. **E**l non simpliciter prohibet. ut non aliquid dicat: sed ut antequam ostenderet se sacerdoti nemini diceret. ne forte si aliquid nuntiaret audiret sacerdotes. et occasione habens lepre propter obsequium et inimicitias christi. expellerent eum de populo quasi leprosum. non recipientes mandatum **D**ec **Christi**. **E**t humiliter misit eum ad sacerdotes quorum erat lepra discernere. precepitque secundum legem munus ei offerre. **D**ec autem. **P**rimo ideo fecit quod licet esset mundatus. non tamen reputabatur mundus nec

debebat secundum legem restitui ad communem habitatum hominum. nisi prius per sacerdotum iudicium mundatus esse demonstraret. et munus domino per eius mundationem offerret. **T**amen sicut ad eorum arbitrium sepebatur. ita non secundum eorum arbitrium ad sortium aliorum admittebatur. **S**ecundo propter humilitatem. ut sacerdotibus deferens non videretur eorum gloriam rapere vel honorem. et ut ostenderet exhibendam sacerdotibus reverentiam. **T**ertio ut quod in eo sepe criminabantur ostenderet se non legis transgressorem nec legem solvere sed implere secundum legem gradibus et supra legem curans. **Q**uarto ut intelligeretur eum non legis ordine et consuetudine: sed dei gratia et operatione super legem curatum esse. et se maioris virtutis esse quam legem vel sacerdotes. quia lepra cognoscebatur: quam mutare non poterant. **T**amen ut sacerdotum animos ad credulitatem provocaret. et non credentibus omnem excusationem auferret offerri munus voluit in testimonium illis. id est. contra illos. si visio miraculo non crederetur: sed per illis in testimonium salutis si crederetur. ut. scilicet. videntes leprosum mundatum. si crederetur mutori salvi fierent. et sic credentibus esset testimonium et causa salutis eorum. si non crederetur inexcusabiles essent. eo quod viderent et non crederent: et sic non credentibus fieret accusatio et testimonium damnationis eorum. **P**er hoc etiam quod eum ad sacerdotem misit. figurare et docere voluit. quod peccator qui per leprosum signatur. licet sit mundatus a lepra peccati per penitentiam. tamen adhuc tenet se sacerdoti ostendere per confessionem. et ad eius preceptum subire satisfactionem. **T**amen dominus istum leprosum tangendo mundavit. et postea ut sacerdoti se respunderet et sacrificium offerret: precepit. **T**unc enim leprosus a deo tangitur: quando peccator per prurum: tunc sacerdoti se respunderet. quando peccatum peritentia manifestat: tunc sacrificium offert. quando satisfactio perplet. **D**iger quippe expectat donec sacerdos eum querat. sed tu perveni sacerdotem. et lepra anime ostendit poris confessionem. **Q**ue confessio quatuor conditiones debet habere. **P**rima est quod debet esse voluntaria. unde dicitur: vade. non ductus. nec tractus nec coactus. sicut qui tormentis affligitur vel timore mortis in ultimis confitetur peccata. **S**ecunda est quod confessio debet esse nuda et apta. **T**amen dicit. ostendit quod. scilicet. egisti. quod cogitasti. quod locutus es. non dicit: abscondere. scilicet. excusationibus. aut verborum palliationibus. vel mentiendo aut etiam musitando vel non plene omnia peccata cum debitis circumstantiis recitando. **T**ertia est quod confessio debet esse pura. **T**amen dicit. te. scilicet. ostendit. et non alios. **C**ontra quod aliqui dupliciter faciunt. vel aliorum facta recitando. vel eos cum quibus peccaverunt reuelando. **Q**uarta est quod confessio debet esse ordinaria. **T**amen dicit sacerdoti. quia non cuiusque facienda est. sed sacerdotibus que habent clavem scientie et auctoritatis. **T**ypice leprosus significat genus humanum. lepra originali infectum. et per hoc ad varia peccata primum. **P**er lepra enim que morbo contagiosa est. originalis culpa significatur. que per carnalem generationem ad posterum derivatur. que manu christi tacta sanatur. quia virtute eius per baptismum emundatur. **P**er obligationem autem muneris et divulgationem operis significatur quod baptizatus tenetur deo fideliter servire et eum in-

De seruo

giter collaudare. **¶** In Beba. TYPice aut leprosus hūanū gen^l lāguidū pētis significat plenū lepra. qm̄ oēs peccauerūt ⁊ egent grā dei. illa. s. ut extenta manu. i. incarnato dei ōbo. hūanāq; contingente naturā. a prisci erroris varietate mūdēf. ⁊ offerant p sua emūdatōne corpa sua hostiā deo uiuā. **¶** Dec Beba. hoc item dñs miraculū p grām suā facere q̄ttidie nō debignatur. Quotiescūq; em̄ aliqūē impiū iustificat. recte leprosu mūdāt. **¶** Moraliter q̄ppe p leprosu significat peccator plurib; de causis. **¶** Primo qz lepra ē morbo cōtagiosus. ⁊ piculosū ē cōmori leprosis. sic pētores ptagiosi sūt et infitunt alios ad peccandū. ⁊ iō piculosum est puerari cum eis. **¶** Scdo qz lepra ē morbus piculosus. i. ficit em̄ totū corp^l. nō tm̄ ptem ei^l? s; ptem est periculosū? qz corpus ⁊ aīam inficit ⁊ corrumpit. ⁊ iō valde timendū ⁊ fugiendū ē. **¶** Tertio qz lepra ē morbus fetib^l? ⁊ abhomiabilis. sic peccatores fetētes sūt ⁊ abhomiabiles deo ⁊ angelis. **¶** Quarto qz leprosi separant^r ab alijs hoībo ⁊ locantur extra alios. sic peccatores positi sūt extra grām dei ⁊ extra cōmunionē fidelīū ⁊ ecclesie. ⁊ separant^r a bonis. hic q̄tum ad meritum: s; in futuro q̄tum ad cōsortiū ⁊ q̄tum ad locū ⁊ q̄tum ad premiū. **¶** Quinto qz sicut lepra variū exprimit colorē in cute. sic pētm varias habet species in mēte. **¶** Illa em̄ aīa leprosa ē. q̄ supbia. ira. auaritia. accidia. gula. inuidia. vel luxuria sortescit. **¶** Nā significat in carnis tumore superbia. in exustione iracūdia. in siti auaritia. i. pōderositatē accidia. in pruriginē gula. in putredine inuidia. i. fetore anhelitus luxuria. **¶** Talis leprosus pfidēter currat ad iīm. festinet ad medicū nō d̄speret. vere penitēat. ⁊ mūdari desiteret. **¶** Cū fideli leproso ex hūilitatē ⁊ pudore in faciem p̄cidat. ut de sue vite maculis erubescat. **¶** S; cōfessionē verēcūbia nō reprimat. vulnus oīdat. ac cū lacrimis ⁊ gemitib; se peccatores recognoscat. detecto vulnere remediū querat. ⁊ bñi miscōdiam cōpuncto aīmo ⁊ corde imploret ⁊ remediū postulet. **¶** Deo se hūillet. ⁊ de pēcē eū ut sua gracia se tangat ⁊ sanet. **¶** Cōfiteat^r se se immūdū. ⁊ xpm̄ potentē ad se mūdandū. ⁊ apud ipm̄ cū leproso clamet ⁊ dicat. **¶** Dñe si vis potes me mundare. **¶** Si enim hoc egerit. certus sit de miscōdia. nō desperet de venia: qz benign^l est dñs. qui neminē ad se venientē repellit. sed oībo sinū sue miscōdie apit ⁊ expandit. **¶** Non eget spacio annorū vel longitudine t̄pis in pñia. sed cor p̄tritū ⁊ hūiliatū req̄rit. ⁊ bigne penitētib; pēta p miscōdiam relaxat. **¶** Tali em̄. manus diuine miscōdie p̄tendit^r. cui^l tactu ⁊ impio cuncta eius crimina relaxant^r. **¶** Extēdit em̄ dñs manū qm̄ diuine miseratōnis impendit auxiliū. ⁊ statim cōsequit^r remissionē delictorū. **¶** Nec d; ecclesie recōciliari tal^r nisi iudicio sacerdotis. **¶** A pētis aut mūdatus. debet deo offerre mun^l iō ē sacrificiū laudis. ⁊ eū ubiq; laudare. qz debet deo valde grat^l esse. ei semp grās referēdo. et primis bona q̄ p̄t faciēdo. sua ns erga deū ⁊ er

Centurions

ga primos caritate. **N**ihil enim nobis per vanam gloriam debemus tribuere: sed omnia deo offerre. **D**e omnibus enim operibus nostris deus vult, ut habeamus totum meritum. et primum habeat bonum exemplum: sed deus vult habere laudem et gloriam. **T**ria enim deus sibi specialiter reservauit. et nulli creature unquam communicare voluit. scilicet gloriam. vindictam et iudicii preteritum. **G**loriam autem auferunt vane gloriofi. vindictam superbi et iracundi. qui de iniurijs sibi illatis vindicare se cupiunt. iudicium temerarij et presumptuosi. et de occultis aliorum iudicare volunt. **E**t quia (ut bice hic tytus) oportet beneficiatum gratum esse. gratias reddere. etiam si beneficiarius non indigeat. **T**o licet preceperisset dominus leproso mundato. ut de sua curatione taceret. tamen egressus et recedens. sermonem. id est opera et verba domini diffamabat. et sermo sanitatis et doctrine de illo magis pambulabat. quia hoc ipso quod homo fugit famam et gloriam: acquirit eam. **N**am (ut ait Bernardus) **H**oc solum habet mundi gloria gloriosum quod insequentes se fugit. et fugientes insequitur. **E**t ideo compatere umbre. quam si secutus fueris. non apprehendes. et si percurreris non effugies. **I**lle itaque functus officio euangeliste cepit predicare. et se interiorius exteriorisque sanatus docere. ita quod vniuersa saluatio multos ad deum cogeret venire. et illis iam non posset manifeste propter turbam et pressuram hominum ab querendum sanitates et videndum miracula concurrentium in ciuitatem ad orandum introire. **E**rgo secedebat in desertum ut secretius oraret. **S**anatus ut deus: sed orat ut homo. **E**t peruertebant ab eum undique turbe. ut ei doctrinam audirent. et sanitates perciperent. **S**trepitum igitur et tumultum dominus fugit. et secretum locum querit. ut ostendat se magis quietam et scilicet curis remotam diligere vitam: quia tumultum et carnales metus declinat. secretas vero a mundanis curis visitat. **I**n quo etiam ostendit. quod predicatoribus ubi diuini debet fugere applausum populi. et aliquando se retrahere a multitudinis ut vacent orationi. **U**bi dicitur. **Q**uod autem non poterat illis manifeste in ciuitatem introire sed foris in desertis locis esse. signat quod non omnibus manifesta est illis. quod latius atque plataneis seruiunt laudibus et proprijs voluntatibus: sed his quod cum petro foris exeunt et in desertis locis sunt. quod elegit dominus ad orandum et reficiendum populum. quod deserunt delectationes mundi. et omnia quod possident. ut dicant: portio mea dominus. **G**loria vero domini manifesta est his quod undique perueniunt. id est quod per plana et ardua ad eum veniunt. quod nihil potest separare a caritate christi. **U**bi et dicitur. **Q**uia in urbe miracula facit. in deserto vero vel morte orationis pernoctat. utriusque nobis vite et actiue. scilicet et contemplatiue documenta promoustrat. ut nec contemplatiui studio quod priorum curam negligat. nec cura primorum immoderati obligat. contemplatiui studia derelinquat. quatenus nec amor dei prepediat amoris primi. nec amoris primi obuiet amoris dei. **I**n morte quod per orare. est relictis infirmarum cogitationum curis. tota mente quolibet ad eternam supernae contemplationis gaudia festinare. **I**n desertum secedere et orare. est exurgente intrinsece strepitum frenorum desideriorum premere. et quodammodo sibi cum domino in se secretum querere. ubi cum illo exteriori cessante tumultu. per eterna

desideria silēter loq̃tur. **¶** An etiā Greg? Redem-
ptor n̄r p̄ diem miracula in urbi exhibet. 7 ad
oionis studiū in mōte p̄noctat. ut p̄fectis vilz
p̄dicatōibz innuat. q̄tenus nec actiuaz amore
speculatōis fundit? deserāt. nec p̄templatōis
gaudia opatōis nimietate p̄ternāt: s̄z quieti
cōtēplantes sorbeāt. qd̄ occupati erga p̄imos
loquētes pfundant. **¶** Dec Greg? Qd̄ aut̄ hic fm̄
marcū 7 lucā dicit. qz ihs nō posset manifeste
in ciuitatē introire: s̄z secedebat in desertū. nō
intelligit de illa die q̄ curauerat leprosu. qz illo
curato intrauit ip̄a die capharnaū ciuitatez se-
cūdo miliario ibi primā. anq̄ sermo seu fama
ad multos pueniret. **¶** An et Matheus hoc mira-
culū de leproso cū sequenti de centurionis suo
simul cōtinuat.

Oratio.

Domine ihu x̄pe q̄ de monte paterni so-
lij 7 uirginalis uteri descēdisti. ut sana-
res leprā generis hūani. ecce ego lepro-
sus varijs p̄ctoꝝ maculis asper? adoro te do-
mine si uis potes me mūdare. **¶** Extende manuz
gr̄e 7 pietatis. t̄ge interiora 7 exteriora lepro-
si te inuocātis. miserere mihi penitēti. et impa-
morbo p̄c̄i. Deus me? 7 misericōdia mea. q̄ nō uis
mortē p̄ctoꝝis: s̄z ut cōuertat 7 uiuat. p̄fice bec
in me p̄ctoꝝe. ut in aīa nō moriar: s̄z ouertar 7
diuā tecū in eternū. Amen.

Capi. XLII.

De seruo Centurionis paralitico.

Deinde cepit ihs appro-
pinquare ciuitati capharnaū. q̄ ut di-
ctum ē ibi ipe erat. et tūc Centurio
seu tribunus. i. princeps centū mili-
tum positus ibi a romanis p̄ collectōne tributi
7 custodia galilee. ne forte uellent cōtra roma-
nos (q̄bus tota illa terra subiecta erat) rebella-
re. p̄pter qd̄ manebat in capharnaum que erat
metropolis illius terre. tūc ciuitas gloriosa: s̄z
nūc valde abiecta. Accessit ad eū fide. desiderio
7 deuotōe potiusq̄ gressu corporalis p̄ntie. **¶** Unde
Origen. Accessit alienigena generatōne. s̄z do-
mesticus corde. alien? natōne. s̄z primus fide. et
princeps militū. 7 soci? angeloz. **¶** Iste non erat
iude? s̄z gentilis. 7 ite p̄ seipm̄ nō est ausus ad
ihm̄ corporaliter accipere. reputans se indignū
p̄ntia x̄pi esse. s̄z primo p̄ seniores iudeoz q̄si p̄
familiares et dilectos ihu accessit. quos misit
ad eū rogans p̄ eos 7 dicens. Dñe in cui? p̄ate
est morbus et sanitas. mors 7 uita. puer me?. i.
seruus 7 subditus quem curialit̄ loquēs uocat
puer ab etate uel familiaritate potiusq̄ p̄ditōe
contra sup̄bos q̄ debignant̄ famulos. iacet pa-
raliticus in domo. contra inhūanos dños q̄ de
domo sua expellūt ifirmos. 7 ad hospitale mit-
tunt eos. 7 male torquef p̄pter m̄lta incōmoba
q̄ patit̄. **¶** Tria ūba bec. i. iacet. paralitic?. 7 tor-
quef. dicit ut 7 aīe sue angustias indicet. 7 do-
minū ad misericōdiaz flectat. **¶** An Chriſo. Infirmitas
tūmmodo exposuit. s̄z remediū sanitatis in
p̄ate misericōdie ei? dimisit. **¶** Diuina aut̄ p̄uidētia iu-
dei sūt missi. ut inexcusabiles fierēt. si uiso mi-
raculo 7 credēt gentili nō crederēt. **¶** Iste q̄dem

centurio auditis x̄pi miracul. firmit̄ credidit
q̄ poterat sanare seruū ei?. q̄ erat sibi carus 7
moritur?. nisi p̄ x̄pm̄ fuisset sanatus. 7 iō de ei? sa-
natōne erat sollicit?. **¶** In hoc ḡ facto centuriōis
tantā curā et sollicitudinē p̄ suo h̄ntis. discere
debem? p̄misereri seruis n̄ris 7 subditis. ac soli-
citudinē 7 curā h̄re de eis. **¶** Nō erat ipe sicut mul-
ti sūt hodie q̄ uictēs subditos suos infirmari
eos negligūt. 7 pl? de seip̄is sanis q̄ de subditis
infirmis solliciti sūt plusq̄ sibiip̄is in uoluptati-
bus q̄ subditis i necessitatibz cōdescēdūt. **¶** Ro-
ganit̄ in quā affectās ut ueniret ad domū suam
min? plene p̄ angustia sui 7 desiderio cure cogi-
tans x̄pi maiestātē 7 reuerentiā. **¶** Ihs aut̄ sciēs
deuotōez ei?. r̄ndit p̄ ip̄os internūcios. Ego ue-
niā. ecce huilitas. 7 curabo eū. ecce pietas. **¶** Ae-
nit aut̄ potentia sanādi nō p̄ntia corporali. **¶** Et
ibat cū illis. **¶** Alteriusmodi erat iste medicus. q̄
sūt illi. qui nō pauperes s̄z diuites uisitare sunt
pati. **¶** Et cū iam esset ipe domū. centurio pleni-
us. cogitans 7 p̄ actū fidei se cōuertens ad x̄pi
eminentiā 7 maiestātē. accessit an̄ reditū alio-
rū p̄ amicos sibi magis domesticos. quos misit
ad eū rogās ut nō ueniret 7 dicens. Dñe noli ue-
rari. nō em̄ sū dignus. ut intres sub tectū meū
¶ Nō dicit palatiū nō domū. licet princeps esset.
s̄z tectū p̄ huilitate sui 7 p̄sideratōne magnitu-
dinis x̄pi. p̄pter gentilis uitē conscientia time-
bat offendere x̄pm̄. quē credebatur deū. si corpora-
li p̄ntia intraret ad eū. **¶** Sed fm̄ Augu. dicendo
se indignū p̄stitit se dignū. nō itra cui? parietes
s̄z in cui? cor x̄pc̄ intraret. **¶** Unde 7 Chriſ. Quia
indignū se fecit suscipiēdi x̄pm̄ in domo. dign?
factus ē regno. **¶** Et ad maiore sui humiliatōem
adiecit dicens. p̄pter qd̄ 7 meip̄m arbitratu nō
sum dign? ut uenirē ad te. et internūcios sub-
misi p̄ me. **¶** Sed tūc sine p̄ntia corporali hic uer-
bo. p̄ quod om̄ia creant̄. regunt̄ 7 sanant̄. 7 sa-
nabit̄ puer 7 seruus meus. ipe em̄ dixit 7 facta
sūt. ut dicit hic Beda. Magna ē fides. q̄ dicē cre-
dit esse facere. **¶** Ubi petrus cantor parisiē. Dic
argue meli? esse abstinere ab ordine a p̄fectōne
uel sūptōne eukaristie. nisi plurimū ad hoc uel
illud accedentēz confortet bona conscientia. q̄
ordinari uel cōficere uel sumere cū p̄scientia nō
dico lesa. qz hoc esset mortale: s̄z dubia. de q̄ du-
bito an sana sit. cū sic accedens poti? grauer q̄
iuuer. **¶** Et qz irregularitas excludit aliquē a m̄-
sterio hui? sacramenti. ideo nō debet ignorare
ex quo incurrit irregularitas. ex quo ponit se
ad talem actū: sed scire debet suū statum. **¶** In
ope hui? centurionis tres mirabiles nobis oñ-
dunt̄ virtutes. i. humilitas. fides 7 prudentia.
Magnā em̄ huilitatez habuit: qui cum dñs ad
eū uenire paratus esset. indignū se ut sub tectū
suum intraret: iudicauit. **¶** Perfectam q̄ habuit
fidem: qz cū esset gentilis. solo ūbo deū credidit
posse puero reddere sanitatē. **¶** Nō puā etiā pru-
dentia habuit. qz ultra carnē diuinitatē laten-
tem cognouit. 7 eū quē corporaliter ambulātem
uidit. ubiqz per diuinitatē esse p̄ntem intellexit

De feruo

Nec caritas in eo defuit. qz cū multi p sua suorūq; filiorū ac carorū salutē ab dñm rogaturi accederent: ille pro serui tm̃i sanitati rogauit.

¶ Nūc adhuc i fidei pstantia pfeuerās oñdit. q̃
 verbo p̃t sanare dicēs. **N**ā ⁊ ego hō sū sub p̃fā
 te altiori. i. p̃fide ⁊ ipatore p̃stitut⁹. hñs sub me
 milites ⁊ fuos. ⁊ dico huic militi vade ⁊ vabit.
 q̃tum ad negotiū implendū i absentia. et alio
 q̃ antiq̃ ē grāmatica. i. aliq̃. dico veni ⁊ venit q̃
 tum ad offitiū implendū i p̃ntia. ⁊ fuo meo di
 co fac hoc ⁊ facit sine resistētia. **E**x his pcludit
 q̃ si dico ei⁹ vn⁹ vabit ⁊ ali⁹ veit. et ali⁹ facit. qđ
 iubet: multopl⁹ si xpc deus ⁊ dñs dicat infirmī
 tati vade ⁊ vadet. ⁊ sanitati veni ⁊ veniet. ⁊ pa
 litico fac hoc ⁊ faciet. vel seruientib⁹ sibi ange
 lis. vt hec miracula faciāt ⁊ faciēt. **E**t ē rō a mi
 nori talis. potius debz fieri ōbū dei q̃ hoīs sub
 iecti: s; verbū meū fit q̃ sū hō ⁊ nō deus. subie
 ctus ⁊ nō dñs sūmus. g̃ et tuū q̃ es deus ⁊ sūm⁹
 dñs. **S**i g̃ ego q̃ sum hō modice potētie ⁊ maio
 ri subiect⁹. solo ōbo opor̃ p ministros meos. ⁊
 possū impare inferiorib⁹ q̃ ad verbū meū mibi
 obediūt. multo magis tu q̃ de⁹ es ubiq; pñs ⁊ po
 tens sup oēs p̃fates. et oīm dñs: cui oēs pote
 states suūt. cui āgeli ⁊ oīa obediūt. poteris so
 lo verbo ⁊ sine p̃ntia corpalali. suū meū curare
 et iō nō ē necesse corpaliter eundo te fatigare.

Audiēs autē ihs verba cēturionis exp̄ssua.
tante fidei. s. q̄ sub velamento carnis agnouit
excellentiā maiestatis. mirat⁹ ē. i. ad modū mi
rātis se habuit. ⁊ vultū mirātis ostēdit. **Admira**
bāť dñs fidē cēturionis. quā cor dī ei⁹ mirabi
liter mīstrabat. ⁊ magnalia dēi ī eo laudauit. n̄
q̄ ei aliqđ mirandū esset. q̄ cūcta mirabilē ope
rať: s; ut nos ī bñficijs dēi mirari ⁊ laudare do
ceret. **En̄ Aug.** Q; mirat⁹ dñs nob̄ mirandū eē
sīgť. qđo adhuc op⁹ ē sic moneri: oēs enī tales
motus cū de deo dicūť nō pturbati aīmi signa
sūt: s; docētis mgrī. **Cēturionis** ḡ dñs fidē dñs
admirās p̄ter ⁊ collaudās sequentib; se dixit.
fidē ei⁹ approbāto ⁊ ī exēplū p̄ponēto. **Nō** īueni
tātā fidē. i. tāte fidei signū vel fidei facilitatē. s.
ī cretēdo ī isrl. i. ī p̄lo israhelitico. s. h̄ t̄p̄is
p̄ntis. **Inuenit** ei⁹ ī antiq̄s maiorē. ut ī abrahā.
īsaac ⁊ iacob. ⁊ alijs plurib; p̄riarchis ⁊ p̄phis:
q̄ fuerūt fidei nr̄e principiū. **Excipit** autē semp
beata virgo. cū de meritis vel p̄ctis sit mentio
Nec tñ hoc verbū xp̄i de oībo p̄ntib; est intelli
gendū. q; excludūť illi qđo loq̄bať. s. aplī sequē
tes eū. **Hoc** autē apparet fm̄ p̄munē vsū loquē
di. ut si q̄s intrat domum aliquā cū societate. si
nullū ibi īuenerit. dicit nō īueni aliquē ī do
mo ista. ī tali enī mō loquendi nō p̄numerat
secū veniētes. ⁊ reddiť locutio vera p̄ pluribus
absentib;. **Vel fm̄ Chriř.** Si volum⁹ fidē huius
p̄ferre fidei aplōꝝ. sic intelligendū ē fm̄ q̄ vnū
quobq; bonū hoīs fm̄ q̄litate illi⁹ laudat. **Ru**
sticū enī dicere aliqđ sapienter magnū ē. qđ de
p̄lo nō est mirū. **Sic ⁊ hic.** Nō enī erat eq̄le iu
deum credere ⁊ gentilē. **Vel fm̄ eūtem Chriřo.**
Intelligendū ē quantū ab originē cretendi. q;

Centurionis

alij pluribus signis visis crederent: iste vero nullo miraculo viso: sed tamen audito credidit. **Abi** Die ronim? De pntibus dicit non inueni tantam fidem in israel. non de patriarchis et prophetis. nisi forte in centurione fides gentium proponatur israeli. **Et** **Deba** Pntibus ideo fides centurionis antefertur. quia illi legibus prophetarumque monitis et docti erant: hic autem nemine docente sponte credidit. **Hec** **Deba**. Mirabatur ergo ipse de fide centurionis gentilis hominis et eam laudauit. ut ex istius laude erubescant et confubant israelitae. et ideo tunc fide gentium mirabatur. quam ultra fide iudeorum crescere videbat. **Nec** solum fides gentium est in centurione collaudata: sed etiam figurata. **En** occasione accepta. ex fide huius gentilis prolubet et predicat dominus conuersionem et vocatorem gentium. et ex opposito. scilicet infidelitate reprobationem iudeorum dicens. **Amen**. id est. fidelis dico et predico vobis. quod ad exemplum istius. in quo fides gentium figuratur. multi sunt non omnes: quia non omnes obediunt euangelio. ab oriente et occidente ac etiam ab austro et aequinoctio. id est. ex omni parte mundi. et ex omni genere gentium veniunt ad fidem et unitatem ecclesie. **En** **fm** **Augu**. Istis duobus partibus. scilicet oriente et occidente totius orbis designatur. **En** sub typo ecclesie dictum fuit iacob dilataberis ab oriente et occidentem ad septentrionem et meridiem. **Moraliter** ab oriente veniunt qui ex consideratione proprie nature vel natiuitatis huiusmodi. vel qui penitentiam agunt in sua iuuentute. ab occidente qui ex mediocritate mortis conuertuntur vel qui penitentiam agunt in sua senectute. ab austro qui fauente prosperitate vacant operibus pietatis. et in prospera seruant temperantiam. ab aequinoctio qui necessitate urgente conpunguntur et inter aduersa seruant patientiam. de his enim omnibus aliqui saluabuntur. **Et** recubent. id est. felices requiescent non carnaliter iacentes: sed spiritualiter quiescentes cum **Abraham**. **ysaac** et **iacob**. qui fidei imitationem sunt et cum alijs fidelibus et amicis meis. in regno celorum et iustorum. ubi lux et gloria et longeuitas vite eterne et omne bonum. **Abraham** **ysaac** et **iacob** spiritualiter notantur. quia istis principaliter facta est promissio de terra promissionis. per quam patria beatorum significatur. **Filij** autem regni. id est. iudei in quibus regnabat deus. vel filij regni uocatione non electione. promissione non persecutione. sua reputatione non re: qui per regnum hominum facti fuerant. sed le indignos reddiderunt: eicientes a facie et visione dei in tenebras exteriores: quia in se habent interiores. **Tenebre** prime sunt culpe. alie autem sunt gehene. **Nam** **fm** **Grego**. interiores tenebre sunt cecitas mentis. exteriores eterna nox damnationis. **Id** autem dicitur ibi esse tenebre exteriores. quia licet ibi sit ignis tamen non lucet ad ostendendum damnatis aliquid ab eorum consolationem. sed ab eorum desolationem. **En** **Isidorus**. ignis gehene lucebit miseris ab miserie augmentum. ut videant vnum doleant: non ab consolationem ut videant vnum gaudeant. **Ibi** erit fletus oculorum ex fumo et calore ignis eorum mors inuenit per fenestras quia non licet intueri quod non licet concupisci. et stridor dentium ex frigore. quia ibi gaudebatur de ebacitate. vel fletus ex angustia animi. stridor ex indignationis affectu. eorum sero penituerunt de peccato. et in hoc ostendit

tormentorum magnitudo. Et dixit illi centurio
ni. s. p. internuncios supradictos. **Uade.** i. securus re-
uertaris. et sicut perfecte credidisti sic fiat tibi in
sanatione serui tui. ut sicut p. nuncios accessisse.
sic et p. nuncios reuersus fuisse intelligat. **Ubi Ra-**
banus fidei merito ostendit impetrasse salutem suam.
ut fidei robur magis in eo accresceret. q. p. spice
ret quicquid vellet p. illam impetrasse se posse. Et
sanatus est puer verbo xpi absentis ex illa hora.
q. xpc protulit hoc verbum fiat. q. etiam verbo omnia
creata sunt. ut fides centurionis verificaretur. et
potentia xpi. quam centurio professus fuerat. ex ope
subsecuto pateret: dixerat enim centurio et professus
est. dic verbum et sanabitur puer meus. et xpc dixit
et ope propleuit. **Ubi Christo.** Ubi velocitatem ab-
mirare. neque enim solum curate sed iopinante et i mo-
mento temporis hoc facere virtutem xpi ostendebat. In
itinere autem verbo sanauit eum. ne putaretur ire cor-
paliter ob impotentiam et non ob humilitatem. **Dic**
considerandum est quantum unicuique fides valeat propria.
quam tantum valuit aliena: nam propter fidei centurio-
nis sanitas puero est reddita. Considera etiam hic
humilitatem domini: quia ad seruum centurionis etiam non
rogatus ire patens fuit. ad filium autem reguli (d. q.
infra dicitur) quasi pompam refugiens etiam rogatus ire
noluit. **Excelsus** enim dominus humilia de pre respicit. et
alta. i. superba alonge contemnit. **In q. fm Gre-**
gorium. Supbia nostra retunditur et increpatur. q. p. so-
nas acceptando in hominibus. non naturam quam ab yma-
gine dei facti sunt. sed honores et diuitias veneran-
tur. **Ecce** de celo venit q. seruo occurrere in terram
non despicit. et tamen humiliari in terra contemnitur q.
de terra sumus. **Quid** vero apud deum vilius. quam esse
despectus potest. q. seruare honorem apud homines. et
interni testis oculos non timere. **Et fm Ambro.**
ad reguli filium noluit progere. ne i reguli filio vi-
deretur magis diuitiis detulisse. hic ipse prexit. ne
videretur in centurionis famulo obsequium despe-
xisse seruile. **Ois** enim seruus liber i xpo vni su-
mus **Dec Ambro.** In centurione fides gentium
figuratur. et p. eum primitie et electi de gentibus be-
signantur. q. quasi centenarius milite stipendi. virtutum
perfectio sunt sublimes. credentes in xpm et labo-
rantes ad peruersionem aliorum. **Ubi Remigius.** p. cen-
turionem designantur q. primi ex gentibus credite-
runt. et perfecti in virtutibus fuerunt. **Centurio** enim dicitur
q. centum militibus preest. Centenarius autem numerus p.
fectus est. **Recte** ergo centurio p. puero suo rogat.
q. primitie gentium p. salutem totius gentilitatis deo
supplicauerunt. **Et si** opponitur de magis q. primo
domino crediderunt: respondendum q. centurio dicitur primi-
tie gentium. q. primus credidit a nullo edoctus nisi
a spiritu sancto. magis vero et si primi crediderunt edo-
cti. tamen p. libros balaam et p. noue stelle inditum.
Ipsius autem gentibus corporaliter xpi presentia non est exhibita:
sed verbum fidei p. apostolos eis misit et ab infirmitate
sanauit. **Moraliter** per istum puerum centu-
rionis significatur peccator. propter quatuor mala q. pec-
cator incurrit. q. designantur in quatuor obsequiis
q. de isto puero hic scribuntur. **Primum** malum pec-
catoris est fuitus peccati. i. p. nitas peccandi. vñ dicitur

de puero isto qd erat suus. **Ubi Iohes.** Ois qui
facit peccatum seruus est peccati. et petr' a q. quis supas-
tus est. huius et suus est. **Et Aug.** Peccator est seruus totius
domini q. vitiorum. Peccator autem cum homini dicitur. facit
eum p. nimum ad peccandum. ut ex vno peccato ad aliud
tendat. Peccator etiam vltiori deducit ad aliam fuitu-
tem. s. diaboli. q. superbo est seruus luciferi. auar'
est seruus mammonis. luxuriosus est suus alimendi.
Secundum malum est impotentia ab boni operibus. qd si
gnificatur per iacentem. **Ubi dicitur** iste puer iacet i do-
mo. iacentes enim nihil operantur vel operari possunt. **Tercet**
autem peccator aliqui in igne iracundie. aliqui in lu-
tu luxurie. aliqui in spinis auaritie. **Et bñ dicitur**
iacere: q. nullum bonum meritum potest operari. **Ter-**
tium malum est tremor et timor. q. semper est peccator i tu-
more qd p. paralysim designatur. ex q. sit dissolutio
et tremor membris. **Si** ei dicatur peccatori q. det ele-
mosinam. aut male acquisita vel ablata restituat:
timet ne sibi deficiat. **Si** dicitur q. ieiunet. timet ne
esuriat. **Si** dicitur q. p. stitatur peccata sua. timet de ve-
recundia. **Si** dicitur q. faciat penitentiam et satisfactionem
de peccatis. timet d. afflictione et incommodo corporis
Ecce quomodo iste paraliticus tremat et ab sonitu folij
pauescit. **Quartum** malum est afflictio spiritus. qd signi-
ficatur p. hoc q. de puero isto dicitur: q. male torquetur. **Et**
reuera ois peccator male torquetur in seipso propter o-
mem p. sciam. q. semper pugnat et rodit. **Ubi Aug.** Ius-
sisti domine et ita est. ut pena sibi ipse sit ois inordinatus
animus. **Ubi et Sapientia.** Semper presumit seua et p.
turbata p. scia. **Ex** alio etiam torquetur peccator. dum an-
xius est quomodo acquirat honores. diuitias mundi. ob-
lectamenta corporis. **Torquetur** in se ipse p. spera per curam
superflua. et in se aduersa per impatientiam. **Ita** ma-
le torquetur q. considerat turpitudinem vitiorum in q.
bus iacet. et penas infernales quibus eternaliter sub-
iacebit. nec tamen miser per penitentiam resilit. **Sed** tamen
talē quicquid curat dominus. veniendo ad eum suffragan-
tibus meritis sanctorum. **Tu** ergo si habes aliam paraliti-
cam et talia mala i te sentis. roga et mitte scotos
ut ad dominum incedant p. te. sic seniores p. centuri-
one. et clama ad dominum dicentes deuote cum eote. **Domine**
puer meus iacet paraliticus i domo et male torquetur. et
non sum dignus propter fragilitatem nature. propter febrilem
culpe. et multipliciter miserie. ut intres sub tectum
meum tam angustum tam mundum. tam uinosum. sed tamen
dic ubi et sanabitur ab tuo imperio. **Et** q. istud ver-
bum centurionis tam efficaciter fuit. q. ut supradictum
est. dignum prestitit. ut in corde eius xpc habitaret. et ab
recipiendum corpus xpi i sacramento eucharistie nul-
lus est dignus. id quod ad mensam xpi accedimus et fragi-
litate nostra consideramus. ubi centurionis edocti di-
camus singuli. **Domine** non sum dignus ut intres sub tectum
meum. non sum dignus ut corpus et sanguinem tuum suscipiam
i os meum. ut vilius virtute uborum istorum digni effici
mereamur. **Ubi origenes.** Nunc etiam quoniam sancti et acce-
ptabiles ecclesiarum antistites sub tectum tuum intrant
ibi dicit dominus p. eos ingredieris. et tu sic estimas quasi dominum
suscipies. **Et** quoniam corpus et sanguinem domini madducas
et bibis. tunc dominus sub tectum tuum intrat. et tu ergo hu-
lians te ipsum dicas. **Domine** non sum dignus. ut intres
sub tectum meum. **Ubi** enim indigne ingreditur ibi

ab iudiciū ingrediē accipiēti **Dec** origen. Per istū etiā centurionē significat rō vel intellectus cuius suus ē appetitus sensitivus. q̄ debz obedire rōni: s; ex corruptōe nature ē infirmus ad obediendū ei. ppter qd hō p rationē pgnosces hāc infirmitatē i suo appetitu sensitivō. p se et p alios dz rogare deū. ut sanet servū suū. et sic puer ei? sanat p dñm. Itē sicut ille cēturio dicebat naz et ego hō sū sub pte pstitut? hñs sub me militas et dico huic vade et vadit. et alio veni et venit et suo meo fac hoc et facit. sic ut dicit **Cassianus**. pfecta mēs q̄ p cēturionē intelligit. sub dei potestate pstituta oībo viribz suis dñat. et hz pte cōm cogitationes noxias depellēdi. et in bonis cogitationibz imorādi. Tūc malis cogitationibz dicere possumus. abite et abscedent: bonis vō dicemus venite et venient. suo q̄ nro. i. corpi qd dz servare spūi ea q̄ castitatis et p̄tinetie sūt sūl i iūgem? et sine ulla p̄trahitōe obtinēbit. oēm qz subiectōis spiritui exhibēs famulatū. **Oratio.**

Domine ihu xpc nō sū dignus ut intres sub tectū carnis mee. qz puer sensualitatis iacz palitici. dissolutus morbo pccī i domo corpis mei. et male torq̄t p̄cupiāz motibz: s; veni p grē infusionē. et dic vō bitatis ut sanes puer me? et resurgat a pccis. **Presta** miseri coris de? mibi misero sub pte tue grē p̄stituto et hñti de tua grā sub me vires et virtutes naturales. ut habeā pte cogitationes et motus noxios repellēdi. et i bonis imorādi. ac corpori ut spūi seruiat imperādi **Amen.** **Capitulum XLIII.**

De curatione demoniaci et locutus petri.

Engrediebatur domus ihu i civitatē capharnaū qd interpretat ager seu villa pulcritudinis et pinguedinis et solatōnis. et significat aīam religiosi deuoti: q̄ dz esse impinguata pinguedie triplici. s. caritatis. deuotionis et p̄tationis. **Ad** istā villam descendit libet̄r xpc. et ob hoc efficit villa pulcritudinis et solatōis. **De** pulcritudine et solatōe hui? ville. dicit **Petrus** rauenennas. **Iuxta** sñam cordis mei si paradisus in hac vita pñti ē. vel in clauistro vel i scolis ē. qd em ē extra hec duo. plenū ē anxietate. inq̄tudinē. amaritudinē. formidē. sollicitudinē et dolore. **Hoc** tñ qd dicit de scolis intellige de diuinis scripturis. nō de alijs vāis sciētijis. **Uñ Hugo.** **Nihil** in hac vita dulci? sentit. nihil auidi? sumitur. nihil ita mentē ab amore mūdi sepeparat. nihil sic aīam p̄tationes roborat. nihil ita hominē excitat et adiuvat ad omē op? bonū. et ad oēm laborē sicut studiū sacre scripture. **Et** statim sabbato. qñ plures p̄currebāt et ab operibz seruilibz q̄scendo spūalibz vacabant ingressus sñagogā. vbi legispiti ad docendū et cōis p̄lis ad audiendū legis doctrināz pueniebant: docebat eos. **Maxie** talī tpe et loco docebat xpc. qz erāt p̄guētia doctrine ei? tūc em pluriū ad sñagogam fiebat puentus. **Sic** mō q̄libz xpianus tene diebz dñicis venire ad ecclesiā. et au-

bire ibi missā totā et integrā. **Et** nota q̄ missa ē aliquo mō de lege nature diuina et euangelica lex nature vult q̄ q̄libet aliq̄ tēporis spatio. vacet ad orandū deū. lex scripture p̄cipit sabbato vocandū ab orōnē. s; canones ordinauerūt ab istā orōnēz tēpus missē. vbi deus et hō realiter p̄tinef. **Id** ut dicit glo. peccāt mortaliter: qui missā nō audiūt. qz p̄ceptū est. nisi cogat necessitas. de alijs vō diebz nō ē p̄ceptū s; p̄siliū. **Et** stupebant. i. admirabant super doctrina eius. tū qz legē et p̄phas nō didicerat. et tñ clarissime docebat. tū qz doctrinā suā diuina operibz p̄formabat. **Uñ** subdi. **Erat** em docēs eos q̄si p̄tatem hñs. qz in ostensione signor et v̄tutis docebat. et qz p timore veritatē nō celabat. et nō sic scribe qui solū verbis docebāt. et veritatē dicere timebāt. vel qz nō custodiebāt. id dicere erubesciebāt. **Uñ Beda.** **Sermo** doctoris in p̄tate sit cū ea q̄ docet operat. **Naz** qui factis ipse sua dicta destruit cōtemnit. **Vel** id in potestate erat docens eos. et nō sicut scribe. qm scribe q̄ per legem didicerāt p̄cepta p̄lis dabāt. ipse vō quasi auctor. impletorqz legis vel mutādo vel augēdo que min? videbant libere substituit **Dec Beda** **Quia** ḡ xpc doctrinā suā p̄firmabat per opera miraculosa: ceteri p̄dicatores et doctores q̄ hoc nō pñt. debent doctrinā suā p̄firmare per opera virtuosa. et nō sicut scribe q̄ dicūt et nō faciūt ac doctrinā suā verboz iactantia affirmant et ostētāt. **Uñ** statī p̄as dñi oñdiē p̄factū cū sōdi. **Et** erat i sñagoga eoꝝ forte abduct? ab locū sanctū ut ibi liberaref. hō qdā hñs spiritū imundū. i. obsessus a demone exclamauit voce maḡ dicēs. **Quid** nob et tibi nazarene. **Venisti** añ tps perde nos. i. diminuerē et auferre nram p̄tatem nocēdi homibz et torq̄re nos. **Quia** em dyabolus inuidia motus d salute hoīm torquef. ideo de xpi doctrina que erat aīmaz sal? et medicina. dolebat et sic clamabat. **Uñ Theophilus** **Exire** em ab hoīe perditōem suā dicebat demoniū. **Im** misericordes em existūt in hoīes. malū aliquod pati se estimantes. cum homis nō molestant. **Scio** te quis sis id est vehemēter opinor. s. sanctus dei. id est xpc ad salutem hominū missus. **Per** p̄phecias em de xpo dictas que determinauerant tempus et modū et locum veniēdi ipsius xpi. et per alias circūstantias sciebat ipsū esse xpm in lege pmissū. veruntamē nesciebant ipsum esse deum: nec per temptatōem xpi in deserto dyabolus potuit scire de xpo. vtrum dei filius per naturam esset. licet ad hunc finē tripliciter eum temptauerit. **Si** em cognouissent demones ipsum esse deum nunq̄ induxissent iudeos ad ipsum crucifigendū. **Ante** apostolus. **Si** em cognouissent nunq̄ dominū glorie crucifixissent. **Ecce** quantē perversitatis sunt multi homines. qui in abuersitate sua deum blasphemant. cum tamē demones ipm p̄dicent. **Uñ Beda.** **Nō** volūtas ista cōfessio ē quā p̄miū nō seq̄tur cōfitebdi s; necessitatis extorsio q̄ cogit inuitos. **Et** velut si serui fugitiui p?

multū tps dñm videant nihil aliud nisi se verberito suspicant sic ⁊ demones cernētes dñm ī terris repente versari. ad iudicandos se venisse credebāt. pñtia saluatoris tormēta sūt demonū **Hec Beda.** Dicit autē demon spūs īmund⁹ ab effectu. qz facit immūbū quē possidet. sicut dicitur spūs surbus vel mutus: qz hoīem surdū vel mutū facit. **El** fm **Chriso.** immūbus dicit ppter impietatem ac elongatōem a deo. ⁊ qz oībus immūbis ⁊ prauis operatōib⁹ se immiscet. **Ipsū** qz immundū spīritū dominus licet vera de eo testificantēz: iussit obmutescere. ne veris falsa misceret. ⁊ ne videre ab ipso testimoniū querere. maxime quia pharisei dicebant ipsum in beelzebub demonia eicere. ⁊ ne videre utilitas crucis ⁊ passionis sue. In quo datur nobis dogma salutiferum. ut demonib⁹ qz mendaces sūt ⁊ in veritate nō steterūt nō credamus quātumcūqz denūciēt veritatē: qz si aliquos sibi erēdētes inuenerint. veritatē mendatiū miscēt ⁊ veritatē in mendatiū cōuertunt. ac vera dīcēdo nituntē credentes ī errorē ydolatrie ⁊ peccata inducere. **Per** hoc autē qz xpc increpauit demonē. qui suā ptebat potestātē ⁊ sanctitatēz. imponēs ei silentiū: docuit nos laudes turpium fugere. **El** fm **Seneca.** tam triste ⁊ tam turpe nobis esse debet laudari a turpibus: qz si laudemur ob turpia. **Et** spūs immūbus iussit exire ab hoīe. pīcit illum in mediū ⁊ discerpēs eum q̄tum ad afflictōem. exiuit inde ⁊ nihil ei nocuit q̄tum ad mutilatōem. ubi **Diero.** Spiritus discerpēs hoīem exiit ab eo. **Appropinquantē** salutē. appropinqt temptatio. **Pharao** dimissus ab israhel. psequit israhel. **Dyabolus** contemptus surgit in scandala **Hec Diero.** Sic etiā accidit spūaliter. qz dyabolus sepe in mediū pīcit peccatū alicuius ad ei⁹ infamatōem. ⁊ cū peccato: vide: se cōfūsum. dimittit pēm: cogiturqz dyabolus ab eo exire. **El** et in psal. **Imple** facies eorū ignomia. ⁊ querēt nomē tuū dñe. **El** recūdia em̄ quā habet pcor de peccato est valde utilis ad dimittendū peccatū. **Propē** qd dicit **Seneca.** qz nutriend⁹ ē pudor: qz q̄diu in aīo durauerit. aliquis erit bone spei locus. **Per** hoc autē qd discerpēs eum exiit ab ipso. intelligit qz null⁹ liberat⁹ a diabolo. nisi discerpas per p̄punctōem ⁊ p̄ritōes salutarē. **Et** specialiter hoc de carnis vitio intelligit. qz vitūz carnale nō nisi carnis afflictōne curat. ut per q̄ quis peccat. per hec ⁊ torqueat. **Et** factus est sicut mortuus. ita ut multi dicerēt qz mortuus est. **Unde Greg⁹.** **El**ut mortuus q̄pe oī dī: qui a maligni spūs potestate liberatur. qz quisquis iam terrena desideria subiicit. vitā in se carnalis conuersatōnis extinguit. et mundo mortuus apparet: qz possessore prauo qz per imūda desideria se agitabat: caret. **Que**z multi mortuū dicunt: qz spūaliter viuere nesciūt: eū qz carnalia bona nō sequit. extinctū funditus arbitrant **Hec Greg⁹.** **Si** g a maligno liberat⁹ est mortuus. sequit qz qui nō est mūdo mortu⁹

nō ē a maligno liberatus. qd est verbū terribilē mundū diligentib⁹. **Ihs** autē tenens manū ei⁹ leuauit eū ⁊ surrexit: ipse em̄ p̄stratis manū auxiliū porrigit. ipse elisos erigit. **Ubi Ambro.** **Misce** autē qz in synagoga habebat spm̄ īmundū. plus ē iudeorū: qz innobatus dyaboli laq̄is. simulatā corporis mūbitiā interioris mētis sordibus inquinabat. **Et** bñ spm̄ īmūbū habebat qz spm̄ sanctū amiserat. **Introierat** em̄ dyabolus vñ xpc exierat. **Ubi ⁊ theophil⁹.** **Sciendū** ē etiā qz multi nūc demonia hñt. oēs. s. qz demoni orū desideria implent. **Et** furiosi hñt demoniū ire. ⁊ sic de ceteris. **Sz** dñs in synagoga venit cū mens hoīs fuerit cōgregata. ⁊ tunc dicit demoni inhabitanti. obmutesce ⁊ statim egredis ab eo. **Et** p̄tinus egrediēs dñs de synagoga. scz post p̄dicatōem et eius p̄firmatōem per demonis expulsiōem. introiuit in domū petri. ut ibi refectōem acciperet post laborē. **Saluator** em̄ noster cum corpus passibile ab nostrā accepisset salutē: aliqñ declinabat ad loca familiarum sibi ⁊ deuotōz. ad quietē habendā post laborem ⁊ fatigatōem: ⁊ isto modo venit ad petri domū seu hospitū. **El** **Cirillus.** **Aspice** autem quō manet penes virū inopem xpc. qui spontaneam paupertatē p nobis passus ē: ut discam⁹ cum pauperib⁹ cōuersari. nec spernere de p̄ssoz ⁊ pauperes. **El** ⁊ **Chriso.** **Et** nimirū excogitā qles erant domus piscatorū horū: sz tamē nō dedignatus ē sub vilia tuguria piscatorum intrare. erubescens per oīa hūanum cōculcare turmorem. **Et** iterū. **Propter** hoc nunq̄ intrauit ī domum p̄claram xpc: sz in domum publicā ⁊ principis publicanorū ⁊ piscatoris: palatia dimittens ⁊ eos qz mollia induūt vestimenta. **Si** itaqz eum vis ⁊ tu vocare: orna domum tuam elemosinis. orationibus. supplicatōib⁹. vigilijs **Null⁹** itaqz verecundē domum vilem habens. si hec habuerit opertoria. **Nullus** diues magnū sapiat. domum habens p̄ciosā: sed verecundē magis. ⁊ hanc zelet illaz dimittēs: ut ⁊ hic xpm̄ suscipiat. et illic eternis potiat tabernaculis. **Hec Chrisosto.** **Dic** quidam dicūt qz licet **Petrus** fuerit de bethsaida. tñ ratōne vxoris habebat domū in capharnaū. **Sz** contra hoc videt qd **Marcus** dicit. venit in domum **Symonis** et **Andree.** **Ideo** dicendū fm **Stephanū.** qz dom⁹ petri nō dicit possessiue: sz ad quā declinare cōsueuit causa vendendi pisces: ⁊ hac etiā familiaritate vxorē duxit de domo illa: que etiam dicitur domus **Andree.** ppter inseparabilitatē illorū in piscium negotiatōe. **Et** mox discipulis petentibus p socru petri. id ē matre vxoris eius febricitante: stans dñs super illā. imperauit febrī ut cessaret vel recederet: ⁊ apprehensa manu leuauit eā: qz statim ⁊ subito liberata est. ita ut cōtinuo surgens ministrauerit ei ⁊ discipulis suis: vires quas accepit. quasi grās agēdo. in obsequium sui exercens saluatoris. nō remanente ut solet molestia egritudinis. **Qd** nō nisi diuina virtute potuit fieri. **Natura** ei nō opaf

in instanti. Et id hoc propriū ē medici celestis. s; secus ē in alijs: licet enī virtute nature possit homo a febrī curari: nō tñ in instanti ac ita subito et pfecte. q; possit statim opa p̄suetā facē. sicut hic dicit factū esse: ex q; oñdī ista cura. tio miraculosa ad discipulorū p̄firmatōem ī fide. **En Beda.** Naturale ē febricitantib; incipiente sanitate lacerare: et egrotatōis sentire molestiā. **Ap̄** sanitas q; dñi conferē impio: simul tota redit. Nō soluz ip̄a redit: s; et tanto robore comitante. ut eis p̄tinuo qui se adiunuerāt ministrare sufficiat. Et iuxta leges tropologie. mēbra q; seruierāt imunditie ad iniquitatem. ut fructificaret mortis: seruiāt iustitie in vitā eternā. **En et Cirillus.** Et nos suscipiam; ih̄m. Cū enī visitauerit nos et portamus eū in mente et corde: tunc eno: miū voluptatū estū extinguet. et incolumes faciet: ut mīstrem; ei. hoc ē ei; bñ placita pagam;. Moraliē autē p hoc dāf intelligi qd an curatōem a p̄cō. nō est gratū seruitium impensū deo: s; penitēs q; cito curat; est a febre p̄cī: tam cito debet se occupare. et totalitē m̄cipari seruitio dei: s; illud aplī. Sicut exhibuistis mēbra vestra seruire imunditie et iniquitati ad iniquitatem: ita nūc exhibete mēbra vestra seruire iustitie in sanctificatōe. Si g; aīa tua febre viciorū ē capta: sanctos in adiutorib; tuis inuoca: ut eorū rogatu grā dei curet te. q; possis ei et sanctis suis gratā seruitutē exhibē. In hoc etiā q; discipuli rogauerunt p illa: dāf nobis exemplū orandi p infirmis. et necessitate aliena. **Scdm Bedā.** mīstice domus petri ē ecclesia. de circūcisione ei; apl̄atui cōmissa: soc; ē synagoga. q; quodāmodo mī ē ecclesie petro cōmissa in cura et custodia. **Dec synagoga** febricitat: q; inuidie estibo laborat. psequēs ecclesiā: cui; manum dñs tangit qñ carnalia ei; opa in spūalem intellectū et vsum p̄uertit: et sic erecta ministrat in spū. Moraliē autē socrus petri febricitās ē caro p̄cupiscens: cū enī hō calore cōcupiscencie laborat. qñ febrī estuat: qd p̄t esse triplicē iuxta illud **Iobis.** Omne qd est in mundo. aut est p̄cupiscētia carnis. aut p̄cupia oculorū. aut supbia vite: et sic triplicē habemus febrem. Quedam enī est ex corruptōne in spiritibus. Alia ex corruptōne in humorib; . Tercia ex corruptōne in mēbris: et in oīb; ē calor inordinatus. supgredeēs nature cursus. **Primā** facit supbia. **Secundā** luxuria. **Tercia** auaricia. **Ad hanc** veniēs **Ihs** videt p grām illuminatē: impat p grām iustificatē: tangit manum per grām adiuuantē: et sic dimittit febris in contritōne: surgit sana in cōfessione. ministrat in satisfactōe. Moraliē etiā dicit stans sup illā: q; nullum spūaliter sanat. nisi eū qui sub eo est. s. p timorē salubriter huiliantez. **Abi Beda.** Si virū a demonio liberatū. moraliter aīmū ab imunda cogitatōne purgatū dixerim: psequēter femina febrī tenta. s; ad imperiū dñi curata. carnem oñdit a p̄cupiscētie sue feruore p cōtinentie p̄cepta frenatā. Omnis enī amaritu

do et ira et indignatio et clamor et blasphemia. spiritus furor: est immūdi: fornicatōem vō imunditiā. libidinē. p̄cupiscētiā malā et auaritiā q; est simulachrorū seruitus. febrem illecebrosē carnis intellige **Dec Beda.** Potest etiam p socrū petri q; mulier erat: sensualitas q; ab **Augustino** mulier vocat; significari: p xpm autē q; est ymago patris. ratio s; quā homo factus ē ab imaginē dei. Igit; moraliter socrus petri sanatur. cum sensualitas q; calore p̄cupiscētie febricitans iacet: p ratōem ad debitū ordinē moralit; virtutis reuocat. **Id** subdit. et ministrabat eis: q; sensualitas reformata virtute morali ministrat et seruit ratōi. Et tūc hō p̄cīm qd an cū in eo est. nō nouerat: incipit aḡscere postq; ab eo exiuerit. **En Chrys.** Si vis discē p̄cī fetorē excogita id postq; factū ē. cū a desiderio erept; fueris: cū nō adhuc molestat ignis: et tūc videbis qd ē p̄cīm. Nota etiā de quatuor infirmitatib; pmissis. q; spūaliē p leprā p̄t intelligi culpa original: p palissim culpa actual in omittēdo: p febrem actual in cōmittēdo: p veratōem demoniacā culpa erroria. **Dein** ponunt ab p̄firmatōe legis euāgelice multa miracula ī generalit; q; audito hoc miraculo et vesp̄e facto. cum sol occidisset et ab occasū venisset: oēs q; ī illa ciuitate hēbāt infirmos varijs lāguorib; dectos et a demonijs veratos: ducebant illos ad ih̄m. et obtulerūt ei ut curaret eos: q; tūc ad hoc poterāt vacare. **En dic Theophyl.** q; ita tarde adduxerūt eos ad xpm. q; illa dies erat dies sabbati: et credebāt curatōes nō ēē licitas durāte die sabbati. q; finiebat ī vesp̄e illi; diei: et id expectabāt occasū ut curatōes ad ih̄m adducerēt. **At ip̄e** s; gulis man; imponēs curabat oēs: nulli; ei morbi horrebat: qd ē p̄ medicos supbos et idignatīs nature: q; paupes et miseros debignāf visitare et tāgere. **Et** eijebat spūs imūdos vbo: in signū q; verbū xpi duote auditū. fugat demonē de corde p̄ciorū. **Licet** at; posset etiā oēs curare solo vbo: tñ qñq; apposuit manus: q; hūanitas xpi erat qñ organū seu instrumentū diuinitatis ip̄i in miracul; faciēdis. **Et** id sic artifex mediāte instrumentū opat; sic v̄tus diuina ī xpo p applicationem hūanitatis aliq; faciebat: ut ea p̄iunctas deitati declararet. **Miracula** qdem xpi ad duo ordinabāt; s. ad manifestatōem diuinitatis sue. et ad p̄firmatōem sue doctrine. p quā hoies ad fidē inducebant. **En** et ad tactū man; ei; sanabant infirmi. curabant leprosi: illuminabāt cecī. et ad vocē ei; suscitabant mortui: et eijebatur spūs imūdi. **Per** hoc at; q; vesp̄e facto obtulerūt sibi infirmos et demoniacos. significat q; hora mūdi vesp̄tina xpc venit demōes eijcere et infirmitates hoīm curare: et p occasū sol; significat q; passio sua. in q; sol iustitie occidit. futura erat medicina oīs spūal; infirmitatis. **En** s; **Bedā.** mīstice sol occubit; passionez. mortēq; illi; significat. q; dicit. q; diu sū in mūdo lux sū mūdi: et sole occidēte plures q; an demoniaci et egroti sanant; q; q; tpaliē ī carne viuēs. paucos iu-

deorū docuit: oībo p orbē gentibz. fidei salutisqz dona transmittit. Moraliē ōo occasus solis pē dici cas? mundane p̄speritatis. p? quē multi sanant: q̄ lucente sole p̄speritatis grauiē infirmātur. Cōsidera q̄ paucis v̄bis multa hic miracula cōphendū: q̄ exp̄sse fortassis incredibilia viderent. **Uñ Chriſ.** Tu autē intēde. quātā multitudinē curatā trāscurrit euāgeliste: n̄ vnūquē qz curatū dicētes nobis et enarrātes: s; vno v̄bo pelagus ineffabile miraculorū supuenientes: ut nō rursus magnitudo miraculi incredulitatez imittat: si tantā plebē. et varias egritudines i vno t̄pis momēto soluit et emēdauit. **Hec Eriſ.**

Eribant autē demonia a multis clamantia et dicētia: qz tu es fili? dei. Et increpās n̄ sinebat ea loqui: qz sciebāt p̄ vehementē cōiecturā ipm esse xpm: nō tñ p̄ scie certitudinē. **Unde Beda.** Demonia filiū dei p̄stebant et sciebāt ipm esse xpm. Quia cū ieiunio fatigatū eū d̄yabol? videret. verū hoīem intellexit: s; qz temptādo nō p̄ualuit. utrū fili? dei esset dubitabat. Nūc autē p̄ signorū potentiā. vel intellexit. vel poti? suspicatus ē esse filiū dei: s; se morte illi? nō p̄uidit eē dānandū. Vere enī de hoc misterio a secul? abscondito dicit aplūs: q̄ nemo principū hui? seculi cognouit: si enī cognouissent. nunq̄ dñm glorie crucifixissent. **Hec Beda.** Ideo autē nō sinebat ea loq̄: ne hoīes audientes demonē p̄dicare mūdo veritatē: deinceps acq̄scescerēt sibi p̄dicanti falsitatē. **Uñ glo.** Ideo p̄hibet loq̄: ne dū aliq̄s audit demonē vera p̄dicantē: postea seq̄ errantē. Improbis ei m̄gī vera falsis p̄misset: ut sub specie veritatis. falsitatis testioniū obtegat. De hoc habes et alias causas. prime sup̄ de spū imundo dictas. **Facta autē die et valde diluculo.** egressus ihs de capharnaū. ibat i desertum locū. ut applausū ppli fugeret: et ibi secretius oraret. In hoc dñs exemplū qz p̄dicator et mirabiliū diuinorū opator. debet vanā gloriā et ostentatōem fugere: et ab solitudinē p̄ceptatōnis ac secretū oīonis p? laborē p̄dicatōnis redire: ut deo grās agat de p̄fectu p̄terito. et se disponat p̄ futuro: ut ibi hauriat qd̄ postea pplis effūdāt. **Et fm Theophilū.** ostendit nobis qz deo debet attribui. si aliqd̄ boni facimus: et ei debemus dicere. qm̄ omē optimū desuper est descensus a te. In deserto ḡ xpc orat. nō qz ipse oratione indigeat: s; ut nobis bone exp̄plicationis opatōnis exemplū et forma fieret: et ut nos tu multū fugere et curā mūdi vitare. ac secretum mētis querē doceret: cū eū orare vel ei silenter loqui affectam? **Et turbe req̄rebant euz.** i. p̄ fidem: et venerūt vsqz ad ipm p̄ spem: et detinebāt illū p̄ caritatez. ne discederet ab eis. ut p̄fectū cōsequerent̄ maiorē. **Ubi Chriſ.** Gaudens autē eos suscipiebat: sed et voluit eos dimittere ut et reliq̄ doctrine ei? p̄cipies essēt. **Et iō sequitur.** quibz ait. qz et alijs ciuitatibus oportet me euangelizare regnū dei. i. q̄liter pueniē ad regnum dei: qz p̄ p̄niam q̄ ē via ad hoc pueniēdi. **Ubi Theophil?** Trāsit enī ad alios magis in-

digentes doctrina: qz nō conuenit in vno loco doctrinā p̄cludere: s; ubiqz radios ei? extendere. **Ubi et Chriſ.** Simul etiā cōsidera. qz poterat i eodem loco manendo oēs attrahere ad se. Non tñ illud fecit: p̄bens nobis exemplū. ut pambulem? et req̄ramus peuntes: sicut pastor p̄bitazonē. et medic? accedit ad infirmū. **Una ei aīa recuperata:** poterit aliq̄s mille delicta abolē. **Hec Eriſ.**

Omine ihu xpc remoue et eijce spiritus imūbz a me: ne aliquo mō me valeat maculare. vel in maculis detinē. ut sim et appareaz mūdo mortuus. cū a possessore prauo. qui p̄ imunda desideria nos agitat fuero liberatus. **Peto etiā dñe te medicum aīmaz:** ut me curare digneris a febre vitiorū. q̄ten? surgens ab eis valeā tibi ministrare. et gratā fuitū exhibere. **Tu etiā dñe cura me.** et oēs vārijs aīe detentos lāguoribz. ut a p̄cis sani et incolumes facti. tibi ministrem? et bñplacita tua pagamus. **Amen. Capitulum. XLIII.**

De suscitatione filij vidue.

Et deinceps ibat ihs cū discipulis et turba copiosa q̄ eū seq̄batur. novitate opm. suauitate doctrine. et ex sanctitatis eius deuotōne. in ciuitatē galilee q̄ vocat Naïm. **Secundo miliario a monte thabor.** est ciuitas naïm. et supra naïm mens endor. ab cui? radicem fluit torrens cysion. **Uñ hui? ciuitatis portaz ubi erat maior p̄cursor ppli.** obuiauit dñs multitudini hoīm efferentiū. i. extra portantiū. defunctū filiū unicū vidue ad sepeliendū. qz antiq̄tus loca sepulture erāt extra ciuitates et hoīm habitatōnes. ne cadaveribz inficerent loca et hoīes. **Hoc autē sic factū ē.** ut euidenti? esset miraculū corā multis factū. et multi essent testes tanti miraculi. **Et qz vacabāt ab pietatis opus p̄sequēdo fun?** et solando viduā et orbatā matrē. meruerūt ipsū videre miraculū. **Ubi Greg? nīcen?** Erumne molē breuibz v̄bis explicuit. Mater vidua erat q̄ nō sperabat vltērī? filios p̄creare. nō hēbat i quē dirigeret aspectū vice defuncti. qz unic? erat hūc solū lactauerat. **Hic sol? aderat alacritatis causa i domo.** q̄cqd̄ mater dulce ac p̄ciosū. hic sol? extiterat. **Uñ et Cirill?** Miseranda passio et ab fletū et ab lacrimas potēs puocare. Quā cū vidisset dñs sic tristē et afflictā. misericōdia ac pietate motus. fm qz hō sup̄ ea. tuz qz vidua erat. tū qz nō hēbat aliū filiū. a q̄ in senectute sustētari posset q̄ ab ipso. dixit illi verbo solatorio et dulci. **Noli flere.** q̄si diceret. cito solata eris. desiste q̄si mortuū flere: qnē mox viuū resurgē videbis. **Merentiū solator de?** illoz maxime lacrimas intuef: qui alioz miseras et peccata deflent. **Scdm Bedam.** dñs misericōdia mor? est. ut nobis exemplū imitande pietatis ostēderet. **Uñ et Chriſo.** Iubens ḡ cessare a lacrimis: qui cōsolat̄ mestos. monet nos de p̄sentibz defunctis solatōem recipe. resurrectōez sperātes. **Paganī et gentiles causam habent plangendi**

defunctos. qz resurrexerunt nesciunt: s3 xpiani eā credunt. 7 iō causā plangēdi nō hnt. Et accessit 7 tetigit loculū. i. feretrū. ut effectus salutis tactu corpis sui deueniret. et oñteret q corpus suū deitati unitū: erat instrumentū deitatis in miraculis faciēdis. **L**oculus diminutivus ē mortui locus in q iacet. Cui em̄ viueti magna palatia 7 ample domus nō sufficiebant p loco. ei moriēti pūm spatiū sufficit p loculo. **U**n̄ mortuo **A**lexandro dixit qdam phus. **Q**uez totus mund' nō capiebat. hodie pua cōtinet archa.

Si autē q portabāt: steterūt. nec ultra pgre-
di ausi sūt. Et ait. **A**dolescēs surge. et sic eū fm
q deus suscitavit. Et resedit q erat mortuus. qz
surgens sedit i loculo in q iacuerat prius. 7 ce-
pit loqui. ut manifeste appareret. q erat vere 7
nō apparēter resuscitatus. 7 forte verba ipsius
fuerūt grāuactōnes. 7 debuit illū matri sue: qz
nō suo merito: s3 matris resurrexerat. ut q de
ipso tristis fuerat in ipso p̄solaret. **O**m̄es autē
inuasit timor ex stupore tāti miraculi. q timor
nō fuit alicui' mali: s3 reuerentie. de potētia et
bonitate. 7 magnificabant. i. laudabant deū 7
magnum p̄dicabant: qz quanto grauior ē cal-
tāto pietas erigētis est gratior. 7 spes salutis
penitentib' ē certior. Et dicebāt. qz p̄pheta ma-
gnus. s. in lege 7 p̄phetis p̄missus. surrexit i no-
bis. imo plusq' p̄phā: et qz dñs visitauit plebem
suā. mittēdo eis saluatōrē. ut eos redimeret:
sicut medic' visitat infirmū ut eū sanet. **M**i-
stice iste defunct' est hō p peccatū mortale mor-
tuus. **E**i'us mater ē ecclesia q ē vniuersitas cre-
dentiū: 7 cui' filij sunt credentes singuli. **P**ec̄os
autē dicit' filius vnic' matris sue. s. ecclesie: qz
quēlibet ita deflet. qn̄ i peccatū cadit. sicut ma-
ter vnicū filiū qn̄ decedit. **E**cclēsia qz dicit' vi-
dua: qz sponsi sui mortē redempta. v' qz nūc q
diu pegrinat a dño. est ab amplexib' sp̄sū sui
p̄iuata. de qua vidua dicit' in psalmo. viduam
eius bñdicens bñdicā. **E**fferē defunctus. cū cō-
sensus interior exijt in opus. **Q**uatuor portito-
res hui' defuncti sūt qtuor affectus cordis n̄i
scz gaudiū 7 tristitia. spes et timor. **I**ta em̄ q
tuor portant mortuū p abusum. de quib' dicit
Bern̄. **A**mant qd nō decet. timēt qd nō oportet
dolent vane. 7 gaudent vani'. **E**l isti qtuor por-
titores sūt amor p̄c̄i. timor p̄n̄e. spes emende.
7 p̄sumptio d̄ dei misericōdia. **E**l qtuor portitores
sūt qtuor q aīam in p̄c̄o p̄seuerare faciūt. s. fi-
ducia longioris vite: q tñ hōiem sepe decipit.
p̄sideratio culpe aliene. q hōiem correctōem p̄ri-
am deuītat. stulta spes penitēdi in futuro. 7 fi-
ducia de venia quā hō p̄cipit ex magna dei mi-
sericōdia. impunitas p̄c̄oris. q reddit ad p̄c̄a
magis p̄liuus. **P**nt etiā intelligi isti portitores
carnalia desideria. vel adulatoz 7 bñdicentiū
blandimēta. vel p̄latoz mercenariōz verba vn-
gentia nō pūgentia. et quicūqz verbo vel facto
fouētēs hōiem in p̄c̄o. **P**orta p quā efferē seu
egredī mortu'. est aliqz de qnqz corpis sensi-
bus p̄c̄i manifestatiū'. **N**ā qui videt vel audit

vel loq̄tur qd nō licz. mortu' extrahit p portā
visus vel audit' vel oris. 7 sic suo mō de alijs. et
iō custodie ad istas portas sūt abhibēte. **U**nde
Beda. **P**ortā ciuitatis q defunctus efferēbat:
puto aliqz de sensib' esse corpis. **Q**ui em̄ semi-
nat inter frēs discōrdias. qui iniquitatē in excel-
sum loquit'. p oris portam extrahit mortuus.
Qui videret mulierē ad p̄cupiscendū eā. p ocu-
loz portāz sue mortis inditā p̄fert. **Q**ui fabul'
ociosis obscenisue carminib' vel detractōnib'
aurē libenter apit: hanc aīe sue portā mortis
efficit. **C**eterosqz qui nō seruat sensus: mortis
sibi p̄se reddit aditū. **H**ec **B**eda. **L**ocul' est con-
scia p̄c̄oris. in q tanq' in lecto male cōscientie
requiescit. **T**alis autē mortu' p p̄c̄m mortale su-
scitat' a deo. p p̄c̄es ecclesie. **S**3 quō resuscitat'
in figura hic docef. **S**icut em̄ tria sunt signa
mortis spūalis. sic tria sūt signa resuscitātōis
spūalis. **S**ignū mortis spūalis. accipit' fm si-
gnū mortis corp̄alis. **S**ignū autē mortis cor-
p̄alis triplex ē. **P**rimū ē carentia opatōnis. sic
carentia ad bñ opandū ē signū mortis spūalis
Un̄ in **E**xoto. fiant immobiles qñ lapid. **S**c̄dm ē
carentia sensus qñ pcutit' 7 nō sentit. sic qñ hō
nō sentit p̄cussiones et ammonitōnes spūales.
signū est q ip̄e spūaliter ē mortuus. **U**nde i p-
uerbijs. **E**erberauerunt me: s3 nō dolui. traxe-
runt me. 7 nō sensi. **T**ertius est rigor. sic homo
qn̄ habet cor ita rigidū q flecti nō p̄t p cōpas-
sionem ad p̄imum. nec p obediētiā ad deū. si-
gnū ē mortis spūalis. **U**n̄ in libro **R**egū dicit'
tur. q man' hieroboam quā extendit de altari
exaruit. **S**ic g tria sunt signa mortis spūalis.
Bene quippe opari tollit supbia. sensum aufert
luxuria. 7 rigorē facit auaritia. **E**t ecōtra sunt
tria signa resuscitātōis spūalis. q tangunt in
hoc q resedit. 7 cepit loq̄. 7 debuit illū matri sue
Per hoc qd dicit. resedit: intelligit' p̄ritio. i cō-
tritōe em̄ homo f̄sudet 7 resilit a p̄c̄o. p hoc qd
dicit. cepit loqui: intelligit' cōfessio. in q homo
loquit' se accusando. per hoc qd dicit: debuit eū
matri sue. intelligit' satisfactio. p hoc em̄ q hō
absoluit 7 iniungit' ei satisfactio: restituit ma-
tri sue. id est ecclesie 7 cōmunioni fidelium per
spiritualem incorporatōnem. que quidem satis-
factio fit p tria. scilicet p oratōem. ieiunium 7
elemosinam. **S**3 modus iste resuscitātōis tan-
git' eū dicit'. accessit 7 tetigit loculū. **A**d mor-
tuū spūaliter saluatōr accedit 7 appropinq̄t cū
aliquā grām puenientē vel desideriu' p̄e salutis
ei donat. **L**oculū tangit. qn̄ p̄sciam 7 cor durū
p̄c̄oris ad p̄n̄am emollit. 7 p̄c̄orem ad sui co-
gnitōez reducitur. 7 tūc mortuus a p̄c̄o resurgit
Et sciendū q spūsc̄us p̄c̄m p mortē voluit
desigri. ad oñdendū quātū p̄c̄m sit fugiendū 7
quātū de eo sit dolendū qn̄ ē p̄missū. **P**c̄m fu-
giendū ē ut mors. 7 d̄ eo dolendū ē tāq' de mortē
Sic dolere debet q amicū suū in p̄c̄o mortali
videt. ac si eū mortuū videret. imo etiā eū pl' do-
lere d̄. **E**t qz sic mortu' iste figurat p̄c̄orē. sic
eius suscitatio figurat peccatoris cōuersionem

ideo sicut multū timēdū ē pccm. et multū tolen-
dū de eo pmissio: sic multū desiderāda ē pccoris
puersio et multū gaudendū de ipsa iā facta. Ob-
secro gō pccor dominū ut r̄suscitet te a morte
pccī. et restituat te scēe ecclīe sue. i. laudē et glīaz
noīis sui. Et (ut ait Ambro) si graue pccm ē qd
pnie tue lacrimis ipe lauare nō possis. flet p te
mī ecclīa: q̄ p singulis tanq̄ p vniciis filiis vi-
dua mī iteruenit. Cōpatī qdāmō spiritali do-
lore nature. cum suos liberos letalibz vicīis ad
mortē cernit urgeri. Eliscera em̄ sum? de visceri-
bus ei? **En̄ et Aug?** De iuvene illo resuscitato
gausa ē mī vidua: de hoībo in spū quotidie su-
scitatis gaudet mī ecclīa. Ille quibz mortuus
erat corpe. illi aut mēte. **Moraliter** tres mor-
tuos xpc̄ resuscitauit. puellā i domo clausā. id ē
mortuū p p̄sensū delectatōis prauē. in cogitatō-
ne seu volūtate adhuc tectū. Iuuenē in porta.
id est mortuū p actū pccī. in vbo nutu vel ope.
Lazarū in sepulchro. i. mortuū lapide mole cō-
suetudinis peccābi p̄sensū. male olētē et alios fa-
ma corrūpētē. Om̄es istos suscitāt et sanat do-
min⁹. cū ad ipm̄ redeūt veracit̄ penitēdo. Et tā-
tolen? resuscitat q̄sq̄ p grām: quātomin⁹ mor-
tificat? ē p culpā. **Unde** dñs puellā corā paucis
defacili suscitāt. puelle dicēs: surge. Iuuenē co-
ram pluribz et q̄si difficilior: tangēs feretruz et
dicēs. adolescēs tibi dico: surge. **Lazarū** difficilī-
me. qz cū lacrimis. cū fremitu. cū sui pturbatō-
ne. cū magna voce dicēs: lazare veni foras. et q̄
si cū auxilio et testionio p̄sentiu3 dicēs. soluite
et sinite abire: n̄ qdño tamfacilis nō fuerit re-
suscitatō lazari sicut puelle: cū (ut ait aug⁹) ne-
mo tāfacile excitat i lecto. q̄ xpc̄ in sepulchro.
sed dñi facta aliaz rerū sūt exēpla. longa ei cō-
suetudinē p̄sensū. vix et q̄si cū labore suscitatur.
Qui ut suscitē dñm cogit lacrimari et eiulare.
Et ideo licet om̄e pccm. maxime tñ peccābi cō-
suetudinē fugē debemus: qz hic sanat difficilī-
us. **En̄ Ambro.** Om̄e pccm consuetudinē vilescit.
et fit homi q̄si nullū sit. Sic et ecōuerso. oīs vir-
tus bona consuetudinē fit grata et facilis. qz nihil
dñt assuesci sic vel sic. **Triplex** est ḡ mors culpe
desigta i p̄dictoz triū morte. scz pccm cordis.
pccm opis. et pccm consuetudis. In suscitātōe vō
hoz triū mortuoz ostensū ē. q̄ saluator p̄atez
habet sup triplicē mortē. scz nature. culpe. et ge-
henne. sup triplicē vitā. scz nature. grē. et glīe.
Quartū mortuū insinuāte discipulo audiuit. s3
ad eū ire noluit. i. ad mortuū in obstinatōe vlt̄
desperatōe seu p̄ua pccī excusatōe: de q̄ dixit. bi-
mitte mortuos sepelire mortuos suos. **Hec** igit̄
audiētes. q̄ stāt nō p̄sumāt. sed cauti sint ne ca-
dant. et q̄ ceciderūt nō desperēt. sed solliciti sint
ut resurgāt. **En̄ Aug?** **Hec** ḡ carissimī audiui-
mus. ut q̄ viuūt: viuāt. q̄ mortui sūt: r̄suscitē
Siue adhuc pccm i corde p̄ceptū. nō p̄cessit in
factū peniteat. corrigat cogitatō. r̄surgat mor-
tuus intra domū p̄sciētie. siue iā qd̄ excogita-
uit: admisit. nec sic desperet. Nō surrexit mortu-
us intus. surgat elat⁹. peniteat facti de p̄mo

reu iuiscat. nō eat i pfunda sepulture. nō acci-
piat desup consuetudis molē. **S3** forte iam illi lo-
quor. q̄ iā duro sui moris lapide p̄miē. q̄ iā vige-
tur consuetudis pondē. q̄ iam q̄dribuan⁹ putet.
Nec ipe desperet. pfund⁹ mortu⁹ ē: sed altius ē
xpc̄. **Agūt** etiā tales penitētiā. **Nec** em̄ lazaro
resuscitato post q̄dribuū ollus putor i viuente
remāserat. **Ergo** q̄ viuūt: viuant. q̄ aut mortui
sūt. in quacūqz hāz triū morte se iuenerit: pe-
nitētiā agūt. accelerēt. iā resurgāt. **En̄ et Cris.**
Ne audeam⁹ q̄ stam⁹. s3 dicam⁹ nobisip̄is. Qui
estimat se stare: videat ne cadat. **Ne** desperem⁹
si cecidim⁹. s3 dicam⁹ nobis. **Nunq̄** q̄ cadit nō
resurgat: **Etenim** multi i ipm̄ celi verticē ascē-
dentes. et oēm paciētā demonstrātes: p̄az lapsi
sūt. et ad ipm̄ venerūt malicie barat⁹. **Alij** aut
rursus ab celū inde ascēderūt. et a scena et scurri-
litate ad angelicā sūt trāslati urbanitatē: et tā-
tam oñderūt virtutem. ut demones abegerit et
multa signa alia opati fuerit. **Et** hoz q̄bez ple-
ne sūt scripture et plena vita exēplis nob. **Quē-**
admodū em̄ medici difficiliores egritudinū eli-
gētes libris inscribūt. et hui⁹ emēdatōis metho-
dū. i. doctrinā docēt. ut in maioribz exercitati
facile minora saperēt: ita utiqz et de mag⁹ pccō-
rum i mediū adduxit. ut q̄ parua deliquerūt. p
illa facilē hoz emēdatōez iueniāt. **Si** em̄ ma-
iora habuerūt sanātōez. multo magis minora.
Igit̄ armem⁹ nosmetip̄os bonis opatōibz. et si
aduenerit aliqd̄ delictū abluamur ut digni effi-
ciamur in gloriā dei. viuētes p̄sentē vitā futu-
ra frui vita **Hec Cris.** **Considera** hic viduaz de
morte filij flētē. et ita tu oībz postpositis d̄ mor-
te aie tue luge et lacrimare. ut merearis ab ipā
morte aie. p̄tactū diuine miseratōis r̄suscitari
Abstine a risu et cachinno. cogitās qz de cūctis
actibz tuis redditur⁹ es ratōez i iuditō. **En̄ Cri-**
sol. **Nihil** q̄ppe ita p̄glutinat deo. ut lacime ille
q̄s et pccī dolor et amor v̄tutis effūdīt. siue p̄pā
pccā q̄s siue etiā lamētē aliena. **Cui⁹** etem̄ rei
grāz i cachinnū lazaris ac diffusis. q̄ tātoz spō-
te fact⁹ es causa meroz. ante terribile illud xpi
statur⁹ tribunal. et sūma cū examiatōe rōez p
cūctis actibz redditur⁹ **Hec Cris.** **Alte** aut
piculosū ē q̄ pccor i sordibz pccor et i morte aie
iacet. nō curās se p penitētiā purgare et resurgē
Si ei linguis hoīm loq̄ris et āgeloz. et si tot p tu-
am doctrinā puerēs hoīes. q̄t fuerūt hoīes ab-
initō mūdi vlt̄ q̄t sūt stelle celi. et teipm̄ p penitē-
tiā nō mūdaueris: fact⁹ es velut es sonās aut
cibalum tinnies. cāpana em̄ ad utilitatē homi-
nū seruies. pulsādo seipm̄ p̄sumit. **Et** si habue-
ris om̄e sciētā. et si p tuā sciētā et tuis discre-
tis p̄silijs. oēs reges mūdi vlt̄ p̄ncipes. imo tot⁹
mūbus pacifice dirigerēt. et teipm̄ p penitētiā
nō correxeris: nihil p̄ficiēs. **Et** si habueris oēm
fidē ita q̄ trahas ad fidē om̄es iudeos. hēricos
et paganos. et si i pccō mortali es. nihil tibi p̄de-
rit ad vitē eterne salutē. **Item** si mille claustra
faceres. et mille hospitalia manu p̄pria edifica-
res. et in illis om̄es mundi paupes bonis tuis

pascēs: q̄dū i p̄cō mortali p̄stis in statu saluādoz n̄ es. **I**tē si corp⁹ tuū ad cremādū barez ut laurētī. ad excoziādū ut bartholome⁹. si crucigerēis ut xp̄c. et sic cum vnico p̄cō mortali morerēis: nūq̄ saluarēis. **I**tē si mille milia mis sap p te dicerēt. si oēs sc̄i i celo cū oībo āgel p strati aū deū sāguineas fūderēt lacmas vsq; in diē nouissimū orātes p te: n̄ flecterēt misericōdiaz dei ad miserēdū tui. si discēbēs i p̄cō mortali iō p̄cōri i morte aīe iacētī pl⁹ valēt vna p̄fessio bona. q̄ oīa bñficia p̄bēta p eū sc̄a l sibi ip̄sa.

Omīe ihu xp̄e vbi i nāym aīaz fluctuāt tē tēptatōib⁹: appropiāq; porte cohibēdo. ne p̄fēl⁹ veniāt ab effect⁹. accede p grāz tāge cor p correctōz. stēt portitores occasiones peccādī et optunitates. dic aīe iacētī i p̄cōis ut f̄sīdeat p bonā volūtātē. īcipiat loq; p̄fessioēz suzgat p bonā opatōz. reddē m̄ri sue gr̄e nutri ci ut stēt p stabilitatē: et sic plebē tuā vires aīe affectōes et cogitatōes visitet tua veritas p co gnitōz. ut p opatōz. i bonitas p p̄suatōz amē.

De scriba dolofo i duob⁹ alijs xp̄m sequi vo lentibus. / Capitulum .XLV.

Adens autē ih̄s turbas mltas circū se i se seq̄ntes. iussit discipulos ire Enstretū. i. vlt mare galilee. i. locū secretū. i. iuit ut cū eis Enst fretaēt: i. eos a turb⁹ seq̄straret. docēs etiā p̄dica torē euāgelij i oēs. applausū ppli dēciare. i. nihil ad oītatōz facē. Per hoc etiā inuit. q; cure mū di sē fugiēde. q; ēbe mltē sē mltē cure. q; turbāt aīaz ex oī pte: i. iō dīc circū se. Nā īpēdiūt a po steriori. ne posteriori r̄colat ab āteriori ne se me liora extēdat: a dextēis ne desidēt eīna. a sinis tris ne timeat supplicia. Et posteriori ne d̄sīde rēf defect⁹ vite p̄terite: ab āteriori ne p̄sīderēf stat⁹ vite futuē: a dextēis ne p̄sīderēf picla i sta tu p̄speritatis: a sinistris ne p̄sīderēf picula in statu aduersitatis. Sic ei fab qñ vult minuire eq̄. coopit sibi oculos. i. tunc pcutit vbi vult: sic dyabol⁹ volēs hoīez pcutē. opit sibi oculos p curas i sollicitudīes. i. tūc vulnerat p p̄cēm i exē bit sāguinē vtutū: i. iō ab hac ēba eēt declinan dū. hec est ēba q̄ īpēdiebat zacheū i vidēdo ih̄m.

Et i via ascēdēs corpaliē n̄ spūaliē vn⁹ scriba i. legis p̄t⁹ seu l̄rat⁹ aīe illi. Agr. n̄ dīc dñe. q; cā discēdi n̄ fūiēdi veit. nec q̄rēs mḡm s; ex mḡo lucz. seq; te q̄cūq; ieris. Iste duplici de cā vole bat seq; xp̄m. i. cā cupiditatis i luci t̄pal. ac ia ctātīe i vane gl̄e: mltitudīe ei et magnitudīe si gnōz visoz mot⁹. volebat seq; dñm. ut discēt si gna facē p̄fē lucz. adq̄rēdū. l. p̄fē vanā gl̄iaz cō seq̄ndaz. hoc idē desīderās p̄seq; ad dñm. qd̄ symon mag⁹ volebat emē a petro. Ihs aīe vidēs e⁹ anī mū n̄ r̄ndit ad ei⁹ obū tñi. s; ad ei⁹ anī mū dicēs Vulpes foueas hñt ad q̄scēdū i latitādū. i. vo lucres celi nidos hñt ad q̄s ascēdūt i pfugūt. fi li⁹ aīe hoīs. i. d̄gis (ecce a pte īferiori denoiat ge n⁹ suū. i. gl̄iantes de genē suo: i. allegātes. qd̄ ē in eo p̄cipuū) n̄ habz domiciliū p̄puz vbi caput

suū reclinat ad pausādū. Quasi dicēt. Bruta hñt sua latibula i loca vbi pñt latē i q̄scē. ego aīe sū ita paup. q; nō hēo hospiciolū p̄puz vbi p̄ci piēdo q̄etē caput fclīnē: i. iō frustra veis ad me p̄fē lucz t̄pale. **Un Cris.** Aspice q̄liē paup̄tatē quā dñs docuerat p opa dem̄rat. nō erat ei mē sa. n̄ cādelabz nec dom⁹. nec q̄cūq; taliū. hec Cris o. Hospiciolū q̄bē habuit d̄gis vte. reclinatōi um habuit p̄sepū n̄ p̄puz i crucis patibulū. se pulchz habuit s; alienu. Dic ḡ remouēf cupi ditas t̄renoz a volētībo seq; xp̄m. Audita autē xp̄i paup̄tatē n̄ īstīit āpli⁹ ut seq̄rēt. **Un Cris.** Nō aut r̄ndet seq; te paupem. hoc ei dñs forsi tan p̄cessisset. Et p vulpes doloitas i simulatō p volucres ianis iactātia i elatō signat. Quasi dicēt dñs. Doloitas i elatō latēt i corde tuo. q; scz cā cupiditatis i vane gl̄e vis me seq; i. ideo te i societātē meā n̄ īcipio. q; fili⁹ hoīs simplex i doloitatē. humilis i supbiā. nō habz i te vbi caput reclinat: caput em̄ xp̄i de⁹ ē. de⁹ autē habi tat i humili i simplici i tremētē f̄mōes ei⁹. Et ip̄a reclinatō capitis. n̄ erectō hūilitatis magi stra ē. q; i illo locū n̄ habēt. In tribo ḡ iste rep̄ bēdiē a dñm. i. i doloitate: q; ficto aīo i nō sim plici seq; volebat: i. i cupiditātē. q; cū p q̄stu se qui intēdebat: i. i elatō. q; p̄fē inanē gl̄iam ei adherē cupiebat. Sic vulpis ē aīal fallax. īfū dījs ītētū. i. rapinis plenū: aīis dō alta p̄cēs. i. ascēdēs fursū. Dic ḡ seq; volebat mḡm. ut nō vtutes discēt. nō ut paup̄tatē i hūilitatē magi stri imitaret: s; ut fict⁹ discipul⁹ deciperet. et sub mḡo hūilitatis et paup̄tatis honoz dignita tes ābiret. i. diuitias p̄gregaret. Et hūc ābitōi i simoniaci i ecclia imitat. q; cupiūt ad alta sū uehi. q̄rētēs q̄ sua sūt. nō q̄ ihu xp̄i. nō ut mini strēt s; mīstrēt: i. ideo vulpi dolofo i volātī aui merito p̄panē. Per hūc etiā significāt. q̄rētēs inēre religionē l monasteriū diuitias habētū n̄ ex deuotōe. s; ut ex paup̄ib⁹ diuites i ex p̄tem ptibilībo honorati fiant. Ideo talib⁹ dī vulpes foueas hñt i volucres celi nidos. i. demones do losi i supbi habēt i vob⁹ habitaculū. s; nō xp̄c. Potest insup dīcī q; vulpes foueas habēt. i. do losi habēt cautelas ad q̄s r̄fugūt. ne i suis capi anē malicijs: i. volucres celi nidos. i. supbi q̄rūt eleuari i altis: fili⁹ aīe hoīs n̄ habz vbi caput su um reclinat. i. talib⁹ id ē ille q; f̄m dictamē rōnis viuūt. talia n̄ q̄rūt. Et ḡ dīc Cris. scriba h̄ n̄ cre tēdi. s; simulata mēte accessit ad dñm. vñ īnspe ctōz cordiū i secretōz cognitōz de⁹. tēptantē se poti⁹ q; vere ac fidelīē seq; volētē. nō īmerito re futauit. Nā ut aīe Aug. videbat eum dolofo si mulatōe tenebrōsū. i. v̄tōsa elatōne iactatū. nō habē locū hūilitatis. vbi doctoz se inclinātē ex ciperet: q; in discipulatu c̄pī nō illi⁹ gratiā. sed suā gloriā requirebat. Dixit autem domi nus alteri cui⁹ p̄rez iam mortuū sciebat. Seq; re me. Qui r̄ndit. Domine qd̄ est reuerētie per mitte me qd̄ ē obediētīe. q; de discipulis suis sci licet futurus dīcī i si nondū erat: primuz ire et sepelire patrē meum qd̄ ē opus misericōdie

Ebi Raban? n̄ discipulatū respuit. s̄ expleta p̄
mū p̄ni funeīs pietate. liberior hūc seq̄ deside-
rat sic helize? vocāte se helia. osculer: iqt. oro te
p̄rez meū q̄ m̄rez meaz q̄ sic seq̄ te. **I**hs ac ait
illi aio corripiedi. **S**equē me. nō obstāte p̄ris
tui fune: q̄i dicat. nō ē de caritatis ordie. min?
bonū maiori p̄pone: q̄ dimitte mortuos. s. mor-
te culpe sepelire mortuos morte nature suos. s.
sibi astrictos viculo p̄pinq̄tatis l̄ nature. **D**icēs
aut suos mōstrabat quoniā h̄ nō ei? mortu? s̄
aliqs infidelū erat. cui? q̄ sepulchros p̄ infidelita-
te impietatis. i aīa mortuos intelligi volebat. **I**n-
fideles dicūt mortui. q̄ fide carēt q̄ vita aīe ē.
p̄m illud iust? ex fide uiuit. **H**ic ḡ remouet car-
nalitas p̄pinq̄. p̄ hoc em̄ q̄ dixit ei sequē me q̄
dimitte mortuos sepelire mortuos suos: oñdit
q̄ carnalis affect? a sequētibz xpm ē totalē di-
mittebus. **E**t ē hoc argumētū p̄ excusates se de
igressu religiōis p̄ curā p̄ntū. **I**tē p̄ p̄casti-
nātes. si em̄ noluit retardari p̄ sepultura. mul-
tomin? p̄ expeditōe diuturna. **E**n̄ **C**ris. **A**li? i
tentōe ficta dixit seq̄ te. hic etiā sc̄az rē p̄tēs
nō sinīt recedē: q̄ alij erant q̄ sepelirēt. q̄ hūc a
magis nc̄ijs recedē nō oportebat. **D**ec **C**ris. **E**t
vide quō p̄mū dolosū q̄ supbū q̄ fictē q̄ simlata
mētē accesserat: i spuit. scdm̄ simplicē q̄ deuotū
q̄ vere et simplici mētē q̄ puro corde q̄rebat ad
sui sequelā traxit. q̄ absq̄ dilatōe se seq̄ iubens
nec p̄rez sepelire p̄misit: quē forte a sepultura p̄-
hibuisset. si alij q̄ sepelirēt nō fuisset. ac si ei di-
ceret. **V**enisti ad vitā. vis redire ad mortē: ego
sū vita. ego sum p̄r q̄ creator tu? me sequē q̄ di-
mitte mortuos sepelire mortuos suos. **T**u aut
vate q̄ anūcia regnū dei. nō fabulas nō curiosi-
tates vl̄ aliqd̄ hmōi. **N**ō nego sepulturā esse de
opibz miscdie. nec dico opa ei? p̄rio nō eē ipen-
dēda: sed p̄ maioribz eē postponēda. **A**nnūcia
regnū dei. suscita mortuos i aīa. **I**nstruimur: ḡ
hic. ut p̄ maiori bono min? bonū deferam? **N**ā
sit merituz sic p̄ntē sepelire: dign? ē tñ ōba vite
docē. **D**iuiz q̄ppe erat qd̄ volebat facē. sed docuit
m̄gr qd̄ debēt p̄ponē. **M**aius em̄ ē aīas mortuo
rū p̄dicādo ad vitā resuscitare: q̄ corp? mortui
i terra abscondē. **M**aius ē p̄dicādo vnū saltem
diuificare: q̄ oēs mortuos sepelire. **E**n̄ ambro.
Cū religiosuz hūani corpis sepeliēdi accepim?
officiū. quō h̄ p̄ni q̄ funeris sepultura p̄hibe-
tur. nisi ut itelligas hūana post habēda diui-
nis. **B**onū studiū. s̄ mai? i p̄dimētū. **N**ā q̄ p̄ti-
tur studiū. diriuat affectū: q̄ diuidit curā dif-
fert p̄fectū. **E**rgo p̄us sūt habēda. q̄ maxima.
Quō ḡ mortui sepelire mortuos p̄nt. nisi gemi-
nā h̄ intelligas mortē. vnā nature. alterā culpe
Est etiā mors tertia. i q̄ p̄co morimur. deo uiui-
m?. **N**ō ḡ paterni funeris sepultura p̄hibet. s̄
necessitudi generis diuine religiōis pietas an-
ferē. **I**llud p̄sortibz relinq̄. hoc mādaē electis
En̄ q̄ **C**ris. **I**ncōueniēs em̄ erat. ut q̄ semel filio
dei cretēs. diuū q̄ celestē beū p̄rez habē iā cep-
at: de p̄re mortuo cogitaret. **E**t ideo dñs oñdit
p̄ferēdaz eē fide q̄ cognitōez xpi. hmōi pietatis

officijs. p̄pter quē uiuētes p̄ntes iubemur relin-
q̄re. **I**hs ḡ p̄hibuit eū nō iubēs p̄tēnere bono-
rē q̄ ē ad eos q̄ p̄genuērt. sed mōstrās qm̄ nihil
celestibz negocijs magis nob̄ necessariū eē opo-
tet. q̄ qm̄ cū fastidio vniuersoz his iūgi optet.
q̄ neq̄ paz tardare. q̄ si valde inēuitabilia q̄ in-
citātia fuerint q̄ attrahūt. **E**tem multomeli? ē
regnū diuulgare q̄ alios euellē a morte. q̄ mor-
tuū q̄ i nullo inde utilitatē habz sepelire q̄ maxi-
me cū fuerit q̄ hec vniuersa p̄plet. **N**ihil igitur
aliud h̄ discim?. q̄ qm̄ neq̄ p̄tingēs t̄pus p̄dere
optz. q̄ si decē milia q̄ puocat fuerit oībz q̄ maxi-
me nc̄ijs ipis spūalia p̄pone. **D**ec **C**ris. **M**ora-
liter mortui sepeliūt mortuos. qm̄ p̄ctores i pec-
catis suis mutuo fouēdo celāt q̄ opunt semet-
ipos. **E**nde scdm̄ **G**reg. p̄ mortuos intelligi p̄nt
adulatores. q̄ p̄ctores fouēt i p̄ctis: eos q̄ am-
pli? sepeliūt p̄mēdo terrā q̄ ērenā adulatōz sup
caput ipoz. ut exercēt i vicijs: institis ligātes
pedes eoz. ne i vjs dei ābulēt. **E**t ait alē ad
ihm. **S**eq̄ te dñe. s̄ p̄mū p̄mitte me renūciare
his q̄ domi sunt. volebat nunciare eis. ne forte
(quō fieri solet) q̄rerēt eū licētiādo se ab eis q̄
dictur? valete. ac dispositur? familie. **S**ic heli-
ze? req̄sit? heliā seq̄ dixit. oro te ut de osculer p̄-
mū p̄rez meū q̄ m̄rez meā q̄ sic seq̄ te. **S**ic ho-
die multi faciūt. q̄ iutiliter igressū religiōis vel
executōez melioris vite differūt q̄ dicūt. dispo-
nā p̄us de amicis vl̄ de rebo meis. q̄ postea reli-
gionē itabo seu vitā emendabo. **Q**uō **D**iero. dis-
suasit cuius. eūq̄ ab hac piculosa dilatōe reuo-
cauit: dicēs. **N**auicule herētis i salo. funē poti?
p̄scinde q̄ solue. **E**n̄ q̄ **C**ris. **N**e dicā dissoluā ne-
gocia mea: p̄mū p̄ncipiū desidie. hec tardatō ē.
Quoniā vehemētē: instat dyabol? igressū quē
te? volēs accipe. etsi paruā vocatōez q̄ tardatō
nē app̄hēderit. magnā opaf̄ pigritatōez: p̄pter
hoc amonet q̄baz ne tardaueris de die i die. **E**t
hoc etiā remouet p̄ueniēti exēplo cū subditur
Ait em̄ illi ihs. **N**emo mittēs manū suāz ad
aratrū. s. p̄nie q̄ cor euertit ut otutibz semineē.
mittēs inquā penitēdo q̄ xpm seq̄ p̄ponēdo. q̄ re-
spiciēs retro. facto vl̄ p̄posito ad statū p̄stinū re-
deūdo: apt? ē regno dei. p̄seq̄nto vl̄ p̄dicādo. vñ
Paul? regnū dei hitatur? q̄ ipm̄ alijs p̄dicatu-
r? ait. q̄ retro sūt obliuiscēs. **Q**uasi dñs dicat ei
Locat te onēs q̄ tu attēbis ad occidētem. **H**ic ḡ
remouet iutilis dilatō. q̄ cū p̄positū mutādi vi-
tā parētibz reuelat. quādoq̄ ab eis reuocatur.
Aratr? q̄ppe retro aspiciēs facit sulcū tortuosū
q̄ ineptū. sic accipies melioris vite statuz q̄ hñs
affectū redeūdi ad statū p̄stinū: iēptus ē ad re-
nū dei adipiscēdū. **T**alis ē religiosus q̄ mūdiz
reliqt. s̄ ad mūdū mētē recurrit. nūc hos nunc
illos. seu p̄us habita vl̄ facta i corde reuoluēdo
q̄ amorē seu delectatōz ad hmōi flectēdo. **E**nde
Maxim? epus. **O**m̄is em̄ arās si retrospectit. aut
tortuosū q̄ iutilē facit sulcū. aut aratp̄ bouz su-
ozū vestigia vulnerabit. **I**ta q̄ q̄ directo trami-
te ac spiritali vomē vicia mūdāna p̄sulcās ice-
dit ad dei regnū: si aspectū suū ad ipia et vana

dominus exercitatus

puerterit. et iuges suos hoc est corpus? atque animam vulnerabit. et optimi itineris periculosum nimis in currit errorem. **¶ An et Aug?** Apponit manum aratro quod affectuosus est ad sequendum: retro tamen respicit. quod dilationem petit. occasione redeundi ad domum cum aiciis referendi. **¶ An et Bern.** Si autem secutus? domum discipulus? quod vel domui renunciare velit arguitur. quod fiet illis quod nulla utilitatis. nulla fidei edificande gratia. sepius suorum quos in mundo reliquere domos reuise non timet: hoc facit quod monachos in domibus parietum et sclarium conuictos. **¶ An etiam Crisostomus.** ostendit. quod quod sequi dominum desiderat. quod manum in aratro ponit. id est quod in spe crucis christi euangelica fide subdatus seculo renunciat: respicere retro non debeat. id est. rursus ad ea quod seculi sunt redire: ne per hominum inane seculi curam et vanam cupiditatem. regno dei efficiatur indignus. **¶ An non immerito et apostolus admonet.** ne ad infirma et egena mundi fuerint amur. **¶ An et Bern.** et hoc omnino timendum est. ne quos aut corde solo aut etiam corpe fiat apostata. **¶ Legimus** ei de filiis israel. quod corde redierunt in egiptum. **¶ Nam** corpe reuersti. clausum per eos tales rubrum mare vtebat. hoc est quod ego vereor fratres. ne forte sint aliqui quibus si per bonum negat apostasiam corporis. tepor faciat apostasiam cordis: ut videlicet in habitu religionis cor seculare gerat. et quicquid secularis solatioris inuenire poterit leti suscipiat. **¶ Dec Bern.** Qui ergo seculo renuntiavit nullatenus retro respiciat. quod (ut ait greco) nihil angelis cari? nihil deo accepti? nihil hominibus fructuosi? quod in suscepta religione persistere. iuraque obedientie obsequare et complere. et (ut ait **¶ Iusto**) atrociter in discussione diuini iudicii arguendi sunt. quod quod perfessione spoponderunt. opere implere contempserunt. **¶ Et ideo cauti esse debemus.** ne mundo ubique retrahente. et per bonum suum ut retro respiciamus strepente seducamur: et retro cum uxore loth qui in statuam salis versa est respiciamus? **¶ An nota** quod statua huius figuram humanam. sed non sentit nec mouetur. sic persone que exierint mundi. habentes cor adhuc ad negocia mundi: non habent sensum vel motum alicuius boni operis. **¶ Item** terra ubi sal seminat efficiet sterilis. sic tales reddunt societatem in qua sunt steriles. **¶ Item** sal perbet saporem alijs tamen per presumptionem suam: sic tales presumunt in religione sine propria utilitate. et dant alijs exemplum per suationis. **¶ Secundum** bedam etiam manum ad aratrum mittit. quod quasi quod bas instrumentum per punctum. id est ligno et ferro dominici passionis duritiam cordis sui emollit et euertit ad penitentiam: sicque ab bonis fructus ferentes terram cordis domum penitentiae aperit recolens dominicam passionem. **¶ Qui** si ad relictia vitia desiderio rapiunt a regno dei cum uxore loth excludit. **¶ Sancti** ei per steriorem obliti spiritus anteriora se extendunt. iuges suos. id est corpus? et animas quasi bonos iugo dei punctos. a iugo ei non relaxantes. sed spiritus colla subdentes ut fructum plenius afferant. **¶ Et sciendum.** quod quis sepelire preterit et renunciare bonis vel aiciis. per se non imediatur hominibus a perfectione et regno dei. per accidens tamen et propter aliquod superuenientia iminet periculum retrocedendi a via dei. quod bene differt implere propositum. per facilius imitari ab eo quod propositum propter intuitum eorum quod dimisit: vel reuocari a proposito. propter suum pentum seu aliorum

imperavit ventis

q̄s reliq̄t. Et at̄ (dicit Aug⁹) in hoc capitulo ⁊
hoc discim⁹. qz q̄s voluit dñs hos elegit. Obtus
lit se vn⁹ vt eū sequeret⁹ ⁊ reprobaret⁹. alius nō
antebat citat⁹ ē: terci⁹ differebat culpat⁹ ē. Nō
sis g̃ dolosus ⁊ supbus. ne cū p̄mo reproberis:
sed magis sis simplex ⁊ deuotus. vt cum duob⁹
alijs eligi merearis. Oratio.

Oratio.

Domine ihu xpe mgr bone. īspētor cor-
biū ⁊ cognitor secretor: excludē ⁊ īmo-
ue a me oēm dolositatē ⁊ simulatōez. et
fac me dep ⁊ fidelē tuū discipulū. ⁊ sine fictōne
seq te veracē mgrm. Da etiā mihi vt ppter car-
nalē quozūcūq; effectū te seq nō differā. ⁊ min⁹
bonū maiori nō pferā: psta mihi dñe de⁹ me⁹. ne
ab arat; pñie manū mittēs. ⁊ te seq p melioris
vite statū pponēs. respiciā retro facto vel pposi-
to ad statum pristinū redeundo: vt non efficiar
ineptus regno dei consequendo. Amen.

**De eo q̄ dominus excitatus impauit ventis
et mari. Capitulum .XLVI.**

Capitulum

.XLVI.

Post hec dominus ihesus di-
mittens turbas ascendit sero in nauicula ad transiendum lacum genenezareth
ut in locum remotum propter causas super
in principio precedentis capituli dictas. cum discipulis iret. **Et** enim dicit **Remigi?** Tria legimus habuisse dominus refugia. scilicet nauis. montis. et deserti. et quateniens a turbis primebatur. ab aliquo istorum refugiebat. **Ubi Ougui.** Cum multa magis et mirabilia dominus ostendisset in terra. transiit ab mare ut ibi excellentia opera demonstraret. quatenus esse marisque dominum se ostenderet. **Et secuti sunt eum discipuli eius.** transirentes. scilicet cum eo. non tamen gressus sequentes sed magis scientiam percomitantes. **Secuti quidem sunt eum.** quia et habebat suauitatem sermonis eius et admirationem operis. et benigna conuersatione ipsius. ita ut esset eis difficile ipsum relinquere. **Et ecce motus magnus.** ut maior appareret miraculum. factus est in mari: non naturaliter et ex se. sed christi imperio et virtute. ita ut nauicula opprimeretur. scilicet fere fluctibus inundantibus. **Et** bene dicit opprimeretur. non submergeretur: quia nauicula petri percuti potest. sed submergi non potest cuius figura in archa noe fuit. **Ipe vero dormiebat in puppi.** id est in posteriori parte nauis iuxta tabernaculum. super ceruicem nauis ligneam: ostendens secundum crucifixionem suam humilitatem. **Nec mirum si dormiebat:** ipse enim multum de nocte in omnibus vigilabat. multumque de die in predicantibus laborabat. **Dormiebat quidem corpore.** sed vigilabat deitate. **Ubi ipse in canticis dicit.** ego dormio et cor meum vigilat. **Ubi Crisostomus.** Ascendit paruam nauiculam ut nauigaret. ille qui totum mundum diuina virtute gubernat. **Dormit in somnum.** qui populum suum vigilia eterna custodit. **Voluit autem dominus dormire:** multiplici de causa. **Prima** ut veritatem humane nature in se demonstraret. in miraculo eius christi spiritus aliquod ponit ad ostendendam veritatem humanitatis: et aliquod ad ostendendum veritatem diuinitatis. **Secunda** ut discipulorum fidem probaret. non quod ipse coram eorum ignoraret: sed ut ipsi seipsum agnoscerent.

Tercia ut discipuli magis timeret et sic eos ab
oioz puocaret. si ei (ut ait Cris) eo vigilante te-
sta facta esset: ut non timuisset. ut non rogassent
Quarta ut veritate diuine nature et sua poten-
tia demonstraret. q magis claruit i eo q mor ex-
citat? iperavit vctis q ei parebat. Timetes g
discipuli. et i piculo positi: accesserunt recurrētes
ad ipm: et suscitauerunt eum: dicētes. Dñe salua
nos: tu ei potes et nos idigem? qz perim? et in
piculo pstituti sum? Abi origē. O veraces di-
scipuli. saluatore vobiscū habetis. et piculū time-
tis. vita vobiscū ē. et o morte solliciti estis: Et iō
qd dixerit salua nos fuit fiducia. qd pīm? fuit pu-
sillanimitatis: qd suscitauerit i fiditatis. pp qd
icrepādo dixit eis. Quid timidi estis modice fi-
dei? Quasi dicēt. si haberitis fidē n timeretis. sz
faceretis qd velletis. et vctos et mare placaretis
Abi Crisostomus. In q oñdit q timorē nō facit tem-
ptatōnū iductō. sz inbecillitas mētis. Sicut ei
aux pbat i igne. sic i tēptatōnibz fides. Redar-
guīt g i eis duo. s. mētis pusillanimitatē. qz nō
debeāt timē eo pēntē quē vidēt tot miracula
facē. et cui q adheret pīre nō pē: ac fidei modici-
tatē. qz nō credebāt eū tantū posse i dormiēdo
qntū i vigilādo. vel tāntū i mari qntū i terra. Ar-
gumētū hinc habem? qz modice fidei est. q i ad-
uersitate famis pssure et hmoi pstitut? murmu-
rat timet et ipaciēter fert. Et h fides maxie neces-
saria ē i piculis. hec ē em victoria q vincit mū-
dū. i. mūdi picula. fides nra. Et at hic Ambro-
iconia suat i apostol. ut aduersitas sine tēpta-
tōe neminē posse ex hoc vite curriculo demigra-
re: qz exercitiū fidei tēptatō ē. Subiecti g su-
m? neqcie spirital? pcellis. sz qsi puigiles naute
gubernatore excitent? Tūc surgēs ih̄s ipa-
uit vctis et mari seuiētibz. sic dñs creature. di-
cēs. tace et obmutesce. et cessauit tēptas. et fca
ē trāquillitas mag. ita qd nec semita. nec vesti-
giū alicui? turbatōis remanēt. Sic itaqz vtriūq
qz sue nature. s. diuine et humane veritatē dñs
ih̄s xpc dignat? ē h pmedare. Quasi em hō na-
uē ascēdit. sz qsi de? mare pturbat. Quasi hō in
navi dormit. sed qsi vctis et mari impat: et eoz
furore vbo cohercet. nā sentiūt dñi mādātē. qz
tñ insensibilis natura vidēt. Et dicūt deo obe-
dire inaiata. qz solo verbo de his facit qd vult.
fm quē modū loquēdi solet dicit materia obe-
diēs. vel inobediēs medicīne. Porro homies
fm Hiero. nō discipuli sz nautē et ceteri q erāt i
navi. mirati sūt ex effectū vctutē deitatis ei? co-
gnoscētes. ac etiā pfectes. et admirādo dicētes.
Qualis ē h et qntus. i. q magn? q potēs. quāte
dignitatis et pātis. Quasi dicerēt. nō ē hō pu-
rus: sz ver? deus. Abi Crisostomus. Somn? hoīez. trā-
quillitas deū oñdebat. ideo dicūt: qlis ē h. quia
sicut hō dormit: sicut de? miracula facit. Tria g
admirā: et hoīez dormiētē: et deū iperātē: et crea-
turā obediētē. Et addūt: qz vcti et mare q i sen-
sibilia sūt. obediūt ei ad nutū obsequendo. sicut
creatura creatori suo. In q redarguūt creatu-
re ratiōnales. q nō obediūt creatori. cū creature

insensibiles obediāt ei. Qui g pūs miracula in
terra fecit: etiā i mari facere voluit. ut dñs ter-
re et maris appareat. et in signū qd tota ei seruit
orbis machina. et cūcta ad nutū suū sūt creata
Per hoc aut q a discipulis excitat? et rogatus
eos liberauit: oñdiē. qz semp vult rogari a no-
bis. sepe em exponit nos pressuris: qz vult ut eū
orem? et sic liberemur ab illis. Et patet q mul-
tomelior ē oratō q lectō. Scdm Crisostomus. xpc fecit
in mari magnā turbatōem. ut magna turbatō
magnū discipulis incutēt timorē: et magnus ti-
mor inducēt eos ad clamorā oratōnē. et clamo-
sa oratō inducēt xpm ad magnā miraculi opa-
tionē. et magnū miraculū inducēt hoīes ad fidē
et admiratōnē. Et Aug? Ideo premūt iusti ut
pressi clamēt. clamātes exaudiat. exauditi glo-
rificēt deum. Ille aut clamor nō tñ debet fieri
voce et corde: sed etiā ope. ut instant ieiunijs et
elemosinis et maceratōni corpis. Mystice istō
pē exponi diuersimode. Primo allegorice. put-
ptinet ad totū corp? ecclesie. ut nauicula intel-
ligat ecclesia fidelīū. q ad modū nauis i pncipio
fuit arta. qz paucos habuit crebētes. in fine eti-
am. sz tpe antixpi erit angusta. qz tunc pauci
erūt fideles: in medio autē ē lata. qz modo fides
ē multū dilatata. In hac navi ptinent fideles
qui cū xpo p mare seculi ad regnū celoz pue-
niūt. Hanc itaqz nauē ascēdit xpc p regimen et
gubernatōz. qz ipē ē rector eccleie et gubernator
in qua discipuli ptinent. Hanc aut ascendit in
baptismo. qz baptismus ē ianua sacramētorum
In ecclesia g tanq in naue sum? et dñs nobiscū
ppter sua sacramēta. Sed ptra ecclesiā flant vē-
ti varij et validi maloz. et eleuant fluctus ptra
eā ut sic nauicula qsi opiat fluctibz: submergi
tamē nō pē. Et inter hec oia xpc dormire vidēt
et nō atcedere: qz scdm origē. paciētia bonozum
et penitētia impioz expectat. xpi em dormitō ē
diuina in tribulatōnibz pmissio. qui excitat qn
bonoz precibz pullat. Accedam? g ad eū dicen-
tes. Exurge quare obdormis dñe. exurge et ne
repellas i finē. Ipe aut exurget et impabit ven-
tis. i. demonibz qui pcitant fluctus. i. malos hu-
ius mūdi ad imitēdū psecutōes sactis: facietqz
trāquillitatē magnā pacē eccleie et serenitatē mū-
do p cessatōez tribulatōis pferēdo. vel paciētia
tribulatis dādo. De ista nā sic dicit Crisostomus. Non
dubiū ē nauē istā ecclesiā figurasse. q nauigāti-
bus apostolis gubernāte dño flātē spiritusan-
cto p dicationis vbo vbiqz discurret. portās secū
magnā inestimabile pciū. quo totū mūdū san-
guine xpi mercata ē. Mare vō seculū intelli-
gitur qd a diuersis pccis et varijs tēptatōnibz ve-
lut quibusdā fluctibz estuat. Lentī aut neqcie
spiritaes et imūdi spūs intelligūt. q ad naufra-
giū ecclesie p diuersas seculi tēptatōes velut p
fluctus maris deuiūt. Dormire vō dñs i hac
navi intelligit. cū ad pbatōez fidei ecclesiā suā
pssuris et psecutōnibz mūdi istius tēptari pmic-
tit. Excitatō vō discipuloz excitatium dñm et
auxiliū iploratiū ut liberēt. pces sanctoz oīm

De duobus

ostēdunt. Et quis infestatōe inimici ecclia vel seculi tēpestate laborat. Quis tēptatōnū fluctibus pulset: naufragiū tñ facē nō pōt. qz filiū dei habz gubernatōrē. Inter ipos ei turbines mōi inter ipas seculi psecutōes. pl' gl'ie ac ōtutis acqrit: dū i fide firma 7 indissolubili pmanet. Na uigat ei instructa fidei gubernaclo felici cursu p hui' secl'i mare. habēs deū gubnatōrē. āgelos remiges portās choros omniū scōp. erecta in medio ipa salutarī arborē crucis. in q̄ euāgelice fidei uela suspēdēs. flāte spūs sancto ad portū pabisi 7 securitatē q̄etis eēne deducit. **hec Eri-
fost.** Alio mō hoc itē pōt exponi allegorice p ut p̄tinet ad caput ecclie qd ē xpc. ut nauicula quā xpc ascēdit. intelligat arbor crucis. cū qua mare hui' mūdi p̄trāsīt sine piculis cuiusqz bñ-
ficio 7 auxilio fideles adiuti. Enstetatis 7 emer-
sis mūdi fluctibz. pueniūt ad litus 7 portū pa-
trie celestis. Hāc nauiculā xpc i die pasceus cū discipulis suis ascēdit. p quā mare p̄ntis se-
culi trāsīuit. nō qdē qd ipi tūc passi fuerūt. s; qz tūc eis exēplū paciēdi reliq̄t. En ascēdēte eo in hāc nauiculā sūt eū secuti. qz oēs ad tormēta 7 usqz ad mortē fuerūt eū imitati. Cū q̄ xpc i cru-
ce posīt' fuisset. magn' motus i mari fact' ē. qz mētes discipulorū mote sūt. qz a stabilitate fidei corruerūt. terremot' magn' fact' est. petre scis-
se sūt. 7 cetera signa q̄ tūc facta sūt: ita qd nauicula opta ē fluctibz. qz tota vis psecutōis circa crucē xpi fuit. 7 mētes oīm p̄tra ipam fluctua-
bāt: 7 facta ē crux xpi iudeis scandalū. gentibz at stulticia. S; inter has p̄motōes ipē dormie-
bat i cruce moriēdo. qz suum dormire hoc loco mori ē. Excitāt at discipulū dñm. dū turbatū mē-
te maximis desideriorū clamoribz resurrectōz ef-
flagitāt dicētes. Salua nos resurgēdo a mortu-
is. qz p̄mus p̄turbatōe tue mortis. Ipe dō re-
surgēs 7 p̄ resurrectōez excitat'. p̄mo increpat discipulorū modicā fidē. qz exprobrauit increduli-
tatē eorū 7 duritiā cordis. Impanit aut uentis. qz dyaboli supbiā strauit: ipauit 7 mari. qz de-
saniā iudeorū p̄pescuit. Et facta ē trāq̄llitas ma-
gna 7 p̄solatō qz uisa resurrectōe sedate sūt mē-
tes discipulorū 7 gauise. Nos dō hoies uicētes hec oīa 7 cognoscētes. dicim' q̄lis est h' 7 q̄ntus. Di-
scipuli g. i. oēs fideles debēt euz seq̄ iuxta illud. Si q̄s uult p' me uēire. abneget semetipm 7 tol-
lat crucē suā. 7 sequat' me. Et qz: p̄ penitētiāz maxime crux tollit: iō etiā tropologice seu mo-
ralit' p̄ nauiculā penitētiā designat. qz p̄ ipam hō ad portū salutis deducit. 7 q̄cūqz extra istaz nauiculā inuētus fuerit. ad portū salutis nō p-
ueiet: s; ipm vnda ifernalis inuoluet. Ideo signi-
ficata ē p̄ archā noe. qz illi q̄ i eā ascēderūt fue-
rūt saluari. q̄ dō nō ascēderūt fuerūt submersi. Tūc at ip̄s nauiculā hāc ascēdit. qn q̄s salutis sue auid' penitētiāz assumit. Et sepe p̄tingit. qz qn q̄s penitētiā inchoat. ḡuis tēptatō eum pul-
sat: nec de' ipm liberat s; auxiliū subtrahit. Iō recurrē debet ad deū p̄ seruētē oratōez. 7 tam p̄ seueratē instare: donec ipetret dei miseratōez.

demoniacis

Tāta aut grā sepe cū p̄sequit'. q̄ ipē etiā in ad-
miratōez excitat'. An fm Bedā. cū signo domi-
nice crucis ibuti seculū relinq̄re disponim' na-
uem cū ihu p̄scēdimus. mare trāsire conamur. Qui em̄ abnegās ipietatē 7 secularia desideria. crucifigit mēbra sua cū uicijs 7 p̄cupiscētijs. et cui crucifixus ē mūdus 7 ipē mūdo: q̄si cū dño nauē ascēdēs. mare hui' seculi trāsire desiderat. Sed nobis nauigātibz q̄si inter eq̄ris fremit' obdormit dñs. qn crebescēte vel imūdoz spū-
tuū. vel hoīm prauorū. ul' n̄rāz cogitatōnū ipe-
tu. fidei splēdor obtenebescit: spei celsitudo p̄ta-
bescit. amoris flāma f̄fragescit. S; tūc ad dñm recurram'. q̄tenus tēpstatē p̄pescat. trāquilli-
tatē refūdat. 7 portū salutis idulgeat. Potest etiā aliē tropologice seu moralit' exponi. ut p̄ nauiculā intelligat q̄libz fidel' aīa. Nec nauicu-
la mari exponit'. qz corpi sociat'. Uere em̄ cor-
pus nost' mare ē: qz oīa opa eius amaritudi-
nē habēt annexā. In hāc nauiculā xpc ascēdit cū eā p̄ grām inhabitat. Sequūt' aut euz disci-
puli. i. ōtutes tres theologice. 7 q̄tuor cardina-
les. 7 septēz dona spūs sancti. Ecce q̄ pulcra xpi comitua q̄ eū semp comitabat'. 7 q̄tūdie euz in aīam fidelē ascēderit: comitat'. Sed 7 hāc nauicu-
lā p̄mouent venti tēptatōnū. i. exteriores de-
monū ipulsiones. 7 vnde seu p̄celle passionū. id est interiores vexatōes carnales. q̄ frequē-
ter insurgūt pie i xpo uiuētibz: 7 nōnūq̄ ē tan-
tus tēptatōnū ipeus. q̄ q̄si aīa opitur flucti-
bus. ex quibz timēdū ē ōtutes 7 dona picitari i-
ea. Sed xpc i nobis dormit. cū talia p̄mittit: eo qz somno n̄ro p̄sopiat' i nobis. ita qd vidēt nos dereliquisse: sed nō est ita. Imo ipē p̄misit dicēs cū ipo sum in tribulatōne 7c. Et ideo redeunte aīa ad se. ōtutes 7 dona excitāt dñm. exclaman-
tes voce grādi 7 dicētes. Dñe salua nos p̄m'. Tūc xpc oēm fbulētiā sedat. exteriores vētos demonum p̄pescit. fluctus carnis p̄tra aīam se-
erigētis mitigat: 7 sic fit magna trāquillitas ex-
terius. cū tribulatō 7 tēptatō cessat. vel interi' cū paciētiā bonā p̄stat. 7 hec trāquillitas virtu-
tis. melior ē q̄ trāquillitas corporalis. sic dictum fuit paulo. sufficit tibi grā mea. p̄pter qd subiū-
xit libētter igit' gloriabor i ifirmitatibz meis. ut inhabitet i me ōtus xpi. Tā magna at fit trāq̄lli-
tas. ita ut ipē tot' hō miret' 7 dicat. Qualis ē h' misericordissim' potentissimus 7 sapientissim' dominus: quia mare et venti tēptatōnum et passionū obediūt ei ad nutū. Quid igit' tā beni-
gnissimū. q̄ qz de' i hāc nauiculā de celo ueniēs p̄delitijs habz eē cū filijs hoīm. Quid iter tam amirātissime utilitatis eē poterit. q̄ qz de' p̄un-
ctus aīe ipam p̄mouet ad salutē. Qui descēdēs in aīam dormire tūc dicit'. cū subtracta grā spi-
rituali. mor' tēptatōis insurgūt: vigilare dō et excitari tūc dicit'. cū spūalis grā iā p̄ns sentit'. ad cui' p̄sentia oīa tēptatōnū genera p̄quiescūt. Circa istud Aug'. q̄si de vno exēplū inducens sic ait. Intrāt vēti i cor tuū. utiqz ubi nauigas ubi hāc vitā tanq̄ p̄cellosū 7 piculosū pelagus

crāsio. Intrāt vēti. mouēt fluctus. turbāt nauē
Qui sūt vēti? Audisti puiciū irascēris. Cōuiciū
 ventus ē. iracūdia fluct? ē. Periclitāris. dispo-
 nis rīdere. disponis maledictū maledictō red-
 dere. Jā nauis pīnquat naufragio. excita xpm
 dormiētē. Iteō em̄ fluct? et mala p malis reddē
 pparas: qz xpc dormit i nauī. In corde em̄ tuo
 somnus xpi obliuio fidei. Nā si excites xpm. id
 est recolas fidē. qd tibi dīc tāq̄ vigilās xpc i cor-
 de tuo. Ego audiui demoniū habes et p eis ora-
 ui. Audīt dñs et patī. audīt fuus et indignat̄.
 S; vindictā vis. Quid em̄? Ego iā sū vīdicat̄.
 Cū tibi hec loquī fides tua. quasi impat vētis
 et fluctibz. et sit trāq̄llitas. **Dec Aug.** Et simili-
 ter de alijs q nos tēptant vel tribulāt itelligas
 suo mō. ut ex omī pte excludat mala pbitō. qz
 sicut modicū foramē exīs i nauī ponit eā i pu-
 culo nisi obstruat. sic aīa ē i piculo dānatio-
 nis ppter vnā malā pbitōez nisi excludat: et iō
 dicit i puerbijs. omī custodia sua cor tuū: et in
 ecclīastico. sepi aures tuas spinis et ori facito
 ostia et seras auribz. Igit̄ qñ tribulamur et tem-
 ptamur debem̄ esse pstatē i fide. et nihil hesita-
 re: qz licet circa nos et facta nra dñs videat dor-
 mire. ipe tñ diligētissim? ē sup custodia nra qñ-
 tidie. Qui et si iam sui corporis somno n dormiat.
 caueam? tñ ne nri corporis somno nobis dormiat
 et qescat. Dormit ei qñ ab oratōibz et bonis opi-
 bus cessam? et suscitad? tūc ē in nobis crebris et
 deuotis p̄cibz: et ipe tūc facit trāq̄llitatē. qz facit
 in tēptatōe puentū. S; fatui ipm magis obdor-
 mire faciūt. in hoc. s. qz magis ab hūanū p̄siliū
 q ab diuinū pfugiūt. **En Aug.** Nihil maxime
 suggerit hūano cordi ab inuisibiliter expugnā-
 tibo inimicis. nisi qz de? nō ē adiutor. ut reqren-
 tes alia adiutoria inueniamur iualidi et ab iūmi-
 cis ipis capiamur. **Dec Aug.** Volēs g ab fui-
 tute dei accedē scdm̄ p̄siliū sapiētis pparet se ab
 tēptatōes iminētes. Cū ei qñ a vicijs et p̄cīs se
 subtrahē voluerit. ut soli deo vacare. i. in tēdere
 possit: p̄motō maḡ fit i mari seu mūdo. i. p̄secu-
 tio mltiplex. cui? cā ē triplex. s. impulsus vēto-
 rū hoc ē tēptatō a dyabolo: turbatō maris. hoc
 est tēptatō a mūdo: p̄motō tēpestatis. hoc ē tem-
 ptatō a carne. qñ tēptatōes ptra se sentit insur-
 gere. Procella ei tēptatōis ex inuidia dyaboli.
 conat? viri iusti a bono pposito p̄mouere optat
 aliqñ prauoz p̄secutōibz exterius. aliqñ in pul-
 sū malaz cogitatōnū interi? nō nūq̄ etiā ex p-
 pria fragilitate carnis stimulat? qz quātomagis
 qñ deo appropinqre voluerit et i deū p̄fecerit. tā-
 to amplī iuenit qd duri? portet. In exēplo vide-
 licz israhelitar. q tūc duri? a pharaone sē affli-
 cti. qñ p moysen et aaron ad frā pmissiōis sunt
 vocati. Qd dñs etiā suo exēplo ondit quāto p?
 baptismū et ieiuniū tēptatōes dyaboli pertulit.
 Sepe ei p? pueriōne nos dyabol? acius tem-
 ptat. qñ a sua fuitute recebē p̄siderat. S; ille q
 nō dormitat neqz dormiet custodiēs isrl. q̄i dor-
 mit i nauī: cū mētē viri iusti inter pcellas tem-
 ptatōnū duri? p̄mittit fatigari. Cūqz sentit tem-

ptatōnes sua stute supare nō posse. accedit ad
 oipotētā dei recurrēs. et suscitāt dñm: cū p mē-
 tis deuotōez illi appropinquās. et suā fragilitatez
 hūilē recognoscit. ac diuinā potētā et dei mi-
 sericordiā deuotissime. totis viribz mentis iplo-
 rare nō cessat. qñqz i sui adiutoriū diuinū exci-
 tet auxiliū. Tūc ei surgēs impat vētis et mari:
 qz tēptamēta dyaboli insurgētia p mētē viri iu-
 sti quiescē facit. et eū sibi libē fuisse p̄mittit. fit
 at tūc maḡ trāq̄llitas. qz expulsi malaz tēpta-
 tōnū radicibz. stutes aīe et ea q p̄us n sū formi-
 die obfuebat. postmodū velut naturalē p bo-
 nā p̄suetudinē custodiē incipit. gaudēs cū p̄pha et
 cātās: deliāt a me maligni. et scrutabar māda-
 ta dei mei. sicqz tñ nauigato mari. et b? seclī flu-
 ctibz calcatis ad portū felicis p̄ueit p̄bisi. **Orō.**

Domine ihu xpe i pera suggestionū et tem-
 ptatōnū flatibz et motibz. veni et gradē
 sup cordis fluct? ut serena et tñq̄lla fiat
 oīa mea. Requiescat i te de? me? cor meū. cor ma-
 re magnū tumēs fluctibz. dormiat ab oībz q sub
 celo sūt. vigilās i te: qñ tñ aplectar te vnū bonū
 meū. et p̄tēpler te lumē oclor meor. et letabūd?
 cantē et dicā ego dormio et cor meū vigilat: et illd
 i pace in idipm dormiā et requiescā Amen.

De duobus demoniacis a legione obsessis.
 Capitulum .XLVII.

Quom aut ibs et discipuli
 ei? tñsiretassēt. et mare galilee tñs-
 uissēt: venērūt i r̄gione gerasenoz p
 galileā. Gerasa q̄ppe ē insignis ciui-
 tas arabie trāsiordanē. iuxta mōtez galaad. in
 q laban p̄phēdit iacob i tribu manasse. n lōge
 a stagno tyberiadi ex oppōito galilee. stagno i
 teriacēte: a q ciuitate dñomiaf regio geraseno-
 rū. Et cū de nauī essēt ad frā egressi. occurrerūt
 ei duo hoīes demōiaci. seui nimis: qz i se et ali-
 os seuebāt. n qz demōiaci aliq̄d possit nisi qñ tū-
 de? eis p̄mittit: ita ut nemo possz p viā illā tñsi-
 re. Idoc ei itendūt seuectes i nos demōes. s. ob-
 struē nob viā vite: exēctes d monumētis i q̄bo
 habitabāt et domiciliū hēbant. Iteō i monumē-
 tis gētiliū ubi corpa eor sepulta erāt demones
 habitabāt. tāq̄ hīcūri sup corpa eor p̄atē p?
 iudiciū. sup qz aīas p̄atē iā hēbāt. In monu-
 mētis etiā aliqñ demōiaci habitāt. ut p hoc de-
 mones terrorez hoībz de aīabz defunctor inge-
 rāt. et etiā qz i mortuis opibz. i. i p̄cīs delectāf
 et gaudēt. Qui etiā vinciebāt catenis et p̄p̄dibz
 et ruptis viculis agebāt i dēsto a demonibus.
 His filēs sūt mali religiosi. qñ vincula obediē-
 tie et p̄stitutōez nō pnt tenere. quin exeāt d mo-
 numētis. id est de claustris in quibz mūdo mor-
 tui dñt esse. et hoc ad negocia secularia vl iuti-
 lia seu etiā mala exercēda. Et stutē dei sēctiētes
 atqz ex magno timore nō ex hūilitate an ilīm
 p̄cidentes. eū adorauerūt: et clamātes. s. coacti
 voce maḡ (ut em̄ dicit Hylar). nō ē volūtatis
 p̄fessio s; nēcitatis extorsio quia timēt ei? p̄sen-
 tiā dixērūt. Quid nobis et tibi ihu fili dei: qñ di-
 cerēt. nihil ē p̄nētibz et nob: tu de? nos dyaboli

De duobus

[illegible]

demoniacis

tubine appeat hoībo q̄ sint cruceles ⁊ nocētes
sibi subditis ⁊ obreperatibz: ⁊ qđ hoīes q̄s ma-
gis odiūt pl' affligerēt. si de' p̄mittēt ⁊ eis licēt
En Cris. Et p̄cessit eis volēs furiā quā p̄ homi-
nes habēt demones oībo demōstrare: ⁊ q̄ mltō
peiora vellēt hoībo infligē. si possent t̄tute non
ī pebiti diuina. **Et** qz in hoībo hāc demōstratōez
fieri ei' pietas nō ferebat. ip̄os ī porcos ītrare
p̄misit: vt ī illis t̄tus ⁊ furor demonū videatur.
Tercia sm Cris. vt discāt oēs. qm̄ neq; aduer-
sus porcos autēt vel p̄nt. nisi de' p̄cesserit vel p̄-
miserit. **Quarta** p̄p̄ salutē hoīm. vt inde hoībo
salutis occasio p̄bere. et vt hoīes regiōis illi'
discerēt dei t̄tutē. ⁊ ī ei' venirēt cognitōz. Idūi'
em̄ occasione pastores fugerūt. ⁊ hec oīa hoībo ī
ciuitate gerasa nūciauerūt. **Quita** p̄p̄ dignitatē
homī ostēdenda. s. qđ dignior sit hō bestijs: cū p̄-
pter salutē duoz hoīm p̄ire p̄misit de' duo mi-
lia porcoz. **Multū** ḡ peccant. qđ hoīez p̄tere vel
mutilare nō formidāt. **Sexta** ab ptumeliā de-
monū. qz porcus aīal ē imūdbū. **Elegerūt** em̄ īn-
trare ī porcos: qz hoc magis sibi p̄mitti puta-
bāt. ⁊ hoc magis p̄gruebat: porci em̄ p̄p̄ imū-
ditā. ⁊ serpētes p̄pter astutiā magis eis p̄petūt
En Remigi. **Ite** aut nō pecierūt mitti in ho-
mines. qz illū cui' t̄tute torq̄bant. hūanā spēm
gestare videbāt: nec pecierūt vt ī pecora mitterē-
tur. qz velut mūda aīalia ī tēplo dei offerebāt.
Pecierūt autē vt ī porcos mitterē: qz nullum
aīal imūdbius ē porco. ⁊ demones semp ī spurci-
tijs delectāt. **Septima** p̄p̄ mīsteriū nā porci qđ
nō habēt ad celū faciē. sed ad terrā. ⁊ ī luto ia-
cere delectāt: significāt illos qđ deū p̄ oculis nō
habēt. s. vicijs sordidāt: ⁊ hi ī p̄fatez demonū
trabunt. ⁊ ī infernū cū eis finaliter demergūt.
⁊ nūc suffocati ī aq̄s ⁊ voluptatibz hui' mūdi.
tūc suffocabūt ī abissis et puteo inferni. **Inde**
glo. **Nisi** qđ more porci vixerit. d̄yabol' p̄fate ī
eo nō habebit. nisi forte ad p̄bandū nō ad p̄bē-
dū. **En ⁊ Aug.** **Certi** mīsterij gr̄a. et certa bi-
spensatōe dimisit demones ī porcos: vt ostēderet
d̄yabolū ī eis dominari. qđ vitā porcoz gerunt.
Abi scdm Ambro. clemētīā dñi debem' aduer-
te. qđ nullū prius ip̄e p̄denat: sed vnusq̄sq; ip̄e si-
bi auctor ē pene. **Timeāt** ergo libidinosi. castri-
margi ⁊ imūdi. qđ ī sordibz luxurie ⁊ volupta-
tū viuūt: ne ī p̄fate d̄yaboli etiā viuētēs dño
iubētē. vel p̄mittētē trabāt. ⁊ postea cū eo ī in-
fernū demergāt. **Diciť** etiā qđ demones nobili-
ores p̄fate detestāt vilia. q̄nto magis hō debz de-
testari ea. **Patet** aut ex hoc qđ detestabilis sit li-
bido castrimargia sicut et supbia. nō em̄ legāt
d̄yabolū ī aliqđ aīalis organuz ītrasse p̄ter qđ
porci serpētis ⁊ hoīs. **Abi Cris.** **Cū** porcini bo-
mines sūt. facile capi p̄nt ab actionibz. Porcini
sūt hoīes auidē p̄medentes p̄ gulā. pingues ad
luxuriā. ī luto iacētes p̄ accidiā. ī terra fodi-
entes p̄ auaritiā. spumātes p̄ iracūdiām. **Per**
porcos etiā significāt detractores ⁊ referēdarij
qui pascunt de fecibz ⁊ imunditijs alioz tanq̄
porci. referentes que vidēt vel audiūt. rodunt

vitā eoz. q̄s etiā demōes intrāt ⁊ demergūt i in
fernū. Erubescē miser de hoc detestabili offitō
paciē ē bamētō ⁊ discōrdie seminario ⁊ isup time
de aīe piclo: q̄ d̄yabol⁹ i te p̄fātē accepit. q̄n te
ad hoc officiū p̄duxit: ⁊ q̄ nunc te suffocauit in
hoc vitō. postea te suffocabit i inferno. **T**imeat
etiā ⁊ caueat auditor. ne talib⁹ p̄fētēdo ⁊ aures
p̄bēdo. eis silis fiat: q̄ sic sup liguā detractoris
sic sup aures auditoris d̄yabol⁹ sedet. ⁊ si n̄ eēt
auditor n̄ eēt detractor. **U**n̄ glo. sup illō. v̄t⁹ aq̄
lo dissipat pluuias. ⁊ facies tristis. linguā de
bentē sic dīc. **S**i hilari vultu detractor audieris
tu illi das fomītē de hēndi. si v̄o tristi: discit nō
libēter dicē. q̄ didicerit n̄ libēter audiri. **A**ufer
dñe obprobriū taliū hoīm pestiferorū a religiōe
suorū tuorū. **M**istice p̄ demoniacū significat
d̄yabol⁹ q̄ i monumētis ⁊ i mōtib⁹. i. i febīs ⁊ su
p̄bis hitat hoīb⁹. **N**omē ei⁹ legio b̄r. q̄ multis i
malū associat. **E**i⁹ aī eiectō p̄ xpm. significauit
demonū mltitudinē deuincēdā p̄ ipm. **L**egio q̄
ab hoīb⁹ pulsa porcos igredīf. q̄ demōes ab ill⁹
q̄ ab vitā eī nā p̄destinati sūt. p̄ grām eiecti: male
viuētib⁹ ⁊ frenis itentētib⁹ domināt. **Q**uō tñ nō
faciūt nisi ihs p̄cedat. q̄ nec malos tēptare pos
sūt. nisi potētia diuina pmittat. **G**rex v̄o por
corū a legiōe i mare picit. dū p̄ demōes malos
vniuersitas ad infernalē amaritudinē p̄ducitur.

Nō repugnat aī q̄d mathe⁹ de duob⁹ demōia
cis. marc⁹ v̄o ⁊ lucas de vno loquūt: s̄ fm **Au**
g⁹. itelligas vnū eoz fuisse p̄sone alicui⁹ clario
ris ⁊ famosioris: v̄ fm **Crīf**. seuioris ⁊ insanie
maioris. p̄ q̄ illa regio maxie dolebat. q̄d volē
tes significare duo euāgeliste. solū vnū p̄memo
rādū iudicaueūt. de q̄ feci h⁹ fama lat⁹ p̄clari⁹
q̄ fragrauerat. **I**lli aī hoīes de ciuitate ereū
tes. uenēūt ad ihs. **U**bi t̄p⁹. **I**llos aī ad salua
tōē dixit dānī nēcitas. frēq̄nē ei⁹ de hoīes dā
nat i rebo possessis. ⁊ p̄fert bñficiū aīabo. **E**t ho
mies ihs ac fēc a vidētes. p̄scij fragilitatis sue.
velut adhuc ifirmi. ⁊ p̄sencia dñi indigni: roga
bāt eū ex hūilitate. ut a finib⁹ eoz discedēt. q̄
tiorē magno admiratōis ⁊ reuerētie tenebant
Reputabāt ei⁹ se idignos tāto doctore ⁊ ei⁹ p̄uer
satōe. sic cēturio p̄putabat se indignū tāto ho
spite: ⁊ sic petr⁹ fragilitatis sue memor ait exi a
me dñe. q̄ hō p̄cor sū. **E**l forte isti geraseni ex
p̄ctis suis territi. timebāt offēdē p̄sentiā xpi. ⁊
p̄sequēs icurē penā maiorē p̄cedēti. ⁊ p̄ eum
āpli⁹ q̄ i amissione porcorū dānificari. si ut oza
tāgerēt archā dei. **I**p̄e aī ascēdit nauē ut in
firmos deserēt. q̄b⁹ oneri suā p̄sentiā eē videbat
Ubi **Crīf**. **A**ttēte aī xpi hūilitatē postq̄ ei⁹ col
latis a se talib⁹ bñficijs emittebāt eū: n̄ obstat.
s̄ discedit. ⁊ eos q̄ seip̄os idignos sua doctrina
pmulgauerāt dereliq̄t. bās eis doctores. libera
tos a demōib⁹ ⁊ porcorū pastores. **C**ūq̄ ihs na
uē ascēdēt. rogabat illū ex deuotōe sanat⁹. ut
cū eo eēt. q̄ ḡt⁹ de bñficio sibi collato eū seq̄ vole
bat. **I**hs aī n̄ admittit. i. n̄ f̄cepit eū ad discipu
latū: p̄pter p̄cedētes passiōis horrores: ⁊ ne ascē
beret demoni q̄d iste facēt. si discipul⁹ xpi esset.

Ex hoc loco accipit ⁊ p̄suetū ē i ecclia. q̄d demo
niaci ⁊ furiosi p̄curatōz n̄ pmouēt ad ecclesia
stica officia. **S**z dñs eū quē curauerat: secū du
cē noluit. ut iactātie causā vitare docēt: ⁊ p̄pter
fructū p̄dicatōis ipm ad suos remisit. ut p̄ eūz
alijs p̄curaret sal⁹. ⁊ ifidelib⁹ eēt exēplo ip̄e sa
nat⁹. **U**n̄ eū a sua seq̄la simpli n̄ f̄pellit. s̄ ipm
p̄dicatōrē magliū diuini p̄stituit: dicēs. **E**ade i
domū tuā ad tuos. q̄b⁹ ex offitō caritatis pl⁹ te
neris. ⁊ nūcia ill⁹ q̄nta tibi dñs fecit. ⁊ tui mīst⁹
sit. sanās te i aīa ⁊ in corpe. **U**bi **Theophilus**.
Uide saluatoris hūilitatē. **N**ō dixit de nūcia oīa
q̄ feci tibi. sed oīa q̄ fecit tibi dñs. **S**ic tu cū bo
nū aliq̄d oparis: n̄ tibi s̄z deo attribuas. **U**bi et
Crīf. **L**icet aī alijs sanatis p̄cepit nemī dicere
p̄ueniēter tñ huic p̄cepit q̄d annūciat: qm̄ oīs il
la regio demonib⁹ detēta sine deo manebat. **U**n̄
etiā **Aug**⁹. **Q**uā aī ille sanat⁹ cupit iā eē cū xpo.
⁊ b̄r ei⁹ rebi in domū tuā ⁊ narra q̄nta tibi fecit
de⁹. sic itelligit. ut sic q̄sq̄ itelligat p̄ f̄missiōez
p̄corū redeūbū sibi eē i p̄sciaz bonā sic i domū.
⁊ f̄uēdū euāgelio p̄p̄e aliorū salutē. ut deinde cū
xpo req̄descat. **N**e dū p̄prope vult iā eē cū xpo.
negligat p̄dicatōis misterīū. frañe redeptōi ac
comodatū. **E**t **Greg**. **C**ū ei quātūlib⁹ p̄p̄ de bi
uina cogitatōe p̄cepim⁹. rebire iā ad hūana no
lum⁹. q̄etē p̄tēplatis q̄rētēs. **S**z dñs p̄cepit ut
mens p̄us exsudet i ope. ⁊ postmodū refici debe
at p̄ p̄tēplatis. **E**t abijt nō mētē s̄z corpe sepa
t⁹ a dño. ⁊ p̄dicauit i decapoli. i. i regiōe decē ci
uitatū. q̄nta sibi feciss̄z ihs magnalia. ⁊ oēs mi
rabāf ⁊ p̄ eū ad fidem edificabāf. **E**cce mutato
dextre excelsi. q̄ ex ifideli ⁊ demōiaco. fact⁹ ē p̄
dicatōr fidel⁹ ⁊ deuot⁹. opātē dño: ⁊ vere fidel⁹. q̄
ad glāz dei ⁊ ad utilitatē primī effect⁹ ē tal⁹. **Q**uō
dū h̄ dicūt de vno. itelligēdū ē etiā de alio q̄ erat
cū eo: q̄ ambo volētes xpm seq̄. ad suos missi sūt
⁊ ābo salutē sibi factā ⁊ magliā dei p̄dicauēf.
Hoc q̄ exēplo docet quēq̄ suo p̄rio salutē sibi
factā p̄dicare. ⁊ a d̄yabolo se liberatū eē: obis
⁊ opib⁹ bonis demōstrare. ⁊ alios ad eādē salu
tē p̄cipiēdā vocare. **S**trubam⁹ ḡ ⁊ nos si nōb⁹
liberati sum⁹ a d̄yabolo liberati. ⁊ si iā nos libe
ratos eē p̄gnoscm⁹. salutē alijs p̄dicem⁹ quā
nos obtinuissē gaudem⁹. mēores q̄d sc̄pt⁹ ē. q̄
audīt: dicat v̄i. **S**z mlti hoc exemplū mīme se
quūt. ⁊ d̄ his q̄ ad corpa p̄tinēt ēca aīcos suos
soliciti sūt ⁊ inq̄rūt: s̄z d̄ his q̄ ad salutē aīaz p̄
tinēt. sollicitudinē nullā gerunt. **O**ratō.

Omine ihu xpe amator hominum beni
gnissime. supplico lacrimabili bonita
ti tue: libera me ab oībo p̄corū sordib⁹.
⁊ demonū infestatōib⁹: me q̄ ab eis liberatū v̄i
q̄ in finē misericorditer custodi illesū. ut ad tu
am gloriā ⁊ primorū utilitatē valeam verbis
narrare. ⁊ operib⁹ demōstrare: q̄nta magnalia
feceris aīe mee. p̄ tuam graciāz liberare: q̄ten⁹
cognoscētes ceteri. q̄ hec mutato dextre excel
si. omnes meo exemplo puocentur. ⁊ te miserā
te ab meliora conuertantur Amen.

De curatione paralitici per tectum dimissi.
Capitulum .XLVIII.

Ecū domin⁹ ih̄s ascen-
disset i nauiculā. ut d̄ tra geraseno
rū rebiret i galileā. vñ illuc iuerat.
Scdm̄ Cris̄. nauigio ēnsierat q̄ po-
terat pete p̄trāsire. n̄ sp̄ ei voluit potētā oñdē i
mirabilib⁹. ne incarnatōis nocēt misterio. At 3
hoies hui⁹ mūdi. si ullā habēt potētā. semp vo-
lūt ea vti: magis q̄ veritate iusticie. Ideo etiā
sine vehiculo nauis trāsire noluit. ut nos doce-
ret nauis 7 suffragio p̄nie vti i mari seculi hui⁹.
ut i ciuitatē celestē pueniam⁹. Nec ei nauis pe-
nitētie i ciuitatē celestē debuit. id̄ seq̄. Et veit
i ciuitatē suā. s. capharnaū. i q̄ frequēt⁹ puer-
sari solebat: 7 miracula opari. Scdm̄ Cris̄. ciui-
tatē suā h̄ dīc capharnaū. quā nō nascēdo sed
miracul⁹ illustrādo suā ip̄e fecerat. Alia q̄dēz eū
extulit. i. extra i lucē duxit ut bethleē. Alia autē
nutriuit ut nazareth. Alia aē diu ihabitātē ha-
buit. ut capharnaū. Hāc ei ciuitatē magis fre-
quētāuit puerlatōe et i miraculoz opatōne. qz
scdm̄ Aug. erat q̄i metropol⁹ et insignior ciuitas
galilee: vbi plurimoz p̄cursu fides 7 doctrina
ei⁹ clari⁹ patēt: 7 miraculis p̄firmata ad mltos
salubrit̄ pueiret. Et qz (ut sup̄ dictū ē) caphar-
naum inēptat villa pulchritudis et pinguedis
7 solatōis. q̄ sūt occasio peccādi mltis: ideo ab
sui puerfione plurib⁹ idigebat miracul⁹. Vel sic
metropol⁹ regiōis alicui⁹ ciuitatē n̄ a3 dicim⁹
ex̄ites tñ de ciuitate subiecta illi: ita 7 caphar-
naū metropol⁹ nazareth galilee. sita inter naza-
reth 7 stagnū. dīcī ciuitas dñi i nazareth p̄ce-
pti et nutriti. Et cū i domo docēt turbas viri
q̄tuor portātes i lecto paliticū. iueniētesq̄ mul-
titudie ianuā obturatā. 7 nō valētes itroire p̄-
eā. 7 illū iſerre p̄ turba: ascēdēt sup̄ tectū. 7 nu-
dātes illud. p̄ tegulas submiserūt illū cū lecto in
mediū ante ih̄m. et hoc fuit signū magnū fidei
ip̄oz. An̄ post fidē eoz oñdit dñs diuine p̄fatis
actū. 7 sup̄ aīaz 7 sup̄ eoz ip̄m. 7 hoc tripliciē.
Pr̄o i remissioe criminis. Scdo i cognitōe cogi-
tatōis. 7 hec duo p̄tinet ad aīaz. tertio i subito
curatōe egitudinis corporis. Nā vidēs ih̄s fidē illo-
rū. s. offerētū. 7 etiā palitici oblātū. nō ei se por-
tari 7 p̄ tectū submitti sustinuit. nisi curatōis
fidē habuiss̄: dimisit ei p̄cā dicens. Cōfide fili
remittūf tibi p̄cā tua. Et nō dīc remitto. s3 re-
mittūf causa hūilitatis 7 pietatis iſinuāte. Ex
hoc patz qz fides palitici aderat. qz licz sanitas
corporis vñ aliqb̄ h̄mōi tēf alicui p̄pter fidē alie-
nā: remissio tñ p̄cōz nō dāf alicui adultō sūi
fidē p̄p̄ia. 7 ideo bñ filiū vocat qz iāz credebat.
Eibi Hiero. O mira hūilitas. despectū 7 debilem
totiqz mēbzorū p̄pagib⁹ dissolutū filiū vocat.
quē sacerdotes nō dignabāt attingē. Aut certe
ideo filiū. qz dimittūf ei p̄cā sua. Et q̄daz de
scribis. i. legis p̄tis dīxēt intra se. i. cogitabāt
qz extra dīcē p̄f populū nō audebāt. vñ ei in-
tūsecū ē cogitatō mētis. Dic blasphemā. i. qd̄
dei ē sibi usurpat. Est ei blasphemare deo iniu-

riam irrogare: qd̄ sit tripl⁹. vel cū deo attribui-
tur qd̄ ei nō puenit. vel ab eo remouet qd̄ ei cō-
uenit. vel cū hō sibi qd̄ p̄p̄iū ē dei tribuit: 7 hoc
mō tertio indicabāt eū blasphemare. qz ip̄m pu-
tabāt hoiez tñ 7 non deū esse. dimittē aut p̄cā
soli deo puenit. S3 xpc pueniēter eos redar-
guit oñdens se esse deū dupl⁹. Pr̄o qz rīdet eo
rū cogitatōib⁹ q̄s cognoscē p̄ certitudinē soli
deo p̄p̄iū ē: dīcēs. Et qd̄ cogitatis mala in cor-
dib⁹ v̄ris: imponēdo mibi falso blasphemā. s.
me nō posse p̄cā dimittere. 7 qd̄ dei ē usurpa-
re. Quasi dīcēt. Quia p̄fate cogitatōes v̄ras vi-
deo. etiā p̄cā dimittē possū. Quia cogitatōes
sūt fons boni 7 origo mali. ideo saluator n̄ euz
vidisset malas scribāz cogitatōes. ne vlti⁹ p̄-
dīrēt i peius. statī rebarguit eos dīcēs. ut quid
cogitatis mala i cordib⁹ v̄ris. dās nobis doctri-
nam. ut q̄cito p̄penderim⁹ nos mala cogitatōe
pulsari. statī debeam⁹ nosmetip̄os reprehēdere
ut q̄i dicas tibi p̄i. hec xpī sba: ut quid cogitas
mala i corde tuo? Deinde hoc etiā oñdit sanāto
paliticū p̄ imperiū tāqz p̄p̄ia stute. qd̄ ē eiusdēz
p̄fatis sic 7 p̄cā dimittē. licet enī palitici stute
nature aliqñ possit curari. nō tñ subito nec ita
p̄fecte. ut statī hō possit lectū i q̄ iacet portare.
ut h̄ dīcī factuz ē. An̄ subiūgit. Quid ē facili⁹
iter duo ista. s. dīcē dimittūf tibi p̄cā tua. aut
dīcē surge 7 ābula: hoc est solo sbo efficē ut di-
mittāf p̄cā. an sbo efficē ut palitic⁹ surgat sa-
nus 7 ābulet: Quasi dīcēt. Si vobis hoc manife-
stius 7 mai⁹ videt. s. subita curatō corporis q̄ aīa
rū. 7 possū hōz p̄mūz: q̄ 7 reliquū. qz eq̄lis p̄f-
tis ē utrūqz. 7 utrūqz ē stutis infinite. An̄ ex
hoc peludit stutē diuinitatis sue p̄ factū dīcēs.
Et aut sciatis qz fili⁹ hoīs habz p̄fate i terra bi-
mittēdi p̄cā. tūc ait palitico. qz vñ iter p̄onit
ab euāgelista. Surge. s. sanus a lecto. tolle lectū
tuū i q̄ diu decubueras ifirmāto. ut qd̄ fuit te-
stimoniū iſirmitatis. sit p̄batō sanitatis: 7 va-
de i domū tuā p̄ te n̄ indigēs ut p̄us portatore.
Et fecit sic. magnificās deū q̄ sanauit eū. Maḡ
stus vbi sine mora. sal⁹ imperiū comitat⁹. ut ne-
mo iā dubitaret eū palitico dimississe p̄cā. q̄ eū
de3 sublatō grabato ābulare p̄cepit. An̄ merito
q̄ aderāt stupētes 7 mirātes f̄licis blasphemis
ad lautē p̄uertūt tāte maiestatis. p̄f qd̄ seq̄.
Elitētes aut turbe. s. miraculū factuz i palitico.
timuerūt reuerēdo 7 admirādo. 7 glorificauerūt
laudādo deū. q̄ debet p̄fate talē. s. dimittēdi p̄cā
7 curādi solo sbo ifirmos. hoīb⁹ ad eoz. s. salu-
tem. Vel fm̄ glosā hoiez tāpotēter inter hoies
opantē. Et hāc p̄fate debet de⁹ p̄f xpo causatiue
hoīb⁹ aut receptiue. Xpc q̄ppe tribo de causis mi-
racula faciebat. primo p̄pter illoz circa q̄s hec
faciebat utilitatē. qz eos i corpe 7 i aīa curabat
scdo p̄pter alioz puerfionem. quia multi viden-
tes ea p̄uertebant. tertio p̄pter dei gloriā 7 ho-
nozem. 7 ista triplex causa hic tangit. Ex hoc
tamen quod timuerunt videtur. qz nec de xpo
plenam cognitionem habebant. quia purū ho-
minē esse 7 posse 7 hāc p̄fatem a deo credebant.

Unde glosa. Spectat surgentē incredulū mitatur abeuntē: et diuini opis miracula malunt timere quā credere: nā si crederēt nō timerēt. sed diligerēt: perfecta enim caritas foras mittit timorē.

Considera hic. quod dñs curādo paraliticū. incipit a morbo spūali. quod erat causa et radix morbi corporalis. quod primo remisit peccata ei: que fuerunt causa morbi. ab modū boni medici. qui primo remouet causā morbi. et tūc postmodū intēdit curationē. Infirmitas autē hec fuerat inflicta paralitico propter peccata sua ut purgaretur. et ideo dñs primo remouit causā. quod cessante causa cessat et effectus introductus ob illā causā. Nulla enim nocebit abuersitas. si nulla domineat iniquitas. **Unde** fm glosā. quinq; modis infirmitates ptingūt. vlt ut iustis merita per paciētiam augeat ut Job. vel ab custodia virtutū ne supbia tēptet ut Paulo vel ad corrigendū peccata ut Marie lepra. et sicut huic paralitico. vel ad gloriā dei ut ceco nato et Lazaro. vel ad initiū pene ut Herodi. quatenus hic videat quid in inferno sequatur. **Hic** g fm hie ronimū dat intelligi. plerasq; corporū debilitates euenire propter peccata. **Et** ideo prius peccata dimittuntur. ut causis debilitatis ablatis sanitas restituantur. et sit visibile signū ut inuisibile pbeat. **Unde** et Beda. Curaturus autē hominē a paralisi dominus. primo peccatorū vincula dissoluit. ut ostēderet eum ob nexū culpārū artūū dissolutione ne fuisse damnatū. nec nisi his relaxatis mēbro rū posse recuperatōe sanari. **Sed** heu nos e contrario magis satagimus ad curatōe corporis quā anime: ideo sepe destituimur utrobique. **Unde** Crisostomus. Nos autē si corporaliter patimur. satagimus nocium abicere. Cum vero male sit animae. differimus: atque ideo nec a corporis noxiis curamur. Abscedamus quod fontē malorum: et cessabunt egreditur fluxus. **Dec** Crisostomus. Ergo quia postulat. quod propter peccata quādoque homo egrotat: medicus egrum visitans. primo eum ad penitentiā et confessionē mone re debet: ne peccato tanquam ferro maneat in vulnere. frustra sit emplastrum apponē. **Unde** peccatū medicus. qui curā materialē adhibet corpori: priusquā cura spūalis sit adhibita animae: ignorātes causā morbi si videlicet per peccata anime. inflicta sit corpori. **Ubi** Crisostomus. Sed quod hec ipsa dñi gesta spiritaliū in se reperiuntur ptingūt. cuius typū paraliticus iste gerat. debemus aduertē. Figurā namque in eo populi gentiliū postensā esse cognoscimus: quod peccatis grauius animo dissolutus. quasi quādam insanabili infirmitate plagatus: in quatuor angulis mundi istius velut in lecto iacebat. **Ubi** et in eo paralitico cui remissa sunt peccata. id ostensū ē. quod populus gentiū qui graui valitudine peccatorū laborabat. data sibi remissione per medicinā. celestē integrā et perfectā sanitatē secundum corpus et animam eterne salutis accepit. Cui nō imerito post remissionē peccatorū red data salute iam dicitur: redi in domū tuā. id est in domū parabili: de qua adā iam dudum expulsus fuerat. qui huius infirmitatis auctor extiterat. **Et** merito sequitur. Hoc viso turbe timuerunt. et magnificauerunt deū: qui tantā potestatem debet hominibus

Magnificat enim deus. quod vel apostolis suis prestat remitti peccata donauit: vel hominibus tantā gratiam concessit ut per remissionē peccatorum per meritū fidei atque iustitie. prestat accipiant ad paradysū redeundi. **Ubi** et Hilarius. Elidentes autē turbe timuerunt. Magni enim timoris res ē. nō dimissis peccatis a christo in mortem resoluī. quod nullus ē in domū eternā redit. si cui in dulta nō fuerit venia delictorum. Cessate autē timore honor deo reddite. quod potestas hominibus hac vita data sit per obsequiū eius. et remissionis peccatorum et corporū resurrectionis et reversionis in celū. **Dec** Hilarius. Moraliter per paraliticū. quod priuatus ē usu membrorum corporaliū. significat homo peccator opibus meritorijs priuatus et turpi marcescit ocio. Talis enim priuatur gressu meritorie affectus. et tactu bone operationis. et gustu suauitatis celestis. et visu diuine contemplationis. et auditu diuini sermonis. et odoratu diuine consolatiois. **Et** tūc iacet in lecto. quoniam superueniens tenet eū priua consuetudo. hec enim lectus dicitur per hoc loco. Ipse quod peccatū more palis facit tremulū per mali dilectionē: reddit insensibilē per obstinationē: impedit loquelā per desperatōem. **Ubi** sciendū quod sicut dñs legē resuscitasse tres mortuos. sed multo plures sūt. sic legē curasse tres paraliticos licet etiā plures sint. scilicet paraliticū in domo. paraliticū iuxta publicā piscinā. paraliticū in lecto ut in proposito. **Et** quod paraliticus ut dictum ē peccator signat. ideo notandū quod tria sunt genera peccatorum. scilicet peccator occultus. publicus. et consuetudinarius. Paraliticus in domo ē peccator occultus. paraliticus iuxta piscinā est peccator manifestus. paraliticus in lecto ē peccator consuetudinarius et hoc peccatum in consuetudine dictū difficulter relinquitur. et paraliticus hic in lecto iacere dicitur. id est peccatū continuare dicitur. **Predictos** peccatores quatuor exportant extra domū proprie conscientie. et etiam extra ecclesiā tam militante quam triumphante. **Primum** ē tepeditas boni. quoniam enim homo incipit ex desidia tepescere in bono inchoato. talis dimittit deū et persequens dimittit a deo. **Secundū** ē delectatō mali. quod coniungit quasi socius eius. cum enim deus derelinquit. statim anima in malo delectatur. **Et** hi duo socii pcedunt. **Tertiū** ē mali opatio. cum delectatō ad opus ducit. **Quartus** est mali opis consuetudo. cum ipsum malum frequenter tatur. **Et** hi duo sequuntur portantes peccatorem extra suffragia ecclesie quibus ipse priuatur. **Sūt** autē quatuor que ipsum reportant et reconciliant. **Primum** ē vite breuitas. ut homo consideret quod brevis sit vita pensans et incerta. **Secundū** est timor pene gehennalis. ut homo consideret eius acerbicatem. diuersitatem. eternitatem. **Tertium** est consideratō culpe. ut homo consideret quod grauedinis. quid imundicie. quid malitie sit in peccatis. **Quartū** ē spes venie ut quis in multis offenderim. nihilominus tamen veniā speremus. **Qui** hec quatuor habuerit. ante deum portabitur et misericordiam consequetur. **Uel** portatores eius ut sanetur a christo. sunt quatuor sue salutis procuratores. scilicet monens secrete. predicans publice orans pro eo. et inuitans exemplo. et sic isti offerunt

eū xpo. sollicitates p ipso. et ipse offert quādo eis
pformas psciēdo. et meritis eorū obicē nō po-
nēdo. Xpc autē fidē illoz īspicit. cū pces eorū ex-
audit. et paliticus curat qm pccm sibi dimittit. et
donat sibi grā p quaz ad actū meritorios resti-
tuit. et tūc suū male p̄suetudīs lectū tollit. quā-
do ab ea p exercitiū boni op̄is recedit. et sic pce-
dēs de v̄tute in v̄tutē. vadit in domū suā: quādo
bonis actibz ad celestē festinat patriā. et p̄plus
eū glorificat de mutatiōe tali. qm̄ hec ē dextere
excellsi. Illi v̄o qui inde murmurāt s̄gn̄t demo-
nes. q̄ inde valde dolēt. **Xpc** v̄o curans. q̄tuor
ip̄at penitēti. Primo ante oīa ut p̄fidat et spem
de veniā psequēda habeat. quē etiā iā filium p
adoptiōem vocat. Deinde volēs eū sanare iubet
eū surgere ac lectū tollere et in domū suā abire
Surgere: inq̄. a pccō et mētis delectiōe: in pccō
em̄ male delectādo pccōz q̄si in lecto quiescit. et
ex pccō ita mens deiciē. ut nunq̄ possit esse le-
ta. q̄z semp̄ p̄sumit seua p̄urbata cōsciētia. tūc
autē surgit quādo ista deserit. Tollere v̄o lectū
et portare ē ut pccm qd erat sibi q̄eti et delectatiō
ni. incipiat sibi esse oneri et dolori. Abire q̄z in
domū suā ut in celū meditatiōe p̄gat. vel p̄scien-
tiā suā que domus aīe ē: discuciat. et si qd ibi ī
mundū īuenerit. p eos q̄si p̄stū p̄ficiēdo p̄ci-
at. a qua hō p mltitudinē pccōz ita alienat q̄
q̄si ip̄am p̄bat et seip̄m nō cognoscat. Homo ḡ
paliticus. hoc ē mollicie et illecebris carnis vel
voluptate seculi resolutus et torpēs ac p̄ turba co-
gitatiōnū et causaz seculi vidē deū n̄ valēs. post
q̄ sup̄ tectūz carnis ascēderit. ut spūs domineē
carni. videt deū. et ad cognitiōez dei vere redit. et
tunc de eum sanat p grām ab om̄i qd deliq̄t. et
vocat filiū p adoptiōez: et iubet surgē de torpore
negligētie. et se erigē a carnalibz desiderijs p pe-
nitētiā. et corp̄ in cui⁹ desiderijs iacuit ad volu-
ptatē spūs attollere. ac carni dominari p̄tine-
tiā: et ire ac tendē p bonā op̄atiōez et honestam
p̄uersatiōez ī domū suā. scz p̄adyfū q̄ p̄ma fuit
hoīs dom⁹. hoc ē in habitatiōez eternā. vel ī bo-
nā p̄sciētiā. segregat⁹ a terrenis et custodiēs il-
lām. v̄l ne itēz peccet ad internā sui custodiā.
Eibi **Heda**. Spiritualiter de lecto surgē. est aīaz
se a carnalibz desiderijs. vbi egra quiescebat ab-
strahere. Lectū v̄o tollē. est ip̄am q̄z carnē p̄ti-
nētie frena correptā. spe celestīū p̄mīoz delicijs
p̄uare terrenis. Ip̄e ē em̄ lect⁹ q̄ p singulas no-
ctes lauat a dauid. i. p uniuscuiusq̄ noxe ma-
culis. digno penitētie flumīe castigat. Sublato
autē lecto domū ire ad p̄bīs redire ē. Ip̄a ē em̄
vera dom⁹. que hominez p̄ma suscepit: nō iure
amissa s̄ fraude: tandēq̄ restituta p eū q̄ frau-
dulētō hosti nibil debuit. Eibi et **Ansel.** Sed et
domū illā nō p̄teribis. vbi p̄ tegulas paliticus
ante pedes ei⁹ submittit. vbi pietas et p̄as ob-
uiauerūt sibi. **Fili**: inq̄t. remittū tibi pccā tua
O mira clemētia. O īdicibilis mīscōdia. Accepit
felix remissionē pccōz suoz quā nō petebat:
quā nō p̄cesserat p̄fessio. nō meruerat satisfactiō
nō ex̄gebat p̄triō. Corpis salutē petebat non

aīe. et salutē corpis et aīe recepit. **Aīe** bñe: vita
ī voluntate tua. Si decreueris saluare nos ne-
mo poterit p̄hibē. si aliud decreueris: nō ē qui
audeat dicē cur ita facis. **Pharisee** qd murmu-
ras. **An** ocul⁹ tu⁹ neq̄ est. qz ip̄e bon⁹ ē. **Certe** mi-
seret cui ip̄e voluerit. **Plorem⁹ et orem⁹**. ut velit
Bonis etiā op̄ibz p̄guescat oīo. augeat deuō-
tio. excite dīlectio. leuēt pure man⁹ ī oīone q̄z
nō s̄guis īmūdicie maculauit. tact⁹ illicit⁹ fe-
dauit. auaritia nō exaspauit: leuetur et cor sine
ira et disceptatiōe. qd trāquillitas sedauit. pay-
p̄posuit. puritas p̄scie lauit. **Sz** nihil hōz pa-
litic⁹ ille legē p̄mīssit. q̄ tñ legē remissōz oīm
pccōz meruisse. **Hec** ē autē īeffabilis mīscōdie ei⁹
v̄t: cui sic blasphemū ē derogare. ita et hoc sibi
p̄sumē stultissimum. **Potest** cuiq̄z vult. et hoc
ip̄m efficacit dicē qd dixit palitico. dimittū tibi
pccā tua. **Sz** q̄cūq̄ sine suo labore l' p̄triōne
v̄l p̄fessioe v̄l etiā oīone sibi hoc dicēdo expe-
ctat: nūq̄ ei remittū pccā **Hec Ansel.** **Oratō.**

Domine ihu xpe q̄ ī passiōe tua nauicu-
lā crucis ascēdisti. ī resurrectiōe trāsfre-
tasti. et ī ascēsiōe ī ciuitatē tuā venisti:
ecce timor de pccis. de ira dei. de piculo sup̄ueni-
entis īfirmitatis. et de īcertitudine mortis: offēit
tibi aīaz. pccī morbo dissolutā. **Dic** iacētī ī pec-
catis. ut p̄fidat d̄ grā remissōis. resurgat p cō-
tritiōz et p̄fessionē. tollat lectū suū p satisfactiōz
ābul et p̄fectū v̄tutū ī domū suā eternā b̄ritu-
dinē. ut turbe fideliū videāt. timeāt. et glorificēt
deū: qui talē p̄fatem debet ad hominū utilitā-

De emorroissa et archisynago- tem Amen.
gogi filia. **Capitulum** **XLIX.**

Hec quidā pnceps
synagoge nomie jairus accessit ad
ihm tā fidei q̄ corpis gressibz. et ado-
rabat eū faciēdo sibi reuerentiā de-
bitā. et p̄cīdendo ad pedes ei⁹ q̄b circūportauit
oībz salutē. rogās p unica filia ānoy. xij. dicēs
Dñe filia mea mō defūcta ē et mortua. **Hoc** di-
xit scdm̄ reputatiōz. qz ei⁹ despabat filiā posse in-
uenire viuā. de ea loq̄bat v̄t iā defūcta. deside-
rās a dño v̄l moriētē sanari. v̄l mortuā suscita-
ri. **Sz** marc⁹ dic. q̄ erat ī extremis. tñ erat mor-
ti ita p̄pinq̄. q̄ reputabat mortua. **Et** fm̄ cōez
modū loquēdi. de illo q̄ sic ē mortū p̄pinq̄ dicē.
q̄ ē mortu⁹: qz qd modicū distare videt. q̄i nihil
reputat. **Sz** v̄l et p mīscōiaz appropinq̄. et ipo-
ne manū tuā adiutricē sup̄ eas. et viuet sanitate
sibi īstituta. **Duo** petit p̄p̄ terciū. s. ut veiat et
manū īponat et sic filia r̄uiscat. ignorās. s. q̄
et absēs liberare poterat. **Sic** moralit̄ cū q̄libz
nō habeat nisi unicā aīam maḡ debz curare de
ei⁹ sanatiōe qz si eā amittit totū amittit. **Spiri-**
tualiter autē veit de p grāz p̄ueniētē. manū ipo-
nit p grāz p̄comitātē. et tūc aīa viuūt p grāz co-
opantē. **Et** surgēs ih̄s seq̄bat euz et discipuli
e⁹ et b̄a mltā cū eo. **In** hoc bat subditis forma
obediēdi. ac paribz mutuo obsequēdi. et p̄latis
aīas mortuas suscitādi. **Et** remigi⁹. **Mira** autē
p̄ter atq̄ imitanda dñi hūilitas et māsuetudo.

Nam mox ut rogatus est. rogātem cepit sequi.
Hic subditos et platos piter instruit. subditis
 exemplū obediētie reliq̃t. platis vō instātiā
 et sollicitudinē docēdi dīmōstrauit: ut q̃tiēs aubi
 erit aliquē mortuū in aīa. statī adesse studeant
Andr. Cris. Cū rogat' esset dñs a yairo. ut ad
 suscitandā filiā ipi' veniret: nō morat'. s; statiz
 surgēs secut' ē eū. Quo exemplo docuit nos i
 pigros in oī ope dei esse debē. Et dum ih̃s p
 geret: ecce mulier emorrozissa. a morbo quem
 paciebat sic dicta. ab ānis duodeci sanguis flu
 rum passa. q̃ in medicos erogauerat oēm sub
 stātiā suā: accessit retro et a tergo. tū qz verecū
 dabat de infirmitate fetiba. tū qz fm legē rpu
 tabat imūda: tū quia an faciez nō potuiss; ac
 cedere p turba. tū ppter misterīū pfusiōis quā
 debet hō habere p culpa sua: et tetigit fimbriāz
 vestimēti ei'. nō solū tactu corpali. sed et deuotō
 tōne fidei: in q̃ laudāda ē hūilitas ei'. q̃a indig
 nam se reputabat tāgere pedes dñi. vel pleni
 tubinē vestimēti. Habebat enī xpc fimbrias iu
 rta pfuetudinē iudeoz scdm legis pceptū. Ec
 ce quia nō habebat dñs ianitores vel stipatores
 seu masserios. nec aliquē qui pprimētes eū ver
 beraret: et ideo libere mulier accedit et turbe cō
 primūt. **Ubi Remigi.** In q̃ fides ei' admirāda
 est. qz desperās de salute medicorū in q̃a sua ero
 gauerat: intellexit celestem adesse medicū. et in
 eo totā suā intentōnē collocauit. et ideo salua
 rī pmeruit. **Ubi raba.** Docet mulier quātuz sit
 corp' xpi qd in fimbria tantā dīmōstrauit esse
 virtutē. Quid g̃ nos sperare debem'. q̃ nō solū
 corpus dñicūz ptingim'. sed pficim' et sumim'.
Illa quidem medicinam accepit ex vulnere. ve
 illis quibz ipsa medicina in vulnus pueratur.
Dicebat enī intra se firmiter. s. credēdo: si teti
 gero tñi vestimentuz ei'. salua ab infirmitate
 mea ero: nō qz vestimēta aliquā vtutez sanādi
 habebāt. sed quia p hoc declarāt virtus illorū
 quoz vestimēta sūt. Tangēs at pfestum est sa
 nata a plaga sua. Et ē notabile. qz accessit. acce
 dens dixit. dicens tetigit. tangēs curatōem acce
 pit: quia his tribz. scz vbo. fide et ope omīs sal
 acquirē. Et cognoscēs ih̃s ex se exisse vtutē
 dixit. Quis me tetigit: Non querit ex ignorā
 cia ut doceat. sed ut mulier sanata pfiteat': et p
 pfessionem appareat fides eius. et a xpo pmen
 detur. tum ppter mulieris meritum p humilem
 confessionem. tum ppter astantiū edificatōnē:
 tum ppter dei laudem et glorificatōez. tūz ppter
 spem archisynagogi augendā: et ei' de sanātōe
 filie sue asscuratōez. Et dicentibz discipulis qz
 turbe eū pprimerēt: dixit. Tetigit me aliq̃s. nā
 et ego noui vtutē de me exisse. i. effectū vtutis i
 curatōe infirmitatis. Nā licet turbe q̃ in ipm p
 deuotōe audiēdi iruebāt eū pprimerēt. et i tali
 pfura corpaliter tāgerēt: nō tñ tāgebāt eū cū
 tali deuotōe et fide. sicut ista mulier tetigerat.
 et de tali tactu singularit' dñs q̃rebat. **Elidēs**
 aut mlier quia nō latuit. timēs corde et tremēs
 corpe ad maiestātē diuinitatis cui' vtutē in se

expta fuit: venit. et ante pedes illius pcibit. ac
 causā tactus et sanātōez coraz hoibus indica
 uit: pficēdo veritatē de quātitate et plixitate i
 firmitatis. et de pceptōe integre sanitatis. hoc
 enī dñs sciri voluit ad laudē dei. et alioz utili
 tatē. Sed querit **Cris.** quare ipam manifestat
 deus. cū ipa latēter accesserit: et rñdens ponit
 ab hoc sex ratōes. Prima ē ut mulier sangui
 ria xpm tangēs. non haberet inde psciencie re
 morū. Secda ut mulierē emendat. qm̃ estabat
 hoc latere xpm. Tercia ut fidem eius oñdat oī
 bus ad exēplar celeriter credendi. Quarta ut
 mōstraret se cognitorē oīm. Quinta ut oñdat
 qz ut deus sistit sāguinis fluxū. Sexta ut i fidez
 dirigat archisynagogum. At ih̃s puerfus et
 vitēs eā. i. approbans ipius fidem: dixit illi. Cō
 fide filia: fides tua te saluā fecit. i. hanc tibi sa
 lutem meruit. Cum enī operatō miraculosa sit
 supra naturā. fidei attribuit eā. eo qz fides ē de
 his q̃ sunt sup naturā. **Ubi Hiero.** Nō autē di
 xit qz fides tua te saluā factura ē. s; saluā fecit
 q̃si diceret: in eo qz credidisti iā salua facta es.
Ubi et Cris. Quia formidolosa erat hec mlier
 ppter hoc ait. pfide et filiā eā fecerat. **Filiā**
 vō vocat sanatā fidei rōne. fides enī xpi dei fili
 atōem pstat. Notandū etiā qz dñs nō dicit ego
 sanavi te s; fides tua ut vitandā ostētatōez do
 ceat. et meritū fidei extollat. **In scdm Cris.** do
 minus ait qz fides sua ipam sanauerat. nolens
 sue vtuti sed fidei eius sanitatis beneficiuz ar
 rogare. docēs p hoc in vtutis actibz nāis. non
 nām sed dei laudē querere debere et pbicare. et
 addidit dñs. **Ubi in pace.** q̃ scilz prius eras in
 perturbatōne. ppter longā infirmitatē tuā cor
 palē. **Ubi Cris.** Dicit at ei. **Ubi in pace.** mittēs
 in finē bonoz. In pace enī deus habitat ut co
 gnoscat qz nō solū corpe curata ē. s; etiā a cau
 sis corpalis passionis. i. pcis mutata. Et sal
 ua facta ē mulier ex illa hora. **Ubi glosa.** Intel
 ligendū ē: ex illa hora ex qua tetigit fimbriāz.
 nō ex illa hora ex qua ih̃s puerfus ē ad eā: iāz
 enī salua facta erat. ut ex vbis dñi ppendi pōt
Ex vbis Ambro. quibusdā videt'. qz hec mulier
 martha fuerit. qui in quodā smone inter bñfi
 cia xpi que enumerat sic dicit. Dum largū san
 guis fluxū siccauit i martha. dū demōes expu
 lit de maria. dū corp' rediuiui spūs calore con
 strixit i lazaro. S; ex istis vbis ambro. bñ ha
 beē. qz martha fuerit a xpo curata a fluxu san
 guinis. qz autē martha fuerit hec mulier de q̃ b
 agit. nō habet ex vbis illis. Et qz hec mulier n̄
 fuēit martha ex hoc videt'. qz de hac muliere di
 cit' qz oēm substātiā suā i medicos erogauerat
 martha at diues erat. Hoc etiā patet p eusebi
 um q̃ dicit hāc mulierē fuisse quandāz cesaree
 philippi ciuē. Nā scdm eū mulier emorrozissa p
 qz sanata ē. fecit in cesarea philippi (vñ oriunda
 ē) statuā eneā in curia sua fieri ad ymaginem
 xpi cū fimbrijs vestimentī ipamqz ymaginē in
 mag' reuerētia hēbat. et deuote adorabat. Fecit
 et ex opposito imaginē suā flexis genibz. et māibo

iunctis ac cancellatis. quasi precaretur et supplicaret versus quam ymaginem christi manum extendebat. **C**ontigit autem quod subter ymaginem christi crevit herba quam dicitur nullius efficacie et virtutis. quam cum fimbria attin-gebat. tante virtutis erat quod omnes infirmitates sanabat. **I**tem dicit Hieronymus. quod iulianus apostata cum cognovisset quod in cesarea philippi esset simulacrum quod sanctus sanguis libeatus per fluviolum semina fecerat: eo deposito suam ymaginem ibi collocavit quam fulminis ictu fracta est. **H**ic habes quiddam valde notabile ad humilitatis custodiam. sic Bernardus. hoc modo introducit: dicens. Quilibet domino perfecte serviens. potest appellari fimbria quam ultima pars vestimenti domini. propter suam humilem reputatorem. Qui ergo ab tantum statu pervenerit: quod sciat se a domino exaudiri. in liberandis in firmis vel alijs miraculis: non extollatur propterea. quod non ipse. sed dominus facit. **Q**uia enim hec mulier tangeret fimbriam. ad cuius tactum se liberari confidebat. et sic contigit: non tamen a fimbria. sed a domino virtus liberantis exiit. **E**t propterea ipse dixit sensu de me virtutem exiisse. **N**ota igitur hoc bene. et nihil boni tibi in perpetuum attribuas: quod totum est a domino. **A**llegorice mulier sanguine fluens sive a domino curata. est ecclesia de gentibus congregata: quam febrata fuit sanguinis martirum effusione et ydolatrie pollutione. et his quam carnis et sanguinis gerunt delectatione. **Q**ue et fimbriarum vestimenti christi contigit. quam fide incarnationis credidit: humanitas enim vestimentum divinitatis est in christo. **D**e quo dicitur quod in similitudine hominis factus est. et habitu inveniuntur ut homo. **E**t tunc a fluxu sanguinis sanata fuit. quod funde sanguinem catholicorum testit. et ab ydolatrie ac carnis delectatione et sanguinis effusione sanata fuit ac ab eius pollutione cessavit. **P**ergente autem domino ab filia archisynagogi. mulier morbo sanata est. quod sic dispensata est salutis humani generis. ut primo aliquod ex israel. deinde plenitudo gentium intraret: et sic omnis israel salus fieret. **E**morroissa autem sanata. archisynagogi filia nuntiavit mortua. quod dum gentilitas ad deum pervenit: synagoga perfidia et iudice recte mortua nuntiavit. **H**oc etiam significatum fuit in parabola de duobus filiis: quorum senior de perversione tristabatur iunioris. **E**tenim Ambrosius. **Q**uem autem putamus synagoge principem esse. nisi legem cuius precepta dominus synagogam non penitus dereliquit. **A**d hanc autem principis filiam dum perierat dei obsequium. ut saluos faceret filios israel sancta ecclesia ex gentibus congregata. que inferiorum lapsu criminum deperiebat. paratam alius fide precepit sanitatem. **Q**uid autem sibi vult. quod hec principis filia annorum. xii. moriebat. et mulier ista fluxu sanguinis ab annis xii. laborabat: nisi ut intelligatur. quod quidam synagoga viguit laboravit ecclesia. **E**tenim et Hieronymus. **N**ota ergo quod eo tempore hec mulier. id est gentium populus ceperat egrotare. quam genus credidit iudeorum. **N**isi enim ex operatione criminum vicium non ostenditur. **M**oraliter etiam per mulierem sanguis fluxu patientem. persona peccatrix a longo tempore. et de peccato in peccatum cadens potest intelligi. quam tamen remedium querit a domino. dicens ei: libera me de sanguinibus deus salutis mee. **D**ominus ergo quotiens mulierem sanguine fluentem sanat. dum animas di-

versis vicijs corruptam per gratiam curat. **D**einde cum nuntius ad archisynagogum venisset: dicens. eam filiam iam esse mortuam: dixit illi archisynagogo eum ad fidem confortando: noli timere in fide dubitando: tantummodo crede: et salva erit a morte. **E**t veniens dominus illi ad domum principis. invenit filiam eam iam defunctam: et tibicines productos: citharam lugubrem canentes. diverse enim melodie diverse passiones excitant in homine. aliquid enim excitant audaciam. ut patet in tubis bellicis: et aliquid devotionem. ut per citharam ecclesiasticis: aliquid leticiam ut per diverse instrumentis musicis: aliquid excitant fletum et devotionem lamentationem: et talibus utebantur antiqui in exequijs magnarum personarum. ut provocarent multitudinem ad fletum et luctum. **C**hristianis tamen non conveniunt tales homines. quod non debent inconsolabiliter flere: et invenit etiam turbam tumultuantem in fletu placentu et ululatu multo. quod vocatur tumultus. quia inde causatur sonus confusus ac etiam in preparatione funeralium. **E**t dicebat. **N**olite flere. non est mortua puella. id est in morte mansura: sed dormit sicut mihi. quod ita defacili possum eam suscitare. ut de somno excitare. **E**tenim **B**eda. hominibus mortua erat. quia suscitare nequerat: deo dormiebat. in cuius dispositione et anima recepta vivebat. et caro resuscitanda quiescebat. **E**t mos apud christianos obtinuit. quod mortui qui resurrecturi esse non dubitant. dormientes vocentur. **E**t deridebant eum putantes quod de dormitione somni diceret. et eam esse mortuam nesciret. **E**cce deridet in curijs principium. nec irascitur: nec arguit eos: quod quanto maior fuit derisio. tanto postea maior virtutis ostensio. **E**tenim Hieronymus. **N**on autem erant digni ut viderent mysterium resurgentis. qui resuscitatus indignis contumelijs iridebatur. **Q**uia autem dominus deridebatur ab eis. non tamen destitit ab ipsis: id est instruunt boni. quod cum deridebatur a malis. non ideo debet desistere a bono inchoato. **E**t cum eiecisset turbam sanctis lamentantium. tumultuantium et deridentium qui propter incredulitatem et derisionem non erant digni videre miraculum: intravit cum patre et matre puella. quod in fide confortare tanto miraculo disponebat. ac petro. iacobo et iohanne: quod spiritualiter instrui volebat. hos enim quicquid voluit habere testes miraculi. ut in ore duorum prout. vel trium apud staret omne verbum. **I**n hoc etiam factum ostendit nobis dominus. quod blasphemis et irrisoribus non sunt revelanda mysteria. sed fidelibus qui honorant ea. **E**t secundum **C**risostomum. in hoc quod turba eiecit. et discipuli solum in domum intrant. et neque ibi oves erudit nos gloriam quam est a multis evitare. **E**t deinde et Theophylactus. **M**ortuam suscitans eiecit omnes: quasi nos docens absque inani gloria esse. et nihil ab demonistratorem facere: non enim humilis christus ab ostentatione volebat aliquid operari. **P**redictos autem tres discipulos tamen promisit dominus interesse sue transfigurationi. item agonis sui orationi. id est huic suscitacioni: primo propter eorum dignitatem. secundo propter signandam trinitatis fidem. tertio propter testium numerum sufficientem. quarto propter omnium statum ecclesie significationem et commendationem. **P**er petrum enim qui uxorem habuit. significantur coniugati: per iohannem qui virgo fuit virgines: per iacobum qui nescit virgo

fuisse vel uxore habuisse vidualis status. **P**iez aut et mrem pmisit intrare ppter eoz crudelitatem. et ppter eoz testificatōez. **E**t tenēs mānū puelle ait illi. tibi dico surge. **P**er tactum et vocē eā curabat. ut oñderet qd hūanitas esset istrumentū diuinitatis miracula faciētis. **E**ū fm **C**ris. man? ihu diuificatiua exñs. mortuū corpus diuificat. vox at iacentē excitat. **E**t pfecti fuerit puella et ambulabat. qz nulla mora iter verbū ei? et factū erat. **E**bi **C**ris. In ambulatōne eius nō solū suscitata. s; pfecte sanata oñdīf. **E**t iussit illi dari māducare ad demonstrādum qd eam vere suscitauit. q nō ut videat fātalima esse qd factū est. **M**istice puella i homo mortua ē aīa mortua p pēm in cogitatōe. **D**icit at dñs qd puella dormit. qz q peccant i pñti adhuc per pñiam resuscitari possūt. **T**ibicines sūt demones suggerentes vel hoīes abulatores q fouent mortuā. q tenēt h corpus i carnis lascīua q solacijs. q facili ter mianē ad luctū inferni et desolatōis. **S**ed nos ad pñiam tendētes mortiferos. s; renay cant? surda aure pteream? **E**ū **H**ercules fecit se ligari i malo nauis. et aures suas obturauit. ne deceptus s; renay cantibus in mare saltaret. **T**urbe tumultuātes sūt affectōes vel amici carnales. derisores sūt sclares vel detractores. **T**urba g foris eijciē ut puella suscitē. qz aīa intus iacēs mortua nō resurgit nisi prius affectōnes carnales et cure seculāes de corde expellant. hec em impediunt ne qd ad pñideratōez sue salutis se collegat. **T**ibicines ei eijci debēt q tanq magistri in errore aīaz demulcēt. **D**erisores qz eijciēdi sūt. qz ptemnēdi et minime curādi. **E**t tūc puella suscitaf. qñ xpc dōmū cordis ingredit. ducēs secū iohem grāz. pētrū cognitōem. et iacobū supplantatōez viciōz. **Q**ui dō a spiritali morte s; a vicijs resuscitatus fuerit. nō solu a sordibz scelez exurgere. s; etiā in bonis ābulare q pficere debet: q mox celesti pane s; ōbi dei q sacramento altaris saciat necē habet. **P**ossūt at hic notari tria. s. pētoris piculū in filia. i. in aīa moriente: penitētis remediū in principe. i. in ecclia deū rogāte: creatoris beneficiū in xpo piciante. **P**ericulū sic pcedit. nam mortū appropinqt cū delectabile illicitū pcepit. in extremis laborat cū ad pñsū accedit. sed moriē cū pñsentit. q tūc opa sē mortificata. **R**emediū queriē. cum pñceps ab xpm accedit credēdo. a dōrat diligēdo. bñm appellat. metuēdo. **B**eneficiū datur cū xpc surgit preces exaudiēdo: turbā eijcit peccata expellēdo. vel i pēdiēcia remouēdo: domū intrat grāz infūden do pñ? em eijciē culpa q sic ingredit grā. **E**t ad insinuandū hūilitatē docēs dñs ihs fugē ostentatōne et inanē glāz: pcepit pñtibz ne alicui dicerent qd factū erat: oñdens ut dicit grecus qd largitor bonorū est nō at cupid? glie. datq totū. nihil recipiēs. **E**t tūc exiuit fama hec i vniuersaz terrā illā. s; puintie galilee ad maīfestandā miraculi magnitudinē et veritatē: obiqz **P**robibuit quidē dñs iactāciā. nō miraculi ma-

festatōnem. quia res ipsa se indicabat et manifestā faciebat. **A**c si diceret. **N**olite glari in bonis opibz vestris. sicut nec ego i eis. **E**bi sciendum qd xpc publicari pcepit opa miraculorū ppter mundi honorē. et laudes hoīm. seu vanā gloriā publicari. sed non ad glorificandū deūm q ab fidem probandaz: ppter qui dominus miracula faciebat nō phibuit enarrare. **E**nd q parētēs puelle pceptum dñi seruauerūt. ppter humanū applausū ipsum miraculū nō publicādo. nec ptra phibitōnem dei fecerunt hoc ad dei gloriā pñdicādo. **E**t similiter fecerūt duo a cecitate curati. de quibz mox subiūgiē. et plēs alij de quibz alibi simile repitur. **O**ratio.

Domine ihu xpc adoro pedes misericordie et bitatis tue. et deprecor te piissime: sana tactu gratie tue aīam meam sanguinolentā. et pēis varijs maculata: ac resuscitata eaz a morte volūtatis. ppositiqz pessimi q occultī: ac restitue me deo et patri tuo. cui filiū iter coheredes tuos adoptasti. **N**e memineris bone dñe iusticie tue aduersus pētorē tuum. neqz ire aduē? reū tuū s; memor esto benignitatis tue erga creaturam tuam. et miseratōnis tue erga miserum tuum. domine deus meus Amen.

De duobus cecis et vno muto. Capitu. L.

Et transeunte inde ihu
scz de domo pñcipis secuti sunt euz
duo ceci. misericordiā cum clamore
in via petentes: et deuota oratione:
bidentes. **M**iserere nostri fili dauid. **E**ulgata em erat fama apud iudeos. quod xpc nasciturus erat de semine dauid scdm carnem. **E**t ideo quia credebant ipsum esse xpm. ipi dauid promissum. vocant sic eum sic dauid filiū. **E**lamabant autē quia ad lram non videbant. qñ ppe est dñs. **E**bi **C**ris. **E**nde at eoz desiderū. et a clamore q ab ipa impellatōe. **N**eqz ei simplici ter accesserūt. s; magne clamātes. et nihil aliud q misericordiā postulātes. **F**iliū at dō vocabāt: qz nomē honoris eē videbāt. **C**ū at venisset domū. i. ad hospiciū suum in illa regiōe: inēroga uit eos si crederēt eū hoc posse facē. **Q**uasi diceret. pñfessi estis hūanitatē. me dicēdo filiū dō. si creditis qd possū hoc facē ut de? op? ei ē diuinitatis. **N**ō inēroga qñ ignorās eoz fidē. qz oīa sciebat p certitudinē. s; ut pñfessio exterior abderet fidei interiori. q sic essent digniores illuāri. et mercede apliori quia fm aplm. corde crediē ad iusticiā ore autem confessio fit ad salutem. **E**nde rabanus. **N**on quasi nescius interrogabat. sed ut fidem cōfessio promat. cōfessio nem virtus salusqz comitetur vīutez. **D**icūt ei. fidē confitēdo. utiqz domie. **E**bi **C**ris. **N**ō vltra filium dauid vocāt: sed alti? extendūf. et domini pñfent. qd est nomen pñatis. **T**unc post confessionē fidei. tetigit oculos eoz. **E**bi **R**ab. **C**onfessio oris tactum meruit diuine pietatis. **F**elix tactus. ad quem tanta sequitur vīus. et dixit scdm fidem vestram fiat vobis. id ē sicut

De missione apostolorum

fides mentē illūiat: ita oculus lucē īstituat. Et statī illūiatī sūt et aptī oculi eorū. **E**cce q̄nta ē fides simplr credētū. q̄ meret̄ tot donorū colatōem et augmentū a deo. ut oīa possibilia sint credēti. Nō eos ī via curat. ut laudes hoīm et iactātie glām vitare doceat. **E**ñ Cris. Rursus at̄ hoc erudit nos gloriāz mltitudis expellere: q̄a em̄ ipe erat dom⁹. ducit eos illuc singlariē curatur⁹. **E**ñ et ppter hūilitatē etiā p̄mīat eis. ne cui dicāt. ut ad fugiēdā iactātīā et inanē glāz nos īstruat. **E**t em̄ dicit Cris. iust⁹ cū laudat ī facie. flagellat ī mēte. **S**z illi cecī illūiatī ex eūtes scz d̄ domo: diffamauerūt eū. i. famā ei⁹ p miraculū factū diuulgauerūt ī tota ēra illa. et publice nūciauerūt: et ppter memoriā grē non potuerūt bñficiū tacē. sed nō ingti grē dei facti sūt e⁹ p̄cones et euāgeliste. **E**ñ Hiero. Dñs q̄ dē p̄f hūilitatē fugiēs iactātie glām hoc p̄ceperat. et illi ppter memoriā grē nō possūt tacē beneficiū. **E**ñ et Cris. Si aut̄ alteri videt̄: dicens **E**ade et enarra glām dei: nō est 3rū illi hoc. sz ut valde pueniēs. **E**rudit em̄ nosīpos quidē de nobisīpsīs nihil dicē. sz et eos q̄ volūt nos ppter nos laudare phibere. Si at̄ ad dei glām referē nō solū phibere. sz et inuigē hoc facē. **E**t em̄ supra dictuz ē solū phibet dñs publicari bñficia ad laudē hūanā. sz nō phibz bec enarrari ad dī glāz. **E**bi sciendū q̄ p̄ceptū dat̄ vel exeqndum vel ad p̄bādū: vel ad īstruēdū. **P**rimuz obligat ad faciendū rem p̄cepti. **S**cđm ad seqndū volūtātē seu intentōz p̄cipiētis. **T**erciū ad discendū aliqd ex p̄cepto: et hoc tertū mō p̄mīatus est eis ne alicui dicerēt. **E**ñ nō fuit simplr inhibitiō dicēdi: sz poti⁹ moralis instructō. ut exēplo sui bona q̄ faciūt hoīes velint latē: sz tñ ut p̄fite alijs p̄bant inuiti. et ideo isti nō sūt trāsgressi: qz nō fecerūt 3 intentōz p̄cipiētis. **E**ñ deus ius sit taceri nō simplr: sed ppter glām. sz taceri nō potuit. vep̄ est vtiliter: ppter aliorū salutē. **N**az nō posse vtilitē fieri. dicit̄ fm̄ ius nō posse fieri **D**e hoc etia3 habes supra de curatiōne leprosi.

Allegorice vterq3 p̄ls cec⁹ et sine luīe vitatis erat. dñō p hoc sc̄lm trāseūte. et nisi vterq3 ī domū. i. ī sc̄am eccliam veniat et vbo dei credat lumē nō meret̄ recipe. **I**n ipa em̄ ecclia ī quā venit xpc p carnē. illūianē cecī. p fidē xpi icar nati. **E**ñ. **R**emi. Allegorice at̄ p hos duos cecos duo p̄li designant̄. i. iudaicus et gētilis. **D**e vtroq3 at̄ p̄lo in se credētes xpc illūiauit ī domo. p quā intelligit̄ ecclia. qz absq3 unitate ecclēsie null⁹ saluari meret̄. **A**li at̄ q̄ crediderunt aduentū dñi: p vniuersū orbē diffamauerūt. bec **R**emigi⁹. **S**pūaliter etiā duo cecī sūt intellect⁹ et affect⁹. duo at̄ sūt oculi intellect⁹. dexter fides diuinitatis. sinister fides hūanitatis: duo si militer sūt oculi affect⁹. dexter amor bōitatis siue glē diuine. sinister timor iusticie vel gebēne. **E**t sic ē quadruplex cecitas ī q̄tuor oculis **P**rima ē error circa diuinitatē. scđa ē error circa hūanitatē. tertia ē malignitas cōtēnens bonitātē siue glāz diuinā. q̄rta ē p̄suptuositas non

ad predicandum

videns gebēnā et nō timens iusticiā. **E**gres-
sus at̄ de domo illis scz duobz cecis iā illūiatīs
obtulerūt ei hoīes illi⁹ terre hoīem mutuz. et q̄
pei⁹ ē hñtē demoniū. **D**ic fm̄ Cris. nō erat mu-
tus a natura. sz a demone insidiāte et linguam
tenēte: et ideo eiecto et expulso p dñm demonio
locut⁹ ē. qz amoto impedimento habuit loq̄ndi
officiū sicut pri⁹. **I**n q̄ fm̄ Hilarium rep̄ ordo
suatus ē. nam demoniū prius eiicit̄. et tūc reli-
qua corpīs officia succedūt. **E**t mirate sūt tur-
be scz ex signorū nouitate: dicētes. Nunq̄ apa-
ruit sic ī isrl. i. talia miracula nō sūt visa īter
iudeos. **E**bi Cris. **P**reponēbāt quidē ceteris
eū. nō qz curabat solū. sz qm̄ facile et velociter et
infinitas egritudines et insanabiles sanabat.

Pharisei at̄ dicebāt. ī p̄ncipe demoniorū ei-
cit demōia. **Q**uali dicent̄: nō ē bec p̄fas a se vl a
deo. sz a diabolo. **E**bi Hiero. **Q**uia vtutē nega-
re nō possūt. op⁹ calūnianē. **E**t Remi. **S**cribe
nāq3 et pharisei facta dñi negabāt q̄ poterāt. et
nō poterāt negare: ī sinistra p̄te interpretabāt̄.
Turbe nāq3 deuoti et simplices opa dei p̄fitebā-
tur. et cū dei reuerēcia et laude admirabāt̄: sed
pharisei iuidi et insidiātes. expulsioz demonis
p̄ncipi demōiorū ascribebāt. et opa dei calūni-
abant̄. **O**diū em̄ et iuidia faciūt interpretari sc̄a
ī deteriorē p̄te. et pueri iudicia. **P**harisei at̄
odiebāt xpm̄. qz acriter arguebat vicia eorū. et
ideo miracula a xpo facta vtutē diuina dicebāt
eē facta arte magica: et eodē mō eiectōz domo-
rum factā p xpm̄ dicebāt fieri vtutē cuiusdāz
demōis supioris sibi familiaris et p̄uati. quē voca-
bāt beelzebub. cui īferiores demōes obediebāt
ad nutū d̄ corpibz exēuto. **S**z istō īferi⁹ de alio
demōiaco. rōnabilē r̄probat̄ a xpo. **M**istice
at̄ ī f̄bis p̄fessio natōnū: ī phariseis īfidelitas
sigtur iudeorū. **E**t sicut ī duobz cecis sigtus est
vterq3 p̄ls iudeorū et gēciū: ita ī hoīe mutō et
demōiaco generalit̄ sigtū ē oē gen⁹ hūanū. **E**ñ
p̄dicatores obtulerūt dñō hoīem mutū. i. genus
hūanū mutū a p̄fessioe fidei. demoniū hñtē et
ȳdolatrie deditū. **S**z eiecto demōio et ȳdolatria
relicta. locut⁹ ē mut⁹: et xpm̄ p̄fessus. **P**er istū
etiā mutū signat̄ qlibet hō possessus a demone
p̄ p̄c̄m mortale. et dñ mut⁹ qz loq̄ nō p̄ merito-
rie. sed deo curandus offertur. quāto iusti pro
eo deprecantur. **E**t tūc demon eiicitur quando
peccatū ipsius a deo p infusionem gratie rela-
xatur. tūc qz soluitur eius līgua ad dei p̄co-
nia p̄soluenda. **Q**ñ em̄ a demone per peccatūz
possidetur q̄s: si puerat̄ et ad penitentiam re-
deat. mox videbis mutū loquentē deum laudan-
tem. seipsū accusantē: et veritatem p̄dicantēz.
Pharisei autē hoc demoniorū p̄ncipi attribu-
entes. sūt homines maligni bona aliorū depra-
uare. et puertere studentes. **D**ñs autēz nō de-
sistebat a predicatiōne ppter illoz deprauatōem
docens nos accusatoribz n̄ris retribuere. non
accusatiōnes sed beneficia. **E**ñ Cris. **E**soluit to-
mū ip̄o facto accusatiōem rebarguere pharise-
orū dicentiū ī p̄ncipe demoniorū eiicit demōia.

cum potestate curatonum

temon enim conuiciū passus non benefacit sed nocet eis q̄ eū in honore. dñs at̄ p̄trazū facit qui post puicia et ptumelias. nō solū nō punit sed nec etiā increpauit q̄ nimmo bñficia p̄stitit. **En̄** seq̄tur. **Et** circuibat ih̄s: hoc ē p̄ negligētes oēs ciuitates et castella. i. om̄ia loca maiora et miora: hoc ē p̄ locor̄ vel p̄sonar̄ acceptores. **En̄** **Theophilus**. Non solū in ciuitatibz dñs p̄dicabat. sed etiā in castellis: ut discam⁹ p̄ua loca nō sp̄nere. neq; magnas semp̄ q̄rere ciuitates: sed ubi dei in vicis abiectis et vilibz seminare. Circuibat inq̄ docēs in synagogis eor̄. i. in locis cōibz et tebitis ubi erat p̄uent⁹ hoīm. non in latibulis sicut mos est hereticis. et p̄dicās euāgelii regni. i. legē nouā. q̄ immedie ducit ad regnū. qd̄ nō faciebat lex vet⁹: nō fabulosa inutilia vel curiosa. et curās oēm lāguorez plurim. qui licet nō sit multū uehemēs. grauat tñ ex diuturnitate: et oēm infirmitatē. i. uehemētē. q̄ grauat ex passiōis acerbitate. ut nō semone tñ sed et ope p̄suaderet. **Exq̄** patet mltā miracula h̄ in qdā generali p̄clusa ad p̄firmatōnē legis euāgelice a xpo facta. **Hic** ei ponit⁹ miracula in generali. q̄a euāgeliste nō poterāt oīa facta xpi scribere in p̄ticulari. **Nā** (ut dicit **Iohānes**) mltā alia signa fecit ih̄s. q̄ nō sūt sc̄pta i libro hoc. **Sicut** em̄ in ecclia legi⁹ et dicitur: in martirilogio et alior̄ plurimor̄ sc̄tor̄ martir̄ et p̄fessor̄ atq; uirginū: hac sc̄z de cā. q̄a karolus magn⁹ fecit inq̄ri diligēter obit⁹ et act⁹ martir̄ et alior̄ sc̄tor̄. et inuentū est. q̄ diebz singlis occurrebāt plus q̄ trecēta festa. p̄pter qd̄ statutū est ut in fine martirilogij addat⁹ clausula p̄dicta: ut salte in generali fiat mēoria sc̄tor̄ i die trāsitus eor̄: ita similē euāgeliste q̄ nō poterāt oīa miracula xpi in p̄ticulari scribere. ideo frēq̄nter multa p̄cludūt in qdā generalitate. si cut patet hic. et alibi in diuersis locis euāgelij. Circuibat ergo ih̄s nō deuorandū et p̄ndum sed ad maxia bñficia eis afferendū. unū quidez regni euāgelii. aliud aut oīm egritudinuz curatōnem. in q̄z primo sal⁹ aīaz in sc̄do sal⁹ corpor̄ exprimit⁹. et illos q̄a corpe sanabat extrinsec⁹. etiā mēte sanabat intrinsec⁹. Oīm quidez salutem affectabat. et bonuz cōmune magis q̄ priuatū p̄curabat. **Sz** p̄chdoloz hodie bonū priuatū magis q̄ cōmune q̄ritur: et per hoc in magna p̄te mūdus destruit⁹. **Hoc** aut p̄cedit ex defectu caritatis. q̄ nō q̄rit que sua sūt: sz q̄ alior̄. **En̄** **Crisostomus**. **Hec** ē p̄fecta grā caritatis. q̄n q̄a alijs festinat apli⁹ utilis et lucrosius esse q̄ sibi. **Igit̄** ad tam piū samaritanū. ad tā salutarem pastore et medicū. in oī necessitate semp̄ est recurrendū: et nō solū aīaz sed corpor̄ salus ab ipso solo ē q̄rēda. et i eo tota spes n̄ra ē ponēda ipse em̄ meli⁹ nouit et p̄siderat qd̄ cuilibet expediat. **En̄** **Augustinus**. Bonū ē ut de salute corporis non fatagas. nisi ut a deo illa petas. Si scit tibi p̄desse. dabit illā. Si nō tibi dederit: nō tibi p̄derat habere illā. Nouit deus. qd̄ nobis expediat. **Id** agam⁹ ut sanum sit cor n̄rm a p̄ccis. **Et** q̄n

Capitulū quinquagesimūpmū

forte flagellamur in corpore. ipsum deprecemur **Hec** fr̄es ideo dixi: ne quis q̄rat aliquid preter auxiliū dei. **Hec** **Augustinus**. Permittit quide de⁹ tribulationes et temptatōes aduenire. et scit q̄diu debeat durare. Ipse em̄ qui earū nouit p̄ncipiū et introitū. nouit etiā finē et exitum. **Et** iō oīa paciēter feram⁹ et ad ipsum solū recurrentes omnia sibi p̄mittam⁹. **En̄** **Crisostomus**. **Oratō** cuz diligēcia intendam⁹. et si nō accepim⁹: imoremur ut accipiam⁹. **Ideo** em̄ aliq̄diu et annuere p̄cantibz differt. et tribulatōes irruere p̄mittit ut p̄tinue ad ipsum refugiam⁹. nec ab eo aliq̄n discedam⁹. **Q̄** si quales in tribulatōe sum⁹ t̄les essemus. etiam in requie nequaq̄ egerem⁹ afflictōibz erubiri. **Et** qd̄ dico de uobis. **Item** oēs quicunq; unq̄ clariores induti sūt coronas. a tribulatōibz et temptatōibz coronati sūt. et famosi effecti. **Que** oīa cognoscētes ne festinem⁹ in tpe inductōis mali: sed unū solū erudiamur ut uiriliter cuncta toleremus. nec de his q̄ nobis accidunt questioz curiositatis moueam⁹. **Scire** em̄ quanto oportet solui tribulatōes p̄mittētis est eas aduenire: illatas at̄ cū omni ferre grāz actōe. n̄re ē bone mētis opus. **Q̄** si fiet oīa bōa sequentur. **Et** igit̄ hec p̄sequimur. et p̄babiliores hic et clariores illic fiam⁹. om̄e qd̄cūq; sup̄uenit equo aīo suscipiam⁹. grās agētes ei. q̄ sup̄ om̄is scit magis id qd̄ nobis expediat. et his qui genuerūt uehemēci⁹ nos diligēti. et ad singla queq; discrimina has utraq; excogitatōes i nobis p̄s cātātes tristitia p̄pnam⁹. glificemus aut in oībz deū p̄ nobis cūcta facientē. nobis q̄ oīa p̄udentē. **Sic** em̄ facile et eas qui ututi opponunt expellem⁹ i fidiās. et imarcescibiles cōsequimur coronas. **Hec** **Crisostomus**. **Oratio**.

Domine ih̄s xpe. lumen claritatis eterne. illumina oculos meos interiores: ne unq̄ obdormiam in morte anime ut per tuam gratiam illuminatus. oīa que agenda sunt uideam. et p̄ eandē adiutus adimplēdū que uidero p̄ualescā. ac inde tua beneficia enarrem ad tui gloriā et alior̄ utilitatē. **Aperi** etiā dñe os meū mutū. p̄cta mea p̄ infusiouem gratie relaxando. et linguā meā ab tua p̄conia soluēdo: ut loquēdi grā p̄cepta. meipm accusēs te deū laudēs. p̄ximū edificem. et predicem ueritatem. **Amen**.

De missione aploz ad p̄dicandū cū p̄tate curatonum. **Capitulum** **LI.**

Distincta euāgelice legislatōe p̄ xpi p̄dicatōz. et descripta eiusde legis p̄firmatōe p̄ miracloz opatōnē: nūc p̄nter ponit⁹ p̄dicte legis p̄mulgatō p̄ discipuloz missioz. **En̄** **Crisostomus**. **Attē** de aut oportunitatem missionis. **Postq̄** eum uiderunt mortuos suscitantes. mare increpatum. et cetera huiusmodi. et sufficienter uirtutis eius demonstratōem susceperant per uerba et opera. tunc eos emittit. **En̄** et glosa. **Non** ab initio misit illos: sed postq̄ uiderunt para-